

EDUinspiracje 2013

Historie sukcesu – jak udział w programach edukacyjnych wpłynął na funkcjonowanie instytucji i nasze życie?

Wstęp

6 List otwierający

Konkurs EDUinspiracje – przewodnik

10 Konkurs EDUinspiracje 2011 / Laureaci

11 Konkurs EDUinspiracje 2012 / Laureaci

12 Konkurs EDUinspiracje 2013 / Historie sukcesu

13 Konkurs EDUinspiracje 2013 / Kategorie konkursowe

14 Konkurs EDUinspiracje 2013 / Laureaci

16 Konkurs EDUinspiracje 2013 / Kryteria oceny projektów

Comenius

18 O programie / Statystyki

20 Kategoria indywidualna / Laureat

24 Kategoria indywidualna / Wyróżnienia

26 Kategoria instytucjonalna / Laureat

30 Kategoria instytucjonalna / Wyróżnienia

eTwinning

36 O programie / Statystyki

38 Kategoria indywidualna / Laureat

40 Kategoria indywidualna / Wyróżnienia

42 Kategoria instytucjonalna / Laureat

46 Kategoria instytucjonalna / Wyróżnienia

Erasmus

48 O programie / Statystyki

52 Kategoria indywidualna / Laureat

56 Kategoria indywidualna / Wyróżnienia

60 Kategoria instytucjonalna / Laureaci

62 Kategoria instytucjonalna / Wyróżnienia

Leonardo da Vinci

66 O programie / Statystyki

70 Kategoria indywidualna / Laureat

74 Kategoria indywidualna / Wyróżnienia

76 Kategoria instytucjonalna / Laureat

80 Kategoria instytucjonalna / Wyróżnienia

Wizyty Studyjne

98 O programie / Statystyki

100 Kategoria indywidualna / Laureat

104 Kategoria indywidualna / Wyróżnienia

106 Kategoria instytucjonalna / Laureat

110 Kategoria instytucjonalna / Wyróżnienia

Młodzież w działaniu

126 O programie / Statystyki

128 Kategoria indywidualna / Laureat

132 Kategoria indywidualna / Wyróżnienia

134 Kategoria instytucjonalna / Laureat

138 Kategoria instytucjonalna / Wyróżnienia

Grundtvig

84 O programie / Statystyki

86 Kategoria indywidualna / Laureat

90 Kategoria indywidualna / Wyróżnienia

92 Kategoria instytucjonalna / Laureat

96 Kategoria instytucjonalna / Wyróżnienia

European Language Label

112 O programie / Statystyki

114 Kategoria indywidualna / Laureat

118 Kategoria indywidualna / Wyróżnienia

120 Kategoria instytucjonalna / Laureat

124 Kategoria instytucjonalna / Wyróżnienia

Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży

142 O programie / Statystyki

144 Kategoria indywidualna / Laureat

148 Kategoria indywidualna / Wyróżnienia

150 Kategoria instytucjonalna / Laureat

Dlaczego konkurs EDUinspiracje jest tak ważny dla mnie?

Szanowni Państwo,

Konkurs EDUinspiracje, który zapoczątkowany został przez FRSE w 2011 r., jest jednym z najważniejszych wydarzeń służących wyłanianiu projektów edukacyjnych określanych mianem dobrych praktyk. Tegoroczna edycja jest wyjątkowa pod wieloma względami – grono adresatów konkursu powiększyło się o beneficjentów programu „Młodzież w działaniu”, Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży, projektów wyróżnionych w konkursach European Language Label i eTwinning. Ten rok jest również ważny dla naszej Fundacji. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji obchodzi w tym roku jubileusz dwudziestolecia, jednocześnie obchodzimy 15 lat obecności programów europejskich w Polsce, które zapoczątkowane zostały 1 marca 1998 r.

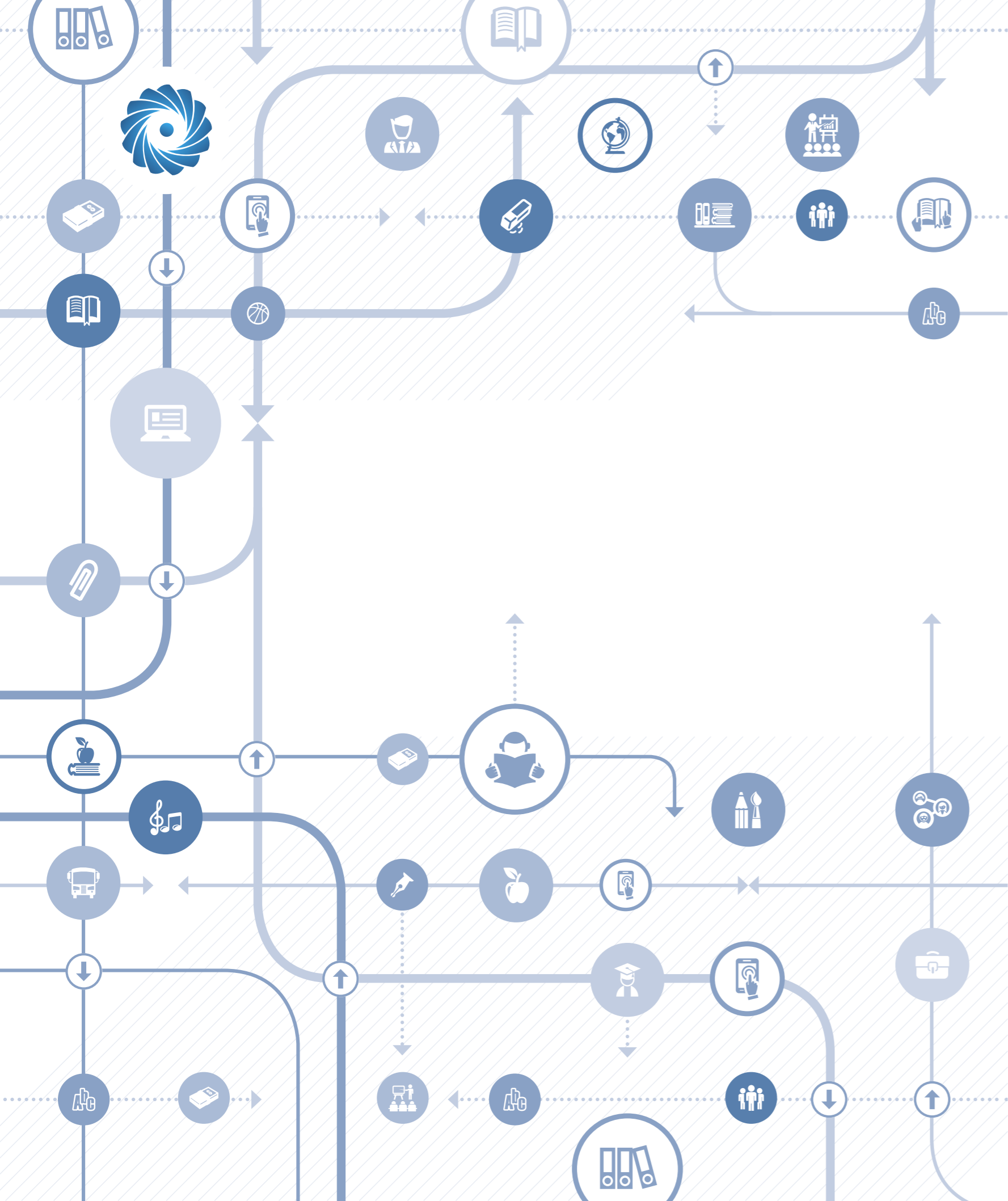
Rocznice te towarzyszą kończącej się edycji programów „Uczenie się przez całe życie” i „Młodzież w działaniu”. Wszyscy spoglądamy w przyszłość, oczekując uruchomienia nadchodzącego nowego, zintegrowanego programu Erasmus+.

Publikacja ta jest próbą ukazania różnorodnych możliwości, jakie oferują programy koordynowane przez FRSE, a także przedstawienia inspirującego spojrzenia na działania Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji.

Wszystkim, którzy odważyli się podjąć wyzwanie, jakim jest przedstawienie swojego projektu, inicjatywy w konkursie EDUinspiracje 2013, serdecznie gratulujemy. Mamy nadzieję, że były to ważne i pozytywne doświadczenia, które staną się impulsem do dalszego rozwoju. Tym, którzy działania międzynarodowe dopiero zamierzają podjąć, a po tę publikację sięgają, szukając inspiracji, gorąco kibicujemy i życzymy powodzenia.

Jednocześnie chcielibyśmy serdecznie podziękować laureatom konkursu EDUinspiracje 2013, którzy poświęcili swój czas i zechcieli podzielić się z nami swoją wiedzą, za zaangażowanie i pomoc w realizacji tej publikacji.

.....
Mirosław Marczewski
dyrektor generalny
Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

Konkurs EDUinspiracje – przewodnik

”

Mobilność zwiększa szanse życiowe. Doświadczenie zdobyte za granicą zwiększa przede wszystkim zatrudnialność, a możliwość swobodnego przemieszczania się z jednego kraju UE do innego ułatwia nam wykorzystanie umiejętności tam, gdzie są one najwyżej cenione i lepiej opłacane. Ponadto, zdobyte za granicą umiejętności językowe i zrozumienie odmiennych kultur sprawia, że stajemy się bardziej tolerancyjni i otwarci na świat, a tym samym łatwiej jest nam przystosować się do nowych warunków. W większym stopniu umiemy też wykorzystywać możliwości pojawiające się w życiu prywatnym i zawodowym. Nade wszystko jednak stajemy się bardziej europejscy.

Jan Trusczyński
dyrektor generalny ds. edukacji, szkolenia, kultury i młodzieży w Komisji Europejskiej

[wykład inauguracyjny międzynarodową konferencję *Mobilność sposobem zdobywania i rozwijania kompetencji – od juniora do seniora*, której jednym z elementów było wręczenie nagród i uhonorowanie laureatów konkursu EDUinspiracje 2011]

Konkurs EDUinspiracje 2011

„Mobilność od juniora do seniora”

Wybór tematu konkursu w roku 2011 był nieprzypadkowy – wiązał się z wagą, jaką Unia Europejska przykłada do wspierania mobilności obywateli w procesie kształcenia i szkolenia na wszystkich etapach życia. Nawiązując do polityki i strategii edukacyjnej UE, postawiliśmy sobie za cel ukazanie szerokiej możliwości programu „Uczenie się przez całe życie” w aspekcie mobilności oraz jego bogatej i zróżnicowanej oferty edukacyjnej dostosowanej do różnych grup odbiorców.

Konkurs EDUinspiracje 2012

„Rozwijanie kompetencji kluczowej: umiejętność uczenia się”

Istotą tej edycji konkursu EDUinspiracje było ukazanie znaczenia umiejętności uczenia się w procesie nabywania wiedzy na wszystkich etapach życia: od uczniów, przez studentów, pracowników, kadre kierowniczą, aż po seniorów.

Wśród kompetencji kluczowych umiejętność uczenia jest niezwykle ważna. To kompetencja niezbędna obywatelom do ich samorealizacji, integracji społecznej, aktywnej postawy i uzyskania szans na rynku pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy. Podobnie jak w roku poprzednim, konkurs skierowany był do beneficjentów programu „Uczenie się przez całe życie”.

Laureaci konkursu

Kategoria indywidualna	Kategoria instytucjonalna
I miejsce – Beata Stępień; <i>Tworzenie kursów e-learningowych – narzędzia i wskazówki praktyczne</i> ; Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Raciborzu	I miejsce – <i>Z sercem do Europejskiego Seniora</i> ; Szkoła Policealna Pracowników Służb Medycznych i Społecznych im. Jadwigi Wolskiej w Nowym Sączu
II miejsce – Iwona Przymyk; <i>Zastosowanie ICT w nauczaniu i uczeniu się metodą projektu edukacyjnego</i> ; Zespół Szkolno-Przedszkolny w Studzienicach	II miejsce – <i>Zadziwiająca Europa</i> ; Zespół Szkół Integracyjnych nr 1 Integracyjna Szkoła Podstawowa nr 67 im. Janusza Korczaka w Łodzi
III miejsce – Piotr Sikora; <i>Trzy razy T – teoria, nauczanie, technologie: nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych</i> ; Urząd Gminy w Tarnowcu	III miejsce – <i>Rehabilitacja Środowiskowa w Neurologii – Program Edukacyjny</i> ; EU Sp. z o.o.

Laureaci konkursu

Kategoria indywidualna	Kategoria instytucjonalna
Comenius: Joanna Dera, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 im. Adama Rapackiego we Wrocławiu	Comenius: Gimnazjum nr 26 im. Jana III Sobieskiego w Gdańsku
Erasmus: Jan Paczesny, Wydział Chemii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Erasmus: Szkoła Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców na Wydziale Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
Leonardo da Vinci: Dorota Lepak, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdyni	Leonardo da Vinci: Powiatowy Urząd Pracy w Brodnicy
Grundtvig: Anna Linda, Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Ostrowinie, gmina Oleśnica, Pracownia psychologiczna Metamorfoza	Grundtvig: Muzeum Narodowe w Krakowie, sekcja edukacji, pałac Biskupa Erazma Ciołka
Wizyty Studyjne: Marta Kotarba-Kańczugowska, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie	

Konkurs EDUinspiracje 2013

„Historie sukcesu – jak udział w programach edukacyjnych wpłynął na funkcjonowanie instytucji i nasze życie?”

Konkurs EDUinspiracje 2013 odbywał się w wyjątkowym czasie, zarówno dla Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, która obchodzi jubileusz dwudziestolecia istnienia, jak i dla beneficjentów koordynowanych przez FRSE programów. Kończymy dwa duże programy towarzyszące nam w perspektywie finansowej 2007-2013 „Uczenie się przez całe życie” i „Młodzież w działaniu”. Nowy program Unii Europejskiej – Erasmus+, poświęcony edukacji, szkoleniom, młodzieży i sportowi nabiera kształtów. Jednocześnie programy edukacyjne finansowane ze środków Unii Europejskiej obchodzą jubileusz 25-lecia istnienia w Europie i 15-lecia obecności w Polsce. Dzięki działalności Fundacji setki tysięcy osób w każdym wieku, bez względu na wykształcenie i posiadane umiejętności, miały szansę uczestniczyć w projektach edukacyjnych realizowanych przy wsparciu Unii Europejskiej.

Konkurs EDUinspiracje 2013 ogłoszony został pod hasłem **„Historie sukcesu – jak udział w programach edukacyjnych wpłynął na funkcjonowanie instytucji i nasze życie?”**. Sukces to pewna droga, którą pokonujemy, rozwijając swój potencjał i możliwości, by osiągnąć założony cel. Nie ma uniwersalnej definicji tego słowa – dla każdego będzie ono

znaczyło coś innego. Patrząc na inicjatywy, które realizują beneficjenci zarządzanych przez FRSE programów, wybór najlepszych, najbardziej odzwierciedlających słowo „sukces” okazał się dużym wyzwaniem. Wszyscy Państwo z pewnością możecie czuć się zwycięzcami, gdyż niewątpliwie udział w edukacyjnych projektach Unii Europejskiej zmienia życie i podejście do otaczającego nas świata. To nie tylko przygoda, ale też bogate doświadczenia, przyjaźnie, pobudzenie kreatywności. Dziękujemy wszystkim, którzy opowiedzieli nam historie swojego sukcesu – cieszymy się niezmiernie, że w tym roku grono adresatów konkursu EDUinspiracje powiększyło się o beneficjentów programu „Młodzież w działaniu”, Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży, laureatów konkursu European Language Label i eTwinning. Po ocenie formalnej wniosków, na ręce ekspertów, przekazane zostało 181 zgłoszeń. Najlepsze z nich oceniła Kapituła Konkursu, wskazując laureatów z poszczególnych programów. Dzięki temu na kartach tej publikacji możemy zaprezentować sylwetki laureatów i wyróżnionych w dwóch kategoriach: indywidualnej i instytucjonalnej.

Kategorie konkursowe

Kategoria indywidualna

Kategoria indywidualna to kategoria skierowana do wszystkich osób, dla których udział w projekcie miał istotny wpływ na życie zawodowe i prywatne.

Pod uwagę brane są działania: uczniów, studentów, młodzieży, dorosłych słuchaczy, w tym seniorów, nauczycieli, trenerów, edukatorów, wykładowców i pracowników uczelni wyższych i kadry zarządzającej w systemie edukacji formalnej i pozaformalnej, pracowników instytucji publicznych i niepublicznych, przedstawicieli organizacji, przedsiębiorców i pracowników firm.

Kategoria ta odnosi się szczególnie do działań indywidualnych realizowanych w ramach programów edukacyjnych, z akcentem na te umożliwiające osiągnięcie sukcesu poprzez rozwój osobisty i zawodowy za sprawą uczenia się, wymiany doświadczeń, pracy na rzecz osób trzecich i innych dostępnych sposobów.

Kategoria instytucjonalna

Kategoria instytucjonalna odnosi się do instytucji i organizacji, dla których realizacja projektu miała znaczący wpływ na ich funkcjonowanie, a więc wszelkich polskich instytucji, organizacji, przedsiębiorstw, a także grup nieformalnych w przypadku beneficjentów programu „Młodzież w działaniu”. W tej kategorii udział mogą zgłosić instytucje partnerskie oraz instytucje koordynujące we wszystkich akcjach, zdecentralizowanych i scentralizowanych, spośród programów objętych konkursem EDUinspiracje 2013.

Pod uwagę były brane działania beneficjentów instytucjonalnych: szkół, organów prowadzących i nadzorujących szkoły, instytucji kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, uczelni wyższych, instytucji publicznych i niepublicznych oraz firm biorących udział w projektach współpracy (bilateralnej i wielostronnej), różnych instytucji i organizacji działających na rzecz dzieci, młodzieży, studentów lub osób dorosłych, w tym osób starszych.

Działania te, dzięki innowacyjnej organizacji procesu uczenia się, wymianie doświadczeń i dobrych praktyk, musiały umożliwić uczestnikom rozwój organizacyjny, zawodowy, a także osobisty.

Laureat

Wyróżnienie

Laureaci konkursu EDUinspiracje 2013

Kategoria indywidualna

COMENIUS

Beata Zyngier, Zespół Szkół im. Oddziału Partyzanckiego „Jędrusie” w Potańcu	Publiczne Gimnazjum nr 1 im. Jana Pawła II w Krempachach
Michał Bartosz Mojski, I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Łukowie	Zespół Szkół Mechanicznych nr 1 im. Szczepana Humberta w Krakowie
Barbara Szymoniak, Zespół Szkół Mechanicznych nr 1 im. Szczepana Humberta w Krakowie	Przedszkole nr 3 w Zabrze
	Gimnazjum im. ks. Stanisława Konarskiego w Skierniewicach
	Przedszkole nr 240 im. Polskich Olimpijczyków w Warszawie
	Powiat Gryfiński

ETWINNING

Wioletta Sosnowska, Zespół Szkół Tekstylno-Handlowych w Żaganiu	Publiczne Gimnazjum im. Bolesława Prusa w Niedźwiadzie
Bożena Kraj, Gimnazjum im. Jana Pawła II w Daleszycach	Zespół Szkół Gimnazjum nr 6, Szkoła Podstawowa nr 13 w Zawierciu
Stanisława Balonek, Niepubliczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Laskowej	Publiczne Gimnazjum im. Bolesława Prusa w Niedźwiadzie

ERASMUS

Magdalena Seweryn, Uniwersytet Warszawski	Politechnika Białostocka – Studium Języków Obcych
Ewa Franków, Uniwersytet Warszawski	Uniwersytet Warszawski
Krzysztof Dłużniewski, Uniwersytet Warszawski	Akademia Leona Koźmińskiego
Lidia Pokrzycka, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie	Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi
Magdalena Brzozowska, Uniwersytet Zielonogórski	

LEONARDO DA VINCI

Mateusz Zelkowski, Politechnika Wroclawska	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Chojnie
Maria Rzepisko, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	English Unlimited Sp. z o.o., Sopot
	Zespół Szkół im. Oddziału Partyzanckiego „Jędrusie” w Potańcu
	Zespół Szkół nr 3 w Bochni

GRUNDTVIG

Karina Boguń, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
Maryla Soluch, Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne	Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne
Maria Nowak-Szabat, Nowohuckie Centrum Kultury	Fundacja Wymiany Kulturowej toTU toTAM

WIZYTY STUDYJNE

Sylvia Piekarczyk, Gimnazjum im. Ojca Ludwika Wrodarczyka w Radzionkowie	Zespół Szkół w Tuchowiczu i Gimnazjum nr 2 w Łukowie
Hanna Stasicka, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie	V Liceum Ogólnokształcące im. Janusza Korczaka w Tarnowie

EUROPEAN LANGUAGE LABEL

Janina Serdakowska-Stowik, Młodzieżowy Dom Kultury w Aleksandrowie Łódzkim	Instytut Głuchoniemych im. Jakuba Falkowskiego w Warszawie
Marianna Agnieszka Pietrus-Rajman, Studium Języków Obcych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu	deDOMO EDUCATION Jannasz, Śpiewak sp. j.
Dorota Kowalik, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 10 w Gliwicach	XXI LO im. H. Kołłątaja w Warszawie

MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU

Arkadiusz Kamil Mierkowski	Stowarzyszenie Europe4Youth
Michał Owczarek, Fundacja Civis Polonus w Warszawie	Grupa Nieformalna Streetpaker w Krakowie
Wiesław Hotdys, Teatr Mumerus w Krakowie	Stowarzyszenie Sprężyna – Centrum Edukacji Nieformalnej
	Stowarzyszenie Sportowe „GramOLajf” w Cieszynie

POLSKO-LITEWSKI FUNDUSZ WYMIANY MŁODZIEŻY

Wojciech Michalski, Solecie Centrum Kultury w Solcu Kujawskim	Gimnazjum im. Wincentego Pola w Radawczyku Drugim
Oktawia Gorzeńska, Gimnazjum nr 1 im. Gdyńskich Harcerzy II Rzeczypospolitej Polskiej w Gdyni	

Kryteria oceny projektów zgłoszonych do konkursu EDUinspiracje 2013

✓ KRYTERIUM TRAFNOŚCI I ISTOTNOŚCI PROJEKTU/DZIAŁANIA

- Co motywowało do udziału w projekcie?
- Jakie były cele projektu i dlaczego był on ważny dla beneficjenta?
- W jaki sposób projekt odpowiedział na potrzeby i oczekiwania beneficjenta?

✓ KRYTERIUM EFEKTYWNOŚCI

- Co podczas realizacji projektu było największym źródłem satysfakcji?
- Co było potrzebne do osiągnięcia sukcesu, ile to kosztowało wysiłku i czy było warto?
- W jakim stopniu projekt pomógł rozwinąć kluczowe kompetencje?
- Jak udział w projekcie zmienił sytuację osobistą i zawodową beneficjenta, czy poprawiły się jego zdolności konkurencyjne na rynku edukacyjnym i na rynku pracy?

✓ KRYTERIUM SKUTECZNOŚCI

- W jakim stopniu osiągnięto założone cele?
- Jakie były najbardziej widoczne rezultaty projektu?
- W jaki sposób udało się je osiągnąć?
- W jakim stopniu wykorzystano wcześniejsze doświadczenia własne lub innych osób/institucji?
- Co stanowiło największą wartość projektu?

✓ KRYTERIUM ODDZIAŁYWANIA I WPŁYWU

- W jakim stopniu realizacja projektu wywarła istotny wpływ na uczestników projektu i ich otoczenie?
- Jaki był praktyczny wymiar tego wpływu?
- W jaki sposób rezultaty projektu są upowszechniane?
- Jakich inspiracji dostarczył projekt?

✓ KRYTERIUM TRWAŁOŚCI EFEKTÓW

- Jakie trwałe korzyści, indywidualne lub instytucjonalne osiągnięte zostały dzięki realizacji projektu?
- Czy i w jaki sposób wykorzystywane są rezultaty opisywanego projektu?
- Które z rezultatów projektu są najlepsze do wykorzystywania w praktyce, które z nich przekazujemy innym?
- W jaki sposób rezultaty projektu są dostępne dla innych odbiorców?
- Jak osiągnięte rezultaty można wykorzystywać w przyszłości?

Comenius

Program Comenius promuje międzynarodową współpracę szkół, młodzieży i kadry nauczycielskiej.

Nauczyciele mają możliwość:

- zrealizowania projektu w ramach **Partnerskich Projektów Szkół** z jednym lub wieloma partnerami z zagranicy. Ważnym elementem takiego przedsięwzięcia są wyjazdy uczniów i nauczycieli do szkoły partnerskiej. Rocznie w akcji Partnerskie Projekty Szkół dofinansowywane są działania ok. 600 placówek;
- współpracy z lokalnymi i regionalnymi władzami oświatowymi w Europie poprzez **Partnerskie Projekty Regio**. Nauczyciele biorą udział m.in. w spotkaniach roboczych, wymianach pracowników, stażach, szkołach letnich, konferencjach, warsztatach. Tematyka projektów Comenius Regio może dotyczyć każdego zagadnienia w ramach edukacji szkolnej, ważnego dla obu współpracujących regionów, np. organizacji edukacji, zarządzania szkołami, współpracy szkół z partnerami lokalnymi, doskonalenia zawodowego nauczycieli, edukacji zawodowej czy wyrównywania szans edukacyjnych;
- uczestniczenia w zagranicznych kursach szkoleniowych, stażach i praktykach dzięki akcji **Mobilność Szkolnej Kadry Edukacyjnej**. Akcja ta umożliwia nauczycielom poznanie nowych metod i sposobów pracy, pozwala na zdobycie kolejnych doświadczeń, pogłębienie wiedzy i podniesienie kwalifikacji zawodowych. Udział w szkoleniu daje możliwość poznania nowoczesnych i innowacyjnych metod pedagogicznych, które wykorzystać można w codziennej pracy. Ponadto jest doskonałą szansą nawiązania współpracy międzynarodowej z europejskimi placówkami oświatowymi. Wszystkie korzyści indywidualne przekładają się na środowisko szkolne m.in. poprzez podniesienie jakości nauczania;
- goszczenia **Asystenta Comeniusa**, czyli studenta z zagranicy, który przyjeżdża do Polski na praktyki pedagogiczne. Nauczyciel staje się opiekunem asystenta, nadzoruje jego pracę i działania jako osoba kontaktowa przez cały okres asystentury.

Nauczyciele w czasie wizyt i rewizyt zapoznają się z różnymi systemami oświaty, dowiadują się, jak funkcjonują szkoły w innych krajach. Niektóre z tych doświadczeń z powodzeniem i ku zadowoleniu uczniów stosują w praktyce.

Całe życie jest szkołą.

Jan Amos Komeński

Uczniowie mogą:

- wyjechać za granicę dzięki **Partnerskim Projektom Szkół**. Cały taki projekt trwa dwa lata i polega na tym, że powstaje wspólnie wypracowany produkt – publikacja, film, prace plastyczne, strona internetowa, spotkania z lokalnymi społecznościami;
- uczyć się w zagranicznej szkole przez okres od 3 do 10 miesięcy, poprzez udział w akcji **Wyjazdy Indywidualne Uczniów**, adresowanej do szkół i uczniów doświadczonych w Partnerskich Projektach Szkół. „Mały Erasmus”, bo tak czasem nazywa się tę akcję, to oferta dla młodzieży powyżej 14. roku życia. To sposób na usamodzielnienie i pogłębienie zainteresowań, oswojenie się z językiem obcym i zdobycie doświadczeń, które mogą zapoczątkować w dorosłym życiu.

Studenci kierunków pedagogicznych:

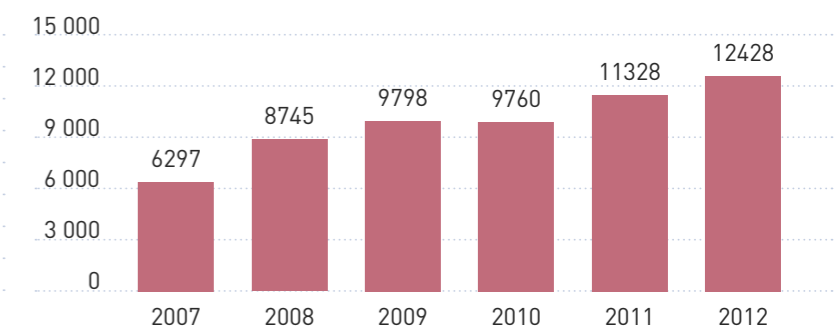
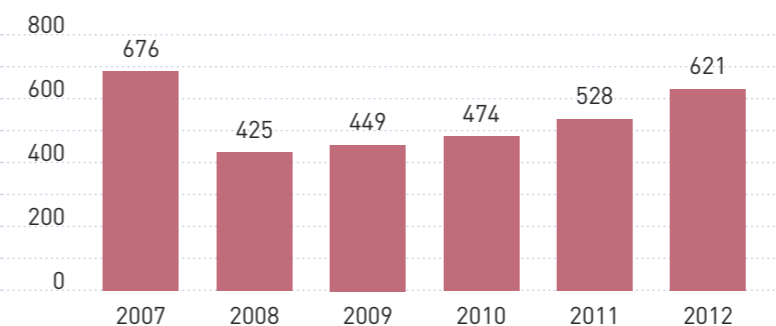
- zdobywają doświadczenie w nauczaniu za granicą dzięki akcji Asystentura Comeniusa. Wyjazdy na zagraniczną praktykę pedagogiczno-zawodową trwają od 13 do 45 tygodni. W latach 2007-2013 do zagranicznych placówek wyjechało prawie 600 asystentów.

Comenius – Mobilność Szkolnej Kadry Edukacyjnej oraz Wyjazdy Indywidualne Uczniów

Zatwierdzone wnioski Comenius – Partnerskie Projekty i Partnerskie Projekty Regio

razem
3 173

razem
58 356

Kategoria indywidualna > Laureatka

Beata Zyngier // nauczycielka przedmiotów zawodowych

Programowanie robotów to dla mnie pasja i zabawa. Z wieloletniej praktyki pedagogicznej wiem, że zadowolony i pewny wiedzy oraz umiejętności nauczyciel – to dobry nauczyciel.

TYTUŁ PROJEKTU

„School Robotics”

MIEJSCOWOŚĆ

Połaniec

NUMER PROJEKTU

2010-3-PL-1-COM02-147486

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

16-24 kwietnia 2011 r.

Na początku 2010 roku usłyszałam o zajęciach z robotyki, realizowanych przez firmy prywatne i szkoły wyższe. W tym czasie, w gronie pedagogów, często rozmawialiśmy o losach szkolnictwa zawodowego. Szukaliśmy innowacyjnych metod, które doprowadzą do unowocześnienia oferty dydaktycznej naszej szkoły i pozwolą jej z sukcesami przetrwać okres niżu demograficznego. Programowanie robotów jest dla mnie inspirujące i ciekawe, dlatego bez wahania złożyłam wniosek, który pozwolił mi rozwijać umiejętności w tej dziedzinie. Kurs „School Robotics” odbywał się w portugalskim mieście Braga. Był nie

tylko doskonałą okazją do przyswojenia nowej wiedzy, ale też zaowocował nawiązaniem przyjaźni z nauczycielami z innych krajów Europy.

Programowanie robotów to dla mnie pasja i zabawa. Z wieloletniej praktyki pedagogicznej wiem, że zadowolony i pewny wiedzy oraz umiejętności nauczyciel – to dobry nauczyciel. Szczególnie ważne w mojej pracy jest podążanie za nowymi, niesamowicie szybko zmieniającymi się dziedzinami nauki. Jedną z nich z pewnością jest robotyka. Kurs, który zainspirował mnie do rozwijania swoich

”

Szczególnie ważne w mojej pracy jest podążanie za nowymi, niesamowicie szybko zmieniającymi się dziedzinami nauki. Jedną z nich z pewnością jest robotyka. Kurs, który zainspirował mnie do rozwijania swoich zainteresowań również na płaszczyźnie zawodowej, był bardzo wymagający.

”

Udział w projekcie Comenius spowodował, że zupełnie zmieniło się oblicze szkoły – my nie tylko nadążamy za rzeczywistością, ale w dziedzinie innowacyjnych projektów edukacyjnych staliśmy się liderami.

zainteresowań również na płaszczyźnie zawodowej, był bardzo wymagający. Zajęcia prowadzone były w języku angielskim – nowe słownictwo, zagadnienia i międzynarodowa rywalizacja. Popołudnia były czasem gorących dyskusji o edukacji zawodowej w naszych krajach.

Odnoszę wrażenie, że moi uczniowie postrzegają mnie lepiej. Dziś, jestem nie tylko nauczycielką teorii – jestem... „panią od robotów”. Po powrocie z kursu, koledzy spoglądali na mnie z lekką zazdrością – „kobieta i dała radę, niesamowite – i jeszcze

ją to cieszy.” Dyrektor zainspirowany moim sukcesem przychylił się do propozycji rozpoczęcia w Zespole Szkół w Potańcu zajęć z robotyki. Wspólnie z młodzieżą w ramach programu Leonardo da Vinci realizowaliśmy projekt „Robomaniacy – nauka, pasja, marzenia”. Dzięki niemu uczniowie III klasy Technikum Elektrycznego odbyli pięciodniowy staż, uczyli się i pracowali na terenie Republiki Słowacji. Jednym z głównych tematów tego projektu była realizacja kursu „Programowanie robotów LEGO MINDSTORMS NXT 2.0”.

Robotyka doskonale komponuje się z koniecznymi, wymaganymi przez pracodawców umiejętnościami. W Zespole Szkół w Potańcu powstało Laboratorium Robotyki – prowadzę tam zajęcia z programowania robotów. Z satysfakcją obserwuję sukcesy odnoszone przez moich uczniów. Cieszę się, że mogłam ich tak skutecznie zarazić swoją pasją. Udział w projekcie Comenius spowodował, że zupełnie zmieniło się oblicze szkoły – my nie tylko nadążamy za rzeczywistością, ale w dziedzinie innowacyjnych projektów edukacyjnych staliśmy się liderami.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Michał Bartosz Mojski // nauczyciel

Łuków to miasto o wielokulturowej tradycji – przed II wojną światową mieszkało tu ponad 6 tys. Żydów, obecnie istnieje tu duży ośrodek dla uchodźców, na terenie gminy żyje zwarta społeczność romska. Niestety w szkole, gdzie pracuję jako nauczyciel, spotykam się z przejawami dyskryminacji wśród uczniów – nie tylko ze względu na pochodzenie, ale również ze względu na status ekonomiczny. Do udziału w programie Comenius – Mobilność Szkolnej Kadry Edukacyjnej motywowała mnie potrzeba wciąż nowych narzędzi do walki z tym negatywnym zjawiskiem. Chciałem poznać nieszablonowe metody dydaktyczne, które sprawdziłyby się przy poruszaniu owych kwestii, tak by zarówno młodzież, jak i dorosła kadra szkoły i instytucje NGO wiedziały, jak radzić sobie z niepożądanymi procesami.

Projekt dostarczył mi satysfakcji na różnych płaszczyznach. Inspirujące było już spotkanie z pedagogami z licznych krajów Europy, poznanie ich punktu widzenia i wymiana doświadczeń. W samej Islandii, gdzie odbywał się kurs, działania, które podejmuje państwo i społeczeństwo w kwestii walki z dyskryminacją, są znacznie bardziej zaawansowane niż w Polsce. Najbardziej jednak cieszy mnie, w jaki sposób przy użyciu metod poznanych podczas szkolenia udaje mi

się otwierać oczy młodych ludzi na kwestie tolerancji dla innych, walkę z dyskryminacją. Zajęć poruszających tak trudne kwestie nie da się prowadzić bez sporej dozy cierpliwości i akceptacji dla odmiennych poglądów. Zmiany postaw moich wychowanków wymagają czasu, ale warto im poświęcić energię. Czuję się przygotowany do prowadzenia atrakcyjnych zajęć odnoszących się do tematyki dyskryminacji i praw człowieka, nie tylko dla młodzieży, ale również dorosłych.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Barbara Szymoniak // nauczycielka języka niemieckiego

Projekt przewidywał wspólną pracę młodzieży polskiej i niemieckiej nad sterowanym mechatronicznie urządzeniem elektropneumatycznym. Jako projekt partnerski uwzględniał jednocześnie wymianę kulturową, naukę języka oraz doskonalenie umiejętności IT dzięki równoległej realizacji projektu eTwinning. Dla mnie stwarzał wspaniałe możliwości rozwoju własnego warsztatu pracy pedagogicznej, dzięki wymianie doświadczeń z nauczycielami niemieckimi. To nowe metody pracy na lekcjach i na zajęciach pozalekcyjnych, nowe możliwości wykorzystania technologii komputerowej w pracy projektowej, umiejętność pracy w zespole na odległość. Moi uczniowie w technikum nie zawsze są wystarczająco zmotywowani do pracy, często szybko się zniechęcają, jeśli nie widzą namacalnych efektów nauki. Dlatego potrzebowałam nowych form pracy, by nauka języka stała się dla nich przyjemnością, a jednocześnie by ich umiejętności językowe pozwalały im się porozumiewać z rówieśnikami z Niemiec.

Widocznym rezultatem projektu jest wiedza oraz umiejętności zawodowe i językowe moich uczniów, którzy właśnie kończą szkołę. Kiedy patrzę na nich, wiem, że było warto, że to czego nauczyli się poprzez udział

w projekcie jest wielką wartością mojego działania i moim małym sukcesem. Moi uczniowie są dziś otwarci, zaangażowani w różnego rodzaju działania, startują z powodzeniem w konkursach, biorą udział w kolejnych projektach, utrzymują kontakty międzynarodowe, mają poważne plany edukacyjne i zawodowe oraz wierzą, że im się uda.

Czuję się też specjalistą w dziedzinie języka niemieckiego technicznego. Mogłam z powodzeniem opracować programy do nauki języka niemieckiego zawodowego dostosowane do nowej podstawy programowej kształcenia zawodowego w branży mechaniczno-mechatronicznej. Jestem współautorem podręcznika do języka niemieckiego zawodowego, który obecnie wchodzi na rynek edukacyjny. Uważam to za mój indywidualny sukces, który nie byłby możliwy bez mojego uczestnictwa w opisywanym projekcie.

TYTUŁ PROJEKTU

„Trening uwrażliwiający na problemy migracji, dyskryminacji, kultury i różnorodności ze strategią nauczania tych zagadnień w różnych grupach wiekowych”

MIEJSCOWOŚĆ

Łuków

NUMER PROJEKTU

2011-2-PL-1-COM02-20576

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

23-28 października 2011 r.

TYTUŁ PROJEKTU

„Erarbeitung einer gemeinsamen Arbeitsplattform zur Herstellung einer elektropneumatischen Anlage – Opracowanie wspólnej platformy pracy dla stworzenia urządzenia elektropneumatycznego”

MIEJSCOWOŚĆ

Kraków

NUMER PROJEKTU

2011-1-DE3-COM07-191222

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2011-2013 r.

Kategoria instytucjonalna > Laureat

Publiczne Gimnazjum nr 1 im. Jana Pawła II

Udział w programie Comenius był dla większości jego uczestników jedyną szansą na poznanie Europy, jej mieszkańców, naukę otwartości, tolerancji oraz samodzielności. Chcieliśmy otworzyć okno na Europę: pokazać szansę, jakie stwarza członkostwo w UE, nie tylko w wymiarze kulturowym i edukacyjnym, ale także zawodowym.

TYTUŁ PROJEKTU

„Maths on Earth!”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Urszula Utnicka

MIJSCOWOŚĆ

Krempachy

NUMER PROJEKTU

2011-1-PL1-COM06-195161

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2011-2013 r.

Nasze gimnazjum znajduje się w Krempachach, niewielkiej wsi położonej nieopodal Nowego Targu. Niski standard życia sprawia, że tylko około 10 proc. uczniów jest w stanie spędzić wakacje poza wsią, np. na koloniach. Nie licząc rzadkich kontaktów z rodziną za granicą, nie mają kontaktu z rówieśnikami w innych krajach, nie mówiąc o możliwości wyjazdu – przekracza to możliwości finansowe większości rodzin. Niektórzy z uczniów należą do mniejszości słowackiej. Część uczniów ma problemy z nauką. Wszystkie te czynniki sprawiają, że szkoła stoi przed trudnym zadaniem nie tylko

nauczenia treści przewidzianych programem, ale także podniesienia umiejętności społecznych, kulturowych i językowych uczniów. Udział w programie Comenius był dla większości jego uczestników jedyną szansą na poznanie Europy, jej mieszkańców, naukę otwartości, tolerancji oraz samodzielności. Chcieliśmy otworzyć okno na Europę: pokazać szansę, jakie stwarza członkostwo w UE, nie tylko w wymiarze kulturowym i edukacyjnym, ale także zawodowym. Naszym celem była również analiza systemów nauczania za granicą, metod rozwiązywania problemów, sposobów

kontaktów z rodzicami i środowiskiem lokalnym czy narzędzi informatycznych w nauczaniu. Jednym z priorytetów było przygotowanie szkoły do wprowadzenia zintegrowanego kształcenia przedmiotowo-językowego (CLIL). Nasze dążenia zaowocowały w latach 2007-2013 trzema projektami Comenius, czterema eTwinning, trzema mobilnościami kadry edukacyjnej i udziałem w jednej wizycie studyjnej.

Projekt „Maths on Earth!” skupiał się na rozwijaniu kompetencji matematycznych i podstawowych kompetencji z dziedziny nauki

i techniki. W naszym gimnazjum jest to jeden z priorytetów, ale zauważyliśmy, że uczniowie często nie widzą powiązania między treściami nauczania a rozwiązywaniem rzeczywistych problemów, zwłaszcza w matematyce, gdzie kluczowe są logiczne myślenie, analizowanie i dedukcja.

Zwiększenie motywacji i kompetencji w zakresie matematyki i nauk ścisłych, szczególnie istotnych na rynku pracy to główne cele projektu. Uczniowie odszukiwali zależności między matematyką, nauką i technologią oraz ich zastosowaniem, włączając w to dyskusję na

”
Zwiększenie motywacji i kompetencji w zakresie matematyki i nauk ścisłych, szczególnie istotnych na rynku pracy to główne cele projektu. Uczniowie odszukiwali zależności między matematyką, nauką i technologią oraz ich zastosowaniem, włączając w to dyskusję na temat równości płci i stereotypów.

temat równości płci i stereotypów. Nauczyciele stosowali metody zwiększające zaangażowanie uczniów. Kolejnym celem było zwiększenie właściwego wykorzystania nowoczesnych technologii w uczeniu się i nauczaniu. Niezbędny w projekcie był także rozwój umiejętności społecznych, obywatelskich i międzykulturowych, które pozwolą zapewnić w przyszłości uczniom dobrobyt społeczny.

W projekcie „Maths on Earth!” poza miniprojektami edukacyjnymi organizowaliśmy debaty, wystawy, konkursy, wycieczki do zakładów pracy i centrów nauki. Mobilności

wpisywały się w plan działań projektu i były tylko jednym z elementów decydujących o jego sukcesie. Uczniowie i nauczyciele stosowali w szerokim zakresie nowoczesne technologie, zwłaszcza narzędzia online. Ważnym elementem była komunikacja poprzez portal społecznościowy NING i wspólna edycja dokumentów w GoogleDisc.

Dzięki dużemu nakładowi pracy widzieliśmy u uczniów entuzjazm i coraz bardziej pozytywne nastawienie do nauk ścisłych i inżynierii, co było jednym z głównych celów projektu. Większą część zespołu projektowego

stanowiły dziewczęta i to one były najbardziej zaangażowane w debatę na temat równości płci i stereotypów czy badanie zawodów związanych z nauką i techniką.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Zespół Szkół Mechanicznych nr 1 im. Szczepana Humberta

Głównymi celami projektu były wymiana myśli technicznej, promocja uzdolnień uczniów, szkół i szkolnictwa zawodowego obu placówek w ich regionach, wymiana międzykulturowa między szkołami, uczniami, nauczycielami, obalenie stereotypów, podniesienie sprawności językowej grupy uczniów niemieckich (język angielski i polski) oraz grupy uczniów polskich (język angielski i niemiecki). Projekt realizowany był po obu stronach z firmami polskimi i niemieckimi.

Podczas realizacji przedsięwzięcia – uzbrojenia urządzeń w oprogramowanie mechatroniczne, młodzież wraz z opiekunem merytorycznym wykorzystwała pewne rozwiązania racjonalizatorskie, obniżające koszt oprogramowania mechatronicznego oraz podniosła wiedzę zawodową (co znalazło odbicie w wynikach egzaminów zawodowych i sukcesach uczniów na olimpiadzie mechatronicznej).

Wielką wartością projektu obok materialnego jego wymiaru, czyli zbudowania urządzenia wiertniczo-mechatronicznego, są wiedza i doświadczenie zdobyte przez uczniów i nauczycieli podczas jego realizacji. Nie należy zapominać również o poznaniu Niemiec, z ich bogatą kulturą i tradycją. Największą wartością są jednak polsko-niemieckie przyjaźnie nawiązane pomiędzy uczniami, kadra

nauczycielską, między dyrektorami obu szkół, i co za tym idzie – wola dalszej współpracy. W maju 2013 r. w ramach podsumowania projektu w Niemczech został podpisany akt partnerstwa – dalszej współpracy bilateralnej. Łączy nas wiele wspólnych płaszczyzn pedagogicznych. Mamy podobną młodzież, spotykamy się z podobnymi problemami wychowawczymi. Różnią nas natomiast sposoby i kwoty finansowania szkolnictwa zawodowego. Stały kontakt między koordynatorami, między nauczycielami i uczniami, ich praca nad urządzeniem przyczyniły się do osiągnięcia sukcesu – zbudowania dwóch urządzeń wiertniczo-mechatronicznych, które działają i są pomocami dydaktycznymi w obu szkołach.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Przedszkole nr 3

Od kilkunastu lat ze szczególnym zaangażowaniem realizujemy zagadnienia proekologiczne związane z ideą edukacji dla zrównoważonego rozwoju. Hasło przyświecające naszym działaniom – „Dziecko otwarte na siebie i innych, żyjące w zgodzie z przyrodą” oraz założenia Koncepcji Pracy Przedszkola skłoniły naszą placówkę do realizacji projektu „Respect”. Jego założenia były ściśle zintegrowane z koncepcją pracy przedszkola, a tematyka skupiała się wokół dwóch zagadnień: ochrony środowiska i szacunku dla człowieka w jego środowisku.

Elementy projektu realizowano podczas zajęć Koła Badawczego „Mali odkrywcy”. Zajęcia te były doskonałą okazją do zdobywania wiedzy na temat przyrody nieożywionej w oparciu o własne doświadczenia, eksperymenty i zabawy o charakterze badawczym. Dzieci poznawały przyczyny zanieczyszczenia wody i powietrza oraz ich skutki. Następnie uczyły się, w jaki sposób można im zapobiegać – m.in. konstruując filtry do oczyszczania wody. Spotkania te były również okazją do realizacji drugiego z założeń projektu, a mianowicie nauki szacunku do drugiego człowieka poprzez doświadczenie potrzeby współpracy w różnych dziedzinach życia, szanowania odmiennych opinii innych dzieci, korzystania z doświadczeń innych. Ogromną satysfakcję przyniosło duże zaangażowanie dzieci w prace związane

z projektem. Uczestniczyły one chętnie w różnych zajęciach, zabawach, imprezach i uroczystościach. Również rodzice coraz chętniej brali udział w konkursach, wspomagali działania najmłodszych w poszukiwaniu informacji i tworzeniu albumów o zagrożonych gatunkach, pomagali w przygotowaniu strojów na „Pokaz mody ekologicznej”, współtworzyli z malcami śmiecio-zabawki.

Realizacja projektu przyczyniła się do podniesienia prestiżu placówki, przede wszystkim dzięki promowaniu jej w dynamiczny sposób. Informacje na temat kolejnych etapów działań projektowych docierały także poprzez platformę programu eTwinning poza granice Polski, co spowodowało zainteresowanie naszymi działaniami francuskiej telewizji TV Channel, a zaowocowało nagraniem reportażu pt. „Zielone przedszkole na Śląsku”.

TYTUŁ PROJEKTU

„Erarbeitung einer gemeinsamen Arbeitsplattform zur Herstellung einer elektropneumatischen Anlage – Opracowanie wspólnej platformy pracy dla stworzenia urządzenia elektropneumatycznego”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Barbara Szymoniak

MIEJSCOWOŚĆ

Kraków

NUMER PROJEKTU

2011-1-DE3-COM07-191222

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2011-2013 r.

TYTUŁ PROJEKTU

„Respect”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Ludomira Borys-Paradysz

MIEJSCOWOŚĆ

Zabrze

NUMER PROJEKTU

2011-1-FR-COM06-24439-3

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2011-2013 r.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Gimnazjum im. ks. Stanisława Konarskiego

Działaniom naszej szkoły przyświeca motto: *Sapere aude! – Odważ się być mądrym!* Realizując je w praktyce, szkoła stara się wychowywać młodzież w pogłębieniu tradycji, historii i kultury narodowej, ucząc jednocześnie otwartości i szacunku dla innych kultur i narodów. Zdajemy sobie również sprawę z tego, że najlepszym narzędziem w poznawaniu świata jest możliwość sprawnego komunikowania się między ludźmi, dlatego nauczanie języków obcych uznaliśmy za priorytetowe. Analizując cele, jakie sobie postawiliśmy, stwierdziliśmy, że możemy to osiągnąć m.in. poprzez realizację projektów w ramach programu Comenius. Dotychczas nasza szkoła realizowała trzy takie przedsięwzięcia. Podobnie jak przy poprzednich projektach, podczas przygotowywania koncepcji „Retropolis” naszym priorytetem było umożliwienie młodzieży poznania zwyczajów, kultury i życia codziennego rówieśników z innych krajów UE oraz rozwój kompetencji językowych. Tworząc naszą szkołę, staraliśmy się od początku nawiązywać kontakty i inicjować partnerstwa z placówkami z innych krajów, ponieważ uważaliśmy, że pozwoli to młodzieży w praktyce, poprzez bezpośrednie kontakty lepiej poznać i zrozumieć historię krajów europejskich. Udział w projekcie „Retropolis” był właśnie odpowiedzią na nasze zainteresowania i potrzeby.

Głównym celem projektu „Retropolis” jest

poznanie i zrozumienie podobieństw oraz różnic najnowszej historii, które wystąpiły w okresie 1985-1995 w krajach zaangażowanych w realizację przedsięwzięcia. Stwierdziliśmy dodatkowo, że projekt powinien umożliwić młodym ludziom przedstawienie własnego wyobrażenia o historii i roli ich krajów w tworzeniu UE. W związku z tym głównym założeniem naszej inicjatywy stało się przedstawienie przez uczestników własnego punktu widzenia na temat zmian, które dokonały się w omawianym okresie, i odejście od stereotypowego postrzegania Europy jako unii walutowej i gospodarczej. Koncepcyjnie przemyślana jest również nazwa projektu, która miała inspirować i pobudzać do myślenia zarówno jego uczestników, jak i otoczenie, w którym funkcjonujemy.

Mimo że jesteśmy dopiero w połowie drogi, możemy z pełną świadomością stwierdzić, że największą wartością naszego projektu jest fakt aktywnego zaangażowania się w jego realizację całej społeczności szkolnej: uczniów, nauczycieli i rodziców. Było to możliwe dzięki prowadzeniu konsekwentnej i systematycznej akcji informacyjnej oraz promocyjnej. Ponadto od początku realizacji projektu przyjęliśmy zasadę otwartości i przejrzystości działań w nim podejmowanych, nie zamykając drogi nikomu, kto chciałby wnieść coś wartościowego do podejmowanych działań.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Przedszkole nr 240 im. Polskich Olimpijczyków

Współpracę z przedszkolami europejskimi rozpoczęliśmy poprzez udział w programie eTwinning. Rozwijając swoje doświadczenie w pracy metodą projektu, postanowiliśmy zmierzyć się z realizacją wielostronnego projektu szkół w programie Comenius. Koordynatorem projektu „Little Europeans Know Each Other” jest przedszkole w tureckim mieście Elazig. W naszym placówce realizujemy program „Kraina Dzieci w Europie – bis”, który zakłada przybliżanie dzieciom sposobu życia, kultury, obyczajów omawianych państw. Uświadamiają sobie one, że bez względu na miejsce zamieszkania każde dziecko ma prawa i obowiązki, własne potrzeby, marzenia oraz problemy. Od kilku lat poznawaliśmy kraje europejskie poprzez ich zwyczaje, tradycyjne piosenki i tańce. Prowadziliśmy również zajęcia z edukacji wielokulturowej.

Wiedza, jaką zdobyliśmy na temat edukacji w krajach partnerskich, na temat codziennej pracy nauczycieli, organizacji edukacji przedszkolnej, metod, technik, form pracy zainspirowała nas do wprowadzenia zmian w naszym przedszkolu. Jesteśmy zafascynowani „Leśną szkołą” w Birmingham, kreatywnością dzieci we Włoszech, ekologicznymi rozwiązaniami w portugalskim Centrum Edukacji Szkolnej, rozwiązaniami organizacyjnymi we Francji. Możliwość obserwowania nauczycieli i dzieci podczas codziennych zajęć zmotywowała nas do

analizy rozkładu dnia w naszej placówce oraz zmobilizowała do wprowadzenia zmian w wyposażeniu przedszkola. Jednym z najważniejszych efektów projektu będzie książka ze scenariuszami zajęć dotyczących różnorodnych aktywności podejmowanych przez partnerskie przedszkola.

TYTUŁ PROJEKTU

„Retropolis”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Beata Januszkiewicz

MIEJSCOWOŚĆ

Skierniewice

NUMER PROJEKTU

2012-1-DE3-COM06-274532

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

1 sierpnia 2012 r.-31 lipca 2014 r.

klik!

TYTUŁ PROJEKTU

„Little Europeans Know Each Other”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Ewa Skwarka

MIEJSCOWOŚĆ

Warszawa

NUMER PROJEKTU

2011-TR1-COM06-242591

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2011-2013 r.

klik!

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Powiat Gryfiński

Aby rozwijać ofertę edukacyjną, powiat gryfiński wraz z ZSP nr 1 w Chojnie i Stowarzyszeniem Douzelage zdecydował się na przeprowadzenie projektu Comenius Regio „Różnice motorem zmian”. Realizacja tego przedsięwzięcia była bardzo ważna zarówno dla starostwa powiatowego – organu prowadzącego, jak i placówki oświatowej. Podniosła prestiż szkoły i wpłynęła na jakość jej pracy. Dzięki udziałowi w projekcie obie strony miały możliwość wymiany doświadczeń i zaadaptowania niektórych z poznanych rozwiązań. Szczególne emocje wzbudziły: szeroka oferta angielskich instytucji i działań wspierających młodzież z dysfunkcjami, doskonale wyposażone pracownie szkolne, bogata oferta zajęć rozwijających zainteresowania młodzieży i współpraca jednostek edukacyjnych z instytucjami wspierającymi proces kształcenia i wychowania. Realizacja projektu pokazała, że ZSP nr 1 w Chojnie nie boi się nowych wyzwań i jest otwarty na innowacje.

Dzięki projektowi przedstawiciele obu stron poznali system edukacji w państwie partnerskim. Reprezentanci jednostki samorządowej biorący udział w jego realizacji mieli możliwość poznania sposobów funkcjonowania instytucji zajmujących się edukacją na szczeblu regionalnym oraz instytucji wspierających edukację w kraju partnerskim. Wymieniono informacje dotyczące działalności placówek wspierających uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

oraz procesu naboru do szkół i egzaminów zewnętrznych.

Powstały prezentacje multimedialne m.in.

- Rola powiatu gryfińskiego jako organu prowadzącego dla szkół i placówek oświatowych;
- Fundusze europejskie dla rozwoju szkoły i powiatu gryfińskiego;
- Egzaminacje zewnętrzne w Polsce.

Bezpośredni kontakt z partnerami pozwolił na wymianę doświadczeń i wzbogacił uczestników o nową wiedzę. W trakcie spotkań i rozmów okazało się, że obie strony mają bardzo podobne problemy. Uczniowie zarówno polskich, jak i angielskich szkół przeżywają podobne rozterki, tak samo reagują w sytuacjach kryzysowych, potrzebują wsparcia osób dorosłych. Szczególnie cenna okazała się wizyta w szkołach i instytucjach wspierających ich pracę. Bezpośrednie poznanie funkcjonowania tych jednostek pozwoliło na porównanie działalności ich odpowiedników w Polsce. Odwiedziny w poszczególnych placówkach kończyły się dyskusją. Niektóre rozwiązania i pomysły dostarczyły inspiracji oraz przyczyniły się do zmodyfikowania sposobów pracy z młodzieżą. Każde spotkanie to również poznanie efektów pracy młodzieży. Obie strony uczestniczyły w imprezach kulturalnych oraz w prezentacjach umiejętności artystycznych młodych ludzi.

Zespół Szkół Mechanicznych nr 1
im. Szczepana Humberta w Krakowie

Przedszkole nr 240
im. Polskich Olimpijczyków w Warszawie

Gimnazjum im. Stanisława Konarskiego w Skierniewicach

Przedszkole nr 3 w Zabrzu

Powiat Gryfiński

TYTUŁ PROJEKTU

„Różnice motorem zmian”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Magdalena Pieczyńska

MIEJSCOWOŚĆ

Gryfino

NUMER PROJEKTU

2009-1-PL1-COM13-051041

OKRES REALIZACJI MOBILNOŚCI

1 sierpnia 2009 r.-31 lipca 2011 r.

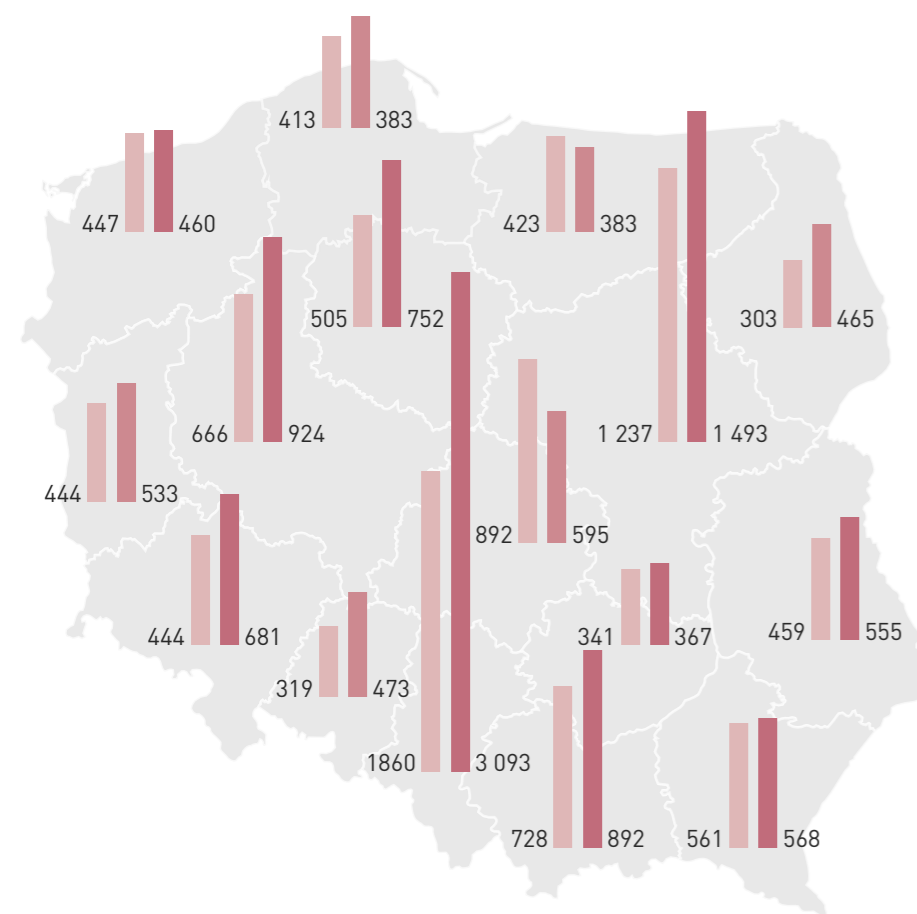
klik!

eTwinning

Program eTwinning to współpraca przedszkoli i szkół w Europie rozwijana za pośrednictwem Internetu. Placówki z różnych krajów mogą bezpłatnie tworzyć wspólne projekty.

eTwinning tworzy europejską społeczność nauczycieli liczącą 215 tys. osób ze 110 tys. szkół, które realizują wspólnie prawie 30 tys. różnorodnych projektów edukacyjnych.

W Polsce w eTwinningu uczestniczy 21 tys. nauczycieli z prawie 10 tys. szkół. To wynik, dzięki któremu Polska plasuje się w czołówce europejskich statystyk tego programu.

21 000
nauczycieli

10 000
szkół

Liczba zarejestrowanych szkół

Liczba zarejestrowanych projektów

Cywilizacja, którą zbudujemy, zbliżając się do XXI wieku, nie będzie cywilizacją materialną, symbolizowaną przez ogromne konstrukcje, ale będzie cywilizacją informacyjną (...) opartą na niewidocznych dla oka systemach, mocy ukrytej w miniaturowych elementach i potędze ludzkiego rozumu.

Masuda Yoneji (1905-1995) – japoński informatyk i socjolog, „Computopia”

Uczniowie:

• przez udział w projekcie kontaktują się z rówieśnikami za granicą;

• uczą się poprzez zabawę i już od najmłodszych lat otwierają się na nowe kultury.

Studenci:

• wraz z uczniami realizują projekty – od tygodniowych po kilkuletnie – z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (komputer, Internet, tablica interaktywna, kamera, Skype itp.);

• uczestniczą w konferencjach i szkoleniach, wyjeżdżają na warsztaty krajowe i zagraniczne;

• zwiększają swoje umiejętności językowe, pedagogiczne, informatyczne podczas różnych form doskonalenia zawodowego: warsztatów, seminariów, konferencji czy kursów online, w których udział potwierdzany jest certyfikatem.

Corzyści z udziału w eTwinningu odnosi cała szkoła: wzbogaca swoją ofertę edukacyjną poprzez uczestniczenie w projektach europejskich, wprowadza innowacyjne metody nauczania, zyskuje nowe formy promocji.

Kategoria indywidualna > Laureatka

Wioletta Sosnowska // nauczycielka języka francuskiego

”

Praca metodą projektu pozwala mi pokazywać uczniom, że nauka języka francuskiego w kontekście interkulturowym ma głęboki sens – nie tylko stwarza rzeczywisty kontekst komunikacyjny, ale pozwala na poznanie innej kultury, nowych przyjaciół. Taka praca burzy stereotypy i jest po prostu radością odkrywania poprzez naukę i zabawę.

TYTUŁ PROJEKTU

„Dans le cercle des signes du zodiakue – W kręgu znaków zodiaku”

MIEJSCOWOŚĆ

Żagań

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2010-2011 r.

Realizowanie projektów wspólnie z uczniami to moja pasja, która z roku na rok jest coraz większa. Od dziesięciu lat realizuję projekty wspólnie ze szkołą Paolini-Cassiano z Włoch. Satysfakcja, rozwój umiejętności, kompetencji językowych, TIK i osobistych, kreatywność, wyjście poza rutynę codziennej pracy są motorem napędzającym moje zaangażowanie w realizację projektów eTwinning. Praca metodą projektu pozwala mi pokazywać uczniom, że nauka języka francuskiego w kontekście interkulturowym ma głęboki sens – nie tylko stwarza rzeczywisty kontekst komunikacyjny, ale pozwala na poznanie innej kultury, nowych przyjaciół. Taka praca burzy stereotypy i jest po prostu radością

odkrywania poprzez naukę i zabawę.

Założeniem projektu „W kręgu znaków zodiaku” było poszukiwanie znaków zodiaku w literaturze, sztuce, muzyce, naukach ścisłych, historii. Konstelacja Wielkiej Niedźwiedzicy pozwoliła nam znaleźć wspólny punkt w dziejach stosunków polsko--włoskich: historię niedźwiedzia Wojtka, żołnierza z Korpusu Polskiego, który brał udział w Kampanii Włoskiej i wyzwoleniu Imoli – włoskiego miasta, gdzie znajduje się szkoła, z którą współpracujemy. I chociaż znaki zodiaku były motywem przewodnim projektu, to główną gwiazdą, wokół której skoncentrowaliśmy większość zadań, stał się niedźwiedź Wojtek.

Jego historia jest mało znana w Polsce, a stosunkowo dobrze we Włoszech. Dla mnie i moich uczniów było to prawdziwe odkrycie, fascynacja historią i inspiracja do nieustannego poszukiwania kolejnych faktów.

Zastanawiając się, jak trafić do młodego człowieka z polsko-włoską historią osadzoną w kontekście historii Europy, wpadliśmy na pomysł stworzenia komiksu, który w lekki i przystępny sposób opowie obrazami to, co jest trudne do przekazania słowami. Tworzenie chronologii wydarzeń, które następnie miały stanowić bazę do scenariusza komiksu, było dla nas dużym wyzwaniem. Podczas pracy poszukiwaliśmy wiarygodnych źródeł,

dokumentów i ludzi, którzy mogli potwierdzić ślady historii, do których docieraliśmy. Udało nam się nawiązać współpracę z ostatnim żyjącym w Polsce świadkiem historii niedźwiedzia – byłym żołnierzem 22. Kompanii Zaopatrywania Artylerii, profesorem Wojciechem Narębskim. Dzięki licznym wideokonferencjom, konsultacjom, pomocy ze strony prof. Narębskiego nasz komiks „Jak niedźwiedź Wojtek został polskim żołnierzem” nabrat nieocenionej wartości edukacyjno-historycznej i zyskał duże uznanie w kraju i za granicą.

Poprawność historyczna projektu została dodatkowo zweryfikowana przez takie

instytucje, jak Instytut Sikorskiego w Londynie, Konsulat RP w Mediolanie oraz Urząd do Spraw Osób Represjonowanych i Kombatantów.

klik!

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Bożena Kraj // nauczycielka języka angielskiego

W 2008 r., poszukując nowatorskich rozwiązań dydaktycznych wspierających naukę języka angielskiego, zarejestrowałam Gimnazjum im. Jana Pawła II w Daleszycach na platformie eTwinning.net i z wielkim entuzjazmem rozpoczęłam wspólnie z młodzieżą wirtualną podróż po Europie. Ta niemal codzienna wędrówka uczniów pochodzących z małego miasteczka i okolicznych wiosek w Górach Świętokrzyskich stała się wyprawą w czasie i przestrzeni, która dodała blasku szkolnym wyzwaniom w ich teoretycznym, a przede wszystkim praktycznym wymiarze.

Moja przygoda z eTwinningiem to kolejny krok w rozwijaniu nie tylko prywatnych pasji, ale również kompetencji zawodowych – to odpowiedź na wyzwania edukacji XXI wieku: nowoczesna komunikacja, twórcza europejska współpraca i odkrywcze zastosowanie nowych technologii w nauczaniu. To także nauka szkolnej przedsiębiorczości – promocja uczniowskich talentów, szkoły, regionu i kraju w Europie, a także wspólne patrzenie ku górze – na gwiazdy; kształtowanie osobowości młodych ludzi, otwieranie ich na piękno otaczającego świata, wartości kultury i przyjaźni oraz zachęcanie do aktywnego działania na rzecz lokalnego środowiska, regionu, kraju i Europy.

Projekt eTwinning „My country through painting – Mój kraj w malarstwie” jest

jedną z niezwykle cennych inicjatyw naszej placówki. Bez paszportów i dokumentów – korzystając z pracowni multimedialnej oraz tablicy interaktywnej w sali językowej – wspólnie z uczniami udaliśmy się na roczną wędrówkę po europejskich muzeach i galeriach sztuki, ciesząc się obecnością szkół partnerskich z Hiszpanii, Grecji, Słowacji, Turcji. Promowaliśmy przy tej okazji szkołę i kulturę naszego narodu, nawiązując więzy przyjaźni, doskonaląc znajomość języka angielskiego i technologii komputerowej. Uczniowie pracujący w grupie językowej i plastycznej wykazali się kreatywnością, pomysłowością i wielkim zapałem w realizacji tego europejskiego przedsięwzięcia.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Stanisława Balonek // nauczycielka

Moją życiową dewizą są słowa Marii Skłodowskiej-Curie: *(...) trzeba mieć odwagę i głównie wiarę w siebie, w to, że się jest do czegoś zdolnym i że do tego czegoś dojść potrzeba*. Kiedy pięć lat temu zaczynałam swoją przygodę z eTwinningiem, przyświecał mi jeden ważny cel: pokazać moim uczniom, że Europa może być na wyciągnięcie ręki, że wszędzie można znaleźć przyjaciół, że komputer i Internet, mądrze używane, mogą wiele zmienić w naszym życiu, a nauka może stać się naprawdę wspaniałą przygodą.

Próbuję pokazać młodzieży, że trzeba pracować nad swoim charakterem, by móc realizować życiowe plany i marzenia, żeby dojść do czegoś. Polska noblistka świetnie odpowiadała na moje wychowawcze zapotrzebowanie: ukazać młodzieży człowieka sukcesu, ale na nieco inną miarę niż lansuje to współczesny świat. Chciałam moim uczniom pokazać autentyczny autorytet, silną osobowość i mocny charakter.

Zależało mi na projekcie, który z jednej strony pozwoli przybliżyć młodzieży tę wielką uczoną, a z drugiej – pobudzi do wyjścia ze szkolnych ławek, do poszukiwania wiedzy w ciekawych miejscach i zrozumienia, że można się nią dzielić w zupełnie inny sposób niż tradycyjnie przy tablicy. Korzystanie z nowoczesnych technologii, odkrywanie ich tajemnic po to, by uczyć lepiej i ciekawiej – to od kilku lat moja nowa pasja, którą na co dzień staram

się zarażać innych nauczycieli. Ten projekt skutecznie mi w tym pomógł.

O sukces nie było trudno, młodzież zaangażowała się w sposób niesamowity. Największą satysfakcją było wspólne – z francuskimi przyjaciółmi – złożenie hołdu polskiej uczonemu w paryskim Panteonie (francuska szkoła Lycee Maria Deraismes – nasz partner w tym przedsięwzięciu, zaprosiła nas do siebie, by właśnie tam – w Paryżu podsumować projekt). Ten symboliczny gest, który dostarczył nam ogromnych wzruszeń, poprzedziły spacerki paryskimi śladami Marii Skłodowskiej-Curie. Gimnazjaliści odwiedzili dom polskiej noblistki, Sorbonę i mieli możliwość podziwiać wszystkie piękne miejsca, które ona pokochała. To było niezapomniane doświadczenie. Projekt (i odniesione dzięki niemu sukcesy) sprawił, że o naszej malarce, wiejskiej szkole stało się głośno. Podczas naboru na nowy rok szkolny wśród kandydatów do klasy I pojawili się uczniowie z gminnego miasta. Nasze gimnazjum autentycznie zyskało na konkurencyjności i zaczęło być postrzegane jako dobra szkoła.

TYTUŁ PROJEKTU

„My country through painting – Mój kraj w malarstwie”

MIEJSCOWOŚĆ

Kielce

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2010-2011 r.

TYTUŁ PROJEKTU

„A joint tribute to Maria Skłodowska-Curie – Wspólny hołd dla Marii Skłodowskiej-Curie”

MIEJSCOWOŚĆ

Zator

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2011-2012 r.

klik!

klik!

Kategoria instytucjonalna > Laureat

Publiczne Gimnazjum im. Bolesława Prusa

”

Myślą przewodnią była motywacja uczniów do wirtualnej podróży po wybranych wsiach Europy w celu poszukiwania tego, co łączy oraz tego, co wyróżnia poszczególne wsie w różnych zakątkach naszego kontynentu.

TYTUŁ PROJEKTU

„My Village”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Edyta Borowicz-Czuchryta

MIEJSCOWOŚĆ

Niedźwiada

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

wrzesień 2012 r.-maj 2013 r.

Projekt był wirtualną podróżą po wsiach Europy w celu odszukania występujących w nich podobieństw i różnic. Uczniowie byli zachęceni do odkrywania skarbów swojego środowiska lokalnego i prezentowania ich na forum międzynarodowym. Do działania nauczycieli motywowali sami uczniowie. Szkoła zdecydowała się na realizację projektu, by pokazać młodym ludziom, że świat nie kończy się na ich rodzinnej wsi. Kontakty z uczniami ze szkół partnerskich, wirtualne spotkania z nimi oraz wspólna rywalizacja w ramach konkursów międzynarodowych to część aspektów, które sprawiły, że udział w tym przedsięwzięciu

był dla jego uczestników wyjątkowym doświadczeniem. Chcieliśmy uświadomić uczniom wagę podstawowej funkcji języka obcego jako sposobu komunikacji ze światem. Dzięki realizacji projektu uczniowie uwierzyli w siebie i swoje możliwości językowe, czego dowodem są ich sukcesy w ogólnopolskich konkursach językowych.

Naszym celem było wykorzystanie języka angielskiego jako narzędzia komunikacji oraz rozwijanie umiejętności językowych uczniów i nauczycieli zaangażowanych w realizację projektu. Myślą przewodnią była motywacja

uczniów do wirtualnej podróży po wybranych wsiach Europy w celu poszukiwania tego, co łączy oraz tego, co wyróżnia poszczególne wsie w różnych zakątkach naszego kontynentu. Kolejnym celem było poznanie nowych programów i narzędzi do przygotowywania prezentacji. Dla uczestników istotne było poznanie rówieśników z innych szkół europejskich. Dla koordynatorów ważnym aspektem był rozwój kompetencji kluczowych. Ponadto, w założonych celach zostało uwzględnione kształtowanie umiejętności wykorzystywania narzędzi TIK do współpracy międzynarodowej oraz doskonalenie

umiejętności informatycznych i językowych.

Ogromne emocje wiązały się z konkursami organizowanymi w dwóch etapach. Pierwsza tura odbywała się na poziomie szkoły. Wyłonione prace były zgłaszane do kolejnego etapu. Następnie szkoła oddawała swój głos na wybraną pracę i w ten sposób był wyłaniany zwycięzca w konkursie międzynarodowym. Należy tu odnieść się do drugiego konkursu, w którym jednogłośnie prace uczniów z Polski zdobyły I miejsce na etapie międzynarodowym. Rodzice naszych uczniów borykają się z problemami ubóstwa i bezrobocia. Cała ta

„
Żeby osiągnąć sukces, potrzebna była odpowiednia motywacja uczniów, płynąca ze strony szkoły. Apatia i brak wsparcia ze strony rodziny często utrudniają współpracę z młodzieżą. Tym bardziej cieszymy się, że udało nam się namówić młodzież do działania w ramach projektu. Fakt współpracy międzynarodowej i poznania rówieśników z innych krajów był argumentem bardzo ułatwiającym zadanie.

przygoda, określana przez nich jako egzotyczna, wzbudzała w nich jak najbardziej pozytywne emocje. Wszystkie osiągnięcia w tym projekcie są tym, co nasza instytucja może nazwać sukcesem.

.....
 Żeby osiągnąć sukces, potrzebna była odpowiednia motywacja uczniów, płynąca ze strony szkoły. Apatia i brak wsparcia ze strony rodziny często utrudniają współpracę z młodzieżą. Tym bardziej cieszymy się, że udało nam się namówić młodzież do działania w ramach projektu. Fakt współpracy międzynarodowej i poznania rówieśników z innych krajów był argumentem bardzo

ułatwiającym zadanie. Pracy przy realizacji przedsięwzięcia było bardzo dużo. Wytyczanie nowych zadań, omawianie ich, poszukiwanie kreatywnych pomysłów na ich realizację i zaangażowanie w przeprowadzenie tego projektu było bardzo wymagające pod względem czasowym. Uczniowie na bieżąco przynosili prace, kręcili filmy, nanosili na nie napisy. Przez cały czas poznawaliśmy nowe narzędzia, które młodzież wykorzystywała do tworzenia kolejnych materiałów. Mówimy o grupie uczniów, dla których wyjazd do miasta wojewódzkiego Lublin jest często dużym wydarzeniem; o młodzieży, która spędza wakacje na ulicy czy grając w piłkę u siebie

na wsi – dla nich realizacja projektu stworzyła możliwość poznania nowych przyjaciół z zą granicy. Dopiero później wspominają, że zajęcie I miejsca w międzynarodowym konkursie na ręcznie wykonane zwierzęta hodowlane było ogromnym sukcesem. Dla szkoły sukcesem jest to, że rezultaty współpracy potrafiły oczarować sponsorów, którzy umożliwią naszej młodzieży wyjazd na Słowację do szkoły partnerskiej i spotkanie projektowych przyjaciół w realnym świecie.

.....
 Mówiąc o sukcesach, nie można zapominać o pozytywnej opinii w postaci Krajowej Odznaki Jakości – Quality Label. Jest to ogromne

wyróżnienie i satysfakcja za cały wysiłek włożony w realizację projektu. Promuje on porozumiewanie się poprzez wykorzystywanie komunikatorów internetowych. Skłania do poszerzania czynnego zasobu językowego w trakcie bezpośredniego dialogu międzykulturowego. Łączy działalność językową z umiejętnościami praktyczno--wykonawczymi w obszarze językowym i wytworów kultury regionalnej. Uczniowie fantastycznie bawili się, przygotowując filmiki do *MiniProjectDictionary*. Nagrywano je w języku angielskim, potem prezentację uzupełniano o tłumaczenia w językach projektowych. Młodzieży bardzo spodobał się pomysł konkursów, których finał

odbywał się na szczeblu międzynarodowym. Na etapie szkolnym uczniowie ze szkoły polskiej zostali dodatkowo poproszeni o przygotowanie krótkich opisów do zdjęcia zgłaszanego do konkursu, z uzasadnieniem, dlaczego jest ono wyjątkowe. Duża grupa młodzieży dołączyła do uczestników projektu po tym, jak w drugim konkursie szkoła polska jednogłośnie zwyciężyła w etapie międzynarodowym.

.....
 Bardzo wartościowym doświadczeniem okazał się czat z rówieśnikami ze Słowacji, kiedy uczniowie przekonali się, że angielski jest narzędziem komunikacji z osobami z innych krajów. Do chwili obecnej uczestnicy

projektu utrzymują kontakt nie tylko w ramach platformy Twinspace, ale również e-mailowy oraz na Facebooku.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Zespół Szkół Gimnazjum nr 6, Szkoła Podstawowa nr 13

Zadaniem projektu było zbadanie naukowych podstaw zjawisk paranormalnych, które od wieków fascynują ludzi. Realizacja tego zadania polegała na współpracy z uczniami ze szkół partnerskich z Hiszpanii i Niemiec, służącej m.in. doskonaleniu znajomości dwóch języków obcych – angielskiego i niemieckiego. Młodzi ludzie angażowali kreatywność i wyobraźnię, by wymyślić własne teorie na temat tego, co kryje się za takimi zjawiskami. Dzięki projektowi uczniowie ze szkół partnerskich mieli szansę zdobyć wiedzę o historii swych regionów i krajów poprzez odkrywanie lokalnych legend, poznawanie ludowych wierzeń i tradycji.

Realizacja zadań przewidzianych w projekcie wymagała od uczniów wykazania się twórczym podejściem do podejmowanych zagadnień. Próbuąc rozwikłać tajemnice, musieli dokonać własnej interpretacji określonych zjawisk, co stymulowało ich twórcze myślenie. To sprawiło, że projekt wykroczył poza granice codziennych ćwiczeń wykonywanych w klasie. Poruszanie tematów metafizycznych, filozoficznych wymagało analizy zjawisk otaczającego świata oraz skłoniło młodzież do poszukiwania informacji oraz ciekawostek w różnych źródłach. Projekt stymulował również uczniów do poszukiwania kolejnych nietypowych zjawisk w ich sąsiedztwie, co przyniosło im najwięcej satysfakcji, a fascynacja tajemnicami wpłynęła na wzbudzenie zainteresowania literaturą, sztuką, filmem, przyrodą, religią, filozofią czy też technologią.

Wieczory: Filmowy, Literacki oraz Sztuki dały uczniom możliwość prezentacji ulubionych filmów, książek oraz obrazów związanych z fantastyką. Młodzi uczestnicy projektu wymyślali paranormalne historie, tworzyli filmy typu „Z Archiwum X” oraz przygotowali słuchowisko radiowe. Wcielali się w role reporterów, detektywów, a dzięki zastosowaniu różnych metod badawczych wyszli poza schemat zajęć klasowych i szkolnych. Uczestniczyli w warsztatach z reporterem i poznali ciekawostki na temat jego pracy. Przeprowadzali wywiady z naocznymi świadkami tajemniczych wydarzeń, gromadzili informacje w trakcie rozmów ze starszymi przedstawicielami swych rodzin i przygotowali reportaże, co uczyniło projekt bardzo innowacyjnym. Prowadzili również dyskusje na ambitne tematy dotyczące współczesnych problemów cywilizacyjnych, przedstawiając własne sposoby ich rozwiązania. Podczas pracy nad projektem uczniowie zaznajomili się z technologią informacyjno-komunikacyjną jako podstawowym środkiem komunikacji i nauki w XXI wieku. Realizacja zadań projektowych wymagała dużego wysiłku i zaangażowania ze strony uczniów, o czym świadczą produkty końcowe.

klik!

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Publiczne Gimnazjum im. Bolesława Prusa

Projekt okazał się fenomenalnym narzędziem do przekazywania i zdobywania wiedzy zarówno przez uczniów, jak i nauczycieli zaangażowanych w jego realizację oraz przyczynił się do rozwijania kompetencji kluczowych. Jego realizacja stanowiła uzupełnienie programów nauczania, łączyąc w sobie treści z zakresu wielu przedmiotów. Projekt był również świetną motywacją dla uczniów do podejmowania dodatkowych działań na poziomie międzynarodowym.

Justyna, uczennica naszego gimnazjum, wspomina: *Do realizacji opisanego projektu skłoniła mnie możliwość rozwijania umiejętności oraz możliwość zapoznania się z uczniami z zagranicznych szkół. Było to moje pierwsze doświadczenie i przygoda z eTwinningiem. Bardzo dużo się nauczyłam w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii, realizując tak intrygujące działania przy współpracy z nowymi przyjaciółmi z różnych zakątków Europy. Moi sąsiedzi są dumni, że mam takich znajomych i brałam udział w takim projekcie. W naszej małej wiejskiej społeczności lokalnej takie wydarzenia są na wagę złota. Cieszę się, że szkoła stwarza takie okazje do działania.* Karolina wyjaśnia: *W realizacji tego projektu największe emocje w naszej szkole wzbudzał chat na żywo z uczniami z Włoch i ze Słowacji. Realizacja tego przedsięwzięcia pozwoliła nam doświadczyć, że znajomość języka angielskiego jest oknem na świat. Teraz już wiem, że projekt*

taki stwarza świetną okazję do wykorzystywania tego wszystkiego, czego uczymy się w czasie lekcji w sposób praktyczny, komunikując się z naszymi przyjaciółmi projektowymi ze szkół zagranicznych.

W ramach projektu „My Enviroment in the Alphabet” uczniowie poznawali się nawzajem, prezentowali swoją codzienność i poszukiwali miejsc w swoim otoczeniu według porządku alfabetycznego. Używali również alfabetu, żeby nauczyć się nawzajem podstawowych zwrotów swojego języka (czeski, włoski, polski). Dzięki realizacji tego przedsięwzięcia nasza instytucja rozwija się, podnosi swój poziom i jakość kształcenia. Pozwala na praktyczne wykorzystywanie zdobywanej wiedzy oraz uczy młodzież nawiązywania nowych kontaktów, również tych zagranicznych. Motywuje do wykorzystywania okazji, jakie im stwarza, wychodząc z ofertą projektów międzynarodowych.

klik!

TYTUŁ PROJEKTU

„Bermuda Triangle”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Justyna Kukułka

MIEJSCOWOŚĆ

Zawiercie

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2011-2013 r.

TYTUŁ PROJEKTU

„My Environment in the Alphabet”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Edyta Borowicz-Czuchryta

MIEJSCOWOŚĆ

Niedźwiada

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

wrzesień 2012 r.-maj 2013 r.

Erasmus

Program Erasmus powstał w 1998 r. jako program wymiany studentów. Mimo że jego zasięg i cele poszerzały się w kolejnych latach, główna idea pozostaje ta sama: rozwijanie międzynarodowej współpracy pomiędzy uczelniami.

Wyjazdy polskich studentów do poszczególnych krajów w ramach programu Erasmus

1998 r. —————> 2012 r.

Wielka Brytania (7 076)

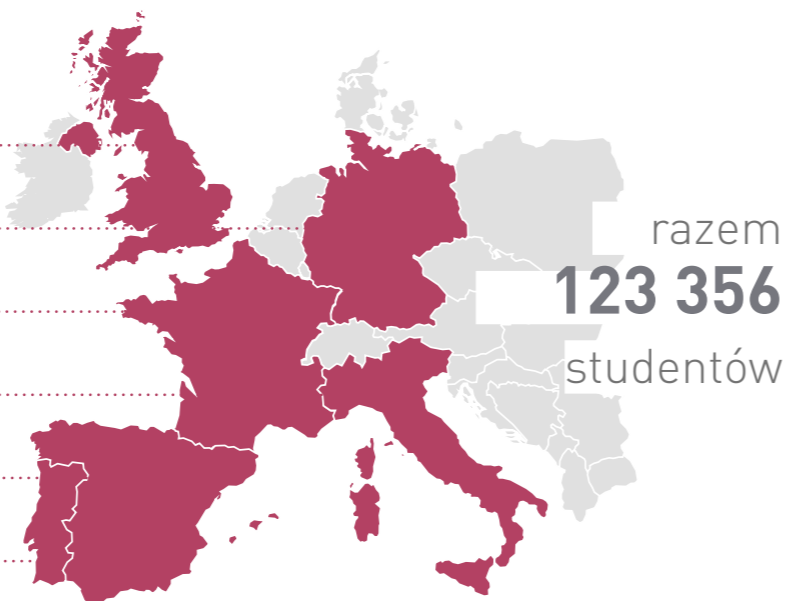
Niemcy (25 637)

Francja (12 653)

Włochy (9 946)

Hiszpania (15 318)

Portugalia (6 476)

”

Tak naprawdę nie wiemy, co ciągnie człowieka w świat. Ciekawość? Głód przeżyć? Potrzeba nieustannego dziwienia się? Człowiek, który przestaje się dziwić jest wydrążony, ma wypalone serce. W człowieku, który uważa, że wszystko już było i nic nie może go zdziwić, umarło to, co najpiękniejsze – uroda życia.

R. Kapuściński „Podróże z Herodotem”

Kraje, z których przyjeżdżają do Polski studenci

Malta (15), Luksemburg (14), Islandia (8), Cypr (9), Liechtenstein (2)

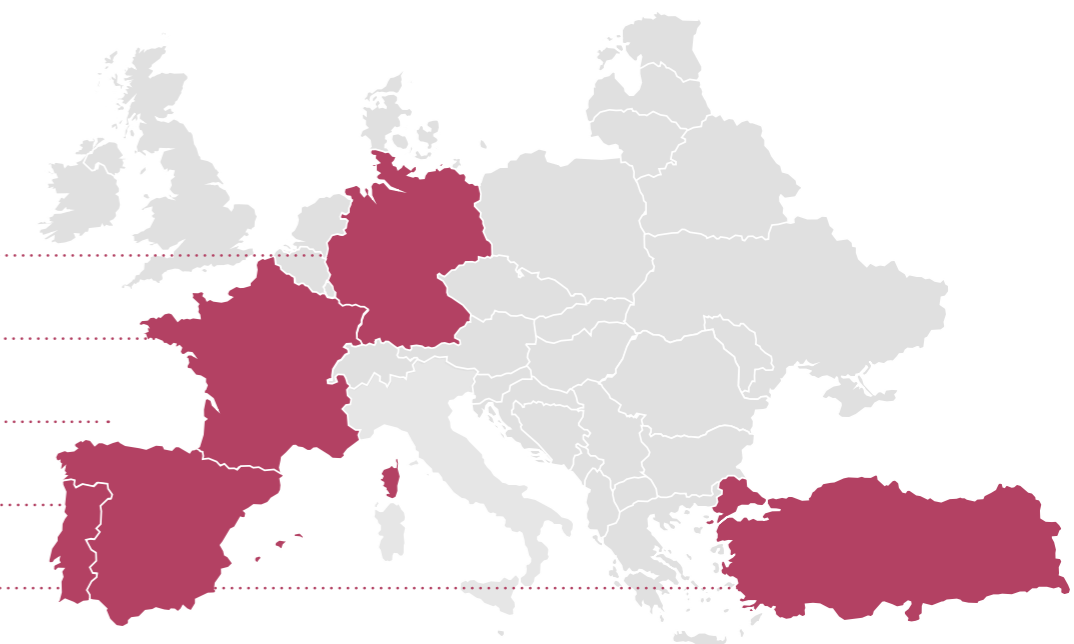
Niemcy (6 579)

Francja (5 509)

Hiszpania (8 813)

Portugalia (3 879)

Turcja (7 023)

Studenci mogą wyjechać:

- **na studia** (semestr lub dwa) do zagranicznej szkoły wyższej współpracującej z ich uczelnią macierzystą;
- **na praktykę** do przedsiębiorstwa, organizacji lub instytucji za granicą.

Nauczyciele akademicy mają możliwość:

- **prowadzenia zajęć dydaktycznych** na zagranicznych uczelniach;
- podobnie jak pracownicy uczelni, **wyjechać na szkolenia** do szkół wyższych lub innych instytucji czy firm, by doskonalić kompetencje zawodowe i poszerzać wiedzę w danej dziedzinie.

Uczelnie organizują:

- **wymianę studentów i pracowników**;
- **kursy intensywne** – krótkie cykle zajęć dydaktycznych przygotowywane co najmniej przez 3 uczelnie z co najmniej 3 krajów. W kursie uczestniczy międzynarodowa grupa studentów;
- **kursy językowe (EILC)** – przeznaczone dla stypendystów Erasmusa przyjeżdżających na studia lub praktykę do kraju, w którym mówi się językiem rzadziej stosowanym i nauczany.

Uczelnie realizują projekty wielostronne i projekty sieci akademickiej – działania zarządzane bezpośrednio przez Komisję Europejską.

Liczba polskich uczelni posiadających Kartę Uczelni Erasmusa

Liczba polskich studentów, którzy wyjechali na stypendium*

Liczba zagranicznych studentów, którzy przyjechali na stypendium do Polski*

Liczba wyjazdów pracowników uczelni z Polski w celu prowadzenia zajęć / na szkolenia

Liczba przyjazdów pracowników zagranicznych uczelni w celu prowadzenia zajęć / na szkolenia

1998 / 1999	46	1 426	220	359 / -	b.d.
1999 / 2000	74	2 813	466	605 / -	b.d.
2000 / 2001	98	3 691	614	678 / -	488 / -
2001 / 2002	98	4 322	750	800 / -	573 / -
2002 / 2003	120	5 419	996	884 / -	640 / -
2003 / 2004	151	6 278	1 459	946 / -	749 / -
2004 / 2005	187	8 388	2 332	1 394 / -	1 026 / -
2005 / 2006	217	9 974	3 063	1 740 / -	1 291 / -
2006 / 2007	240	11 219	3 730	2 030 / -	1 406 / -
2007 / 2008	256	12 854*	4 446*	2 460 / 651	1 596 / 155
2008 / 2009	264	13 402	4 923	3 079 / 1 262	1 683 / 221
2009 / 2010	288	14 021	6 070	2 974 / 1 476	1 819 / 294
2010 / 2011	302	14 234	7 583	3 381 / 1 834	2 034 / 342
2011 / 2012	315	15 315	8 972	4 017 / 2 318	2 138 / 473
Suma		123 356	45 624	25 347 / 7541	15 443 / 1485

Wyjazdy polskich studentów do poszczególnych krajów w ramach programu Erasmus w latach 1998-2012.

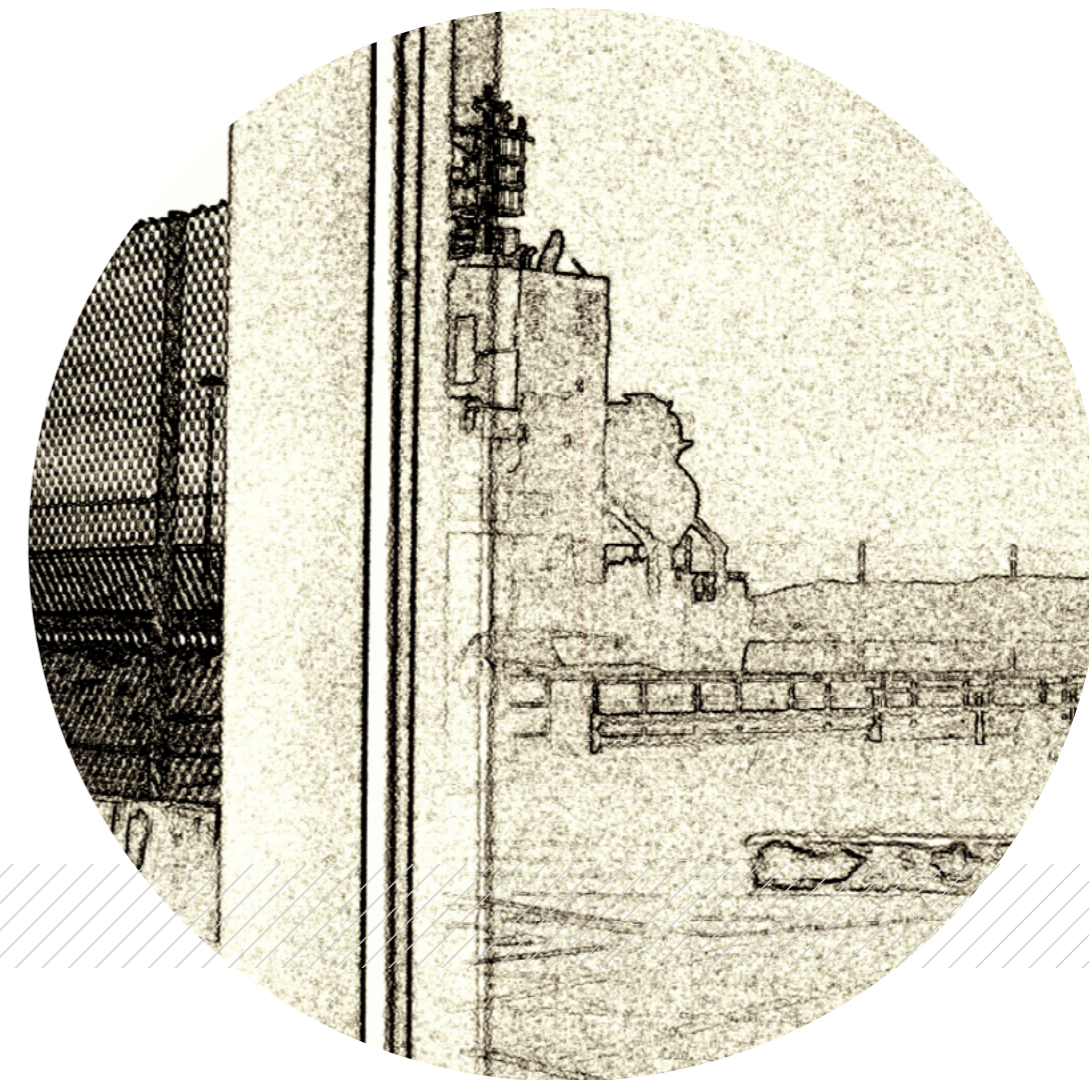
* Od roku akademickiego 2007/2008 podane liczby są sumą wyjazdów / przyjazdów studentów na studia i na praktyki.

Kategoria indywidualna > Laureatka

Magdalena Seweryn // Studentka Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych na Uniwersytecie Warszawskim

„
Film, fotografia i grafika to moje trzy największe życiowe pasje. Studia dziennikarskie realizowane w ramach programu Erasmus dały mi szansę na ich rozwój, co niezwykle ważne, od strony praktycznej.

Stypendystka programu Erasmus w Portugalii

MIEJSCOWOŚĆ
Warszawa

OKRES REALIZACJI PROJEKTU
2 września 2012 r.-16 lutego 2013 r.

Film, fotografia i grafika to moje trzy największe życiowe pasje. Studia dziennikarskie realizowane w ramach programu Erasmus dały mi szansę na ich rozwój, co niezwykle ważne, od strony praktycznej. Muszę przyznać, że rejestrowanie rzeczywistości w tak fotogenicznym kraju, jakim jest Portugalia, było dla mnie czystą przyjemnością, a znalezienie inspiracji wydawało mi się zadziwiająco proste. Moim głównym założeniem, z którym postanowiłam się zmierzyć, było połączenie wyżej wymienionych dziedzin sztuki w jedną koncepcję wizualną. Portugalia w sztuce, ale ujętej w sposób niejednoznaczny,

nietuzinkowy, zaskakujący. Jeszcze przed wyjazdem marzyłam o zrealizowaniu eseju fotograficznego, którego bohaterem byłby... ocean. O jego znaczeniu w kulturze portugalskiej i emocjach, które są z nim związane, czytałam wcześniej wiele. Dopiero przygotowując się do zdjęć, już na miejscu dowiedziałam się czym jest *saudade*. Zrozumiałam też, że jest to jeden z terminów nieprzetłumaczalnych na inne języki, budujący tożsamość narodową Portugalczyków, element duszy, którego nikt inny nie może zrozumieć. Muszę przyznać, że to wydarzenie zainspirowało mnie jeszcze bardziej, dlatego

zrealizowany przeze mnie reportaż, „Art Paradise in Portugal” traktuję bardzo emocjonalnie.

Sam fakt możliwości realizacji swoich pasji na trzech płaszczyznach w ramach studiów był dla mnie pozytywnym zaskoczeniem. Każdy z moich projektów wymagał jednak dużego wkładu pracy i zaangażowania, czego chyba nigdy nie zabrakło, zarówno jeśli chodzi o mnie, jak i osoby, które mnie wspierały. Niezwykle ważna i motywująca była dla mnie świadomość tego, że moja praca będzie poddana krytyce i ocenie ze strony profesjonalistów, którzy

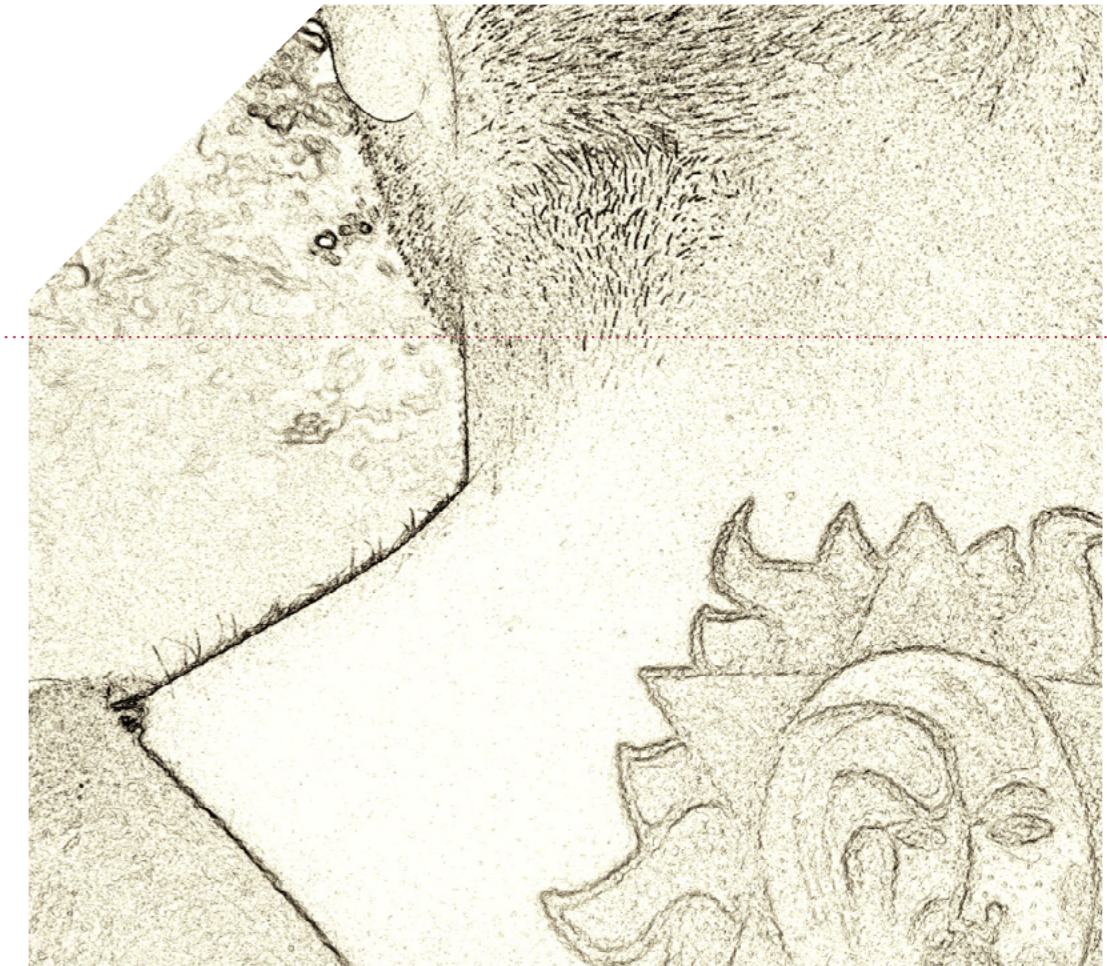
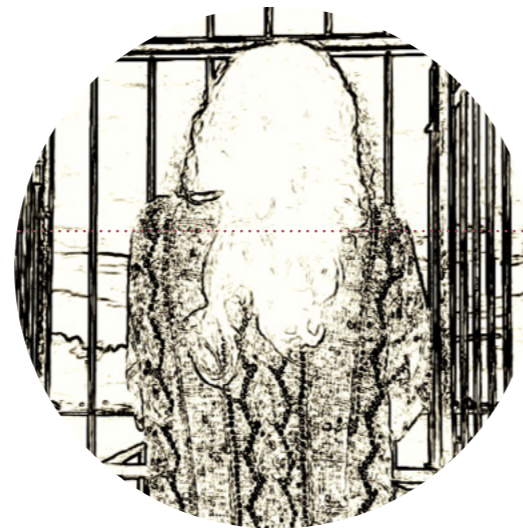
wymagali od wszystkich studentów posiadania pewnych umiejętności i rozwijania ich w toku realizacji projektów. Zdolności organizacyjne i produkcyjne, umiejętność kompozycji oraz artystyczna wrażliwość to tylko niektóre z cech, które według wykładowców stanowią solidną podstawę, niezbędną do osiągnięcia sukcesu. Aby mówić jednak o sukcesie w pełnym tego słowa znaczeniu, musiałam nauczyć się obsługi programów graficznych, programów służących do obróbki zdjęć, montażu filmowego i montażu dźwięku. Muszę przyznać, że dopięcie wszystkiego na ostatni guzik wymagało bardzo wiele pracy

i cierpliwości. Nie ukrywam, że dochodziło również do sytuacji, w których bariery techniczne czy też chyba najtrudniejsza do przeskoczenia – bariera językowa, przekreślały realizację mojego pomysłu. Jestem zadowolona z osiągniętych przeze mnie celów, choć patrząc na ten okres mojego rozwoju z perspektywy czasu wiem, że wiele rzeczy mogłam zrobić lepiej, inaczej. Wbrew pozorom podczas przygotowania i realizacji każdego z projektów napotykałam na swojej drodze wiele przeszkód, które wynikały z moich potknięć i braku doświadczenia, ale też często z okoliczności, na które nie miałam najmniejszego wpływu.

”

Oprócz zdobycia umiejętności praktycznych, zrozumiałam jak wiele znaczy współpraca i jaka jest siła w mechanizmie osiągania sukcesu. Relacje z ludźmi zawiązywane na płaszczyźnie zawodowej, przerodziły się nie raz w wielkie przyjaźnie, które pomimo odległości trwają do dziś.

Oprócz zdobycia umiejętności praktycznych zrozumiałam, jak wiele znaczy współpraca i jaka jest siła w mechanizmie osiągania sukcesu. Relacje z ludźmi zawiązywane na płaszczyźnie zawodowej przerodziły się nie raz w wielkie przyjaźnie, które pomimo odległości trwają do dziś. Studia realizowane w ramach programu Erasmus bezapelacyjnie wpłynęły na moje umiejętności i kształtowanie się doświadczenia zawodowego. Oprócz możliwości rozwijania swoich pasji, miałam okazję poznać specyfikę pracy w innym kraju, portugalską kulturę i innych stypendystów programu Erasmus. Międzynarodowa współpraca

między studentami z różnych państw świata w języku obcym, miała ogromny wpływ również na wzrost moich kompetencji językowych. Oprócz postugiwania się na co dzień językiem głównym, czyli angielskim, rozpoczęłam naukę języka portugalskiego, którą kontynuuję do dziś na poziomie B1. Materialna ilustracja mojego dorobku – portfolio, z całą pewnością czyni mnie bardziej konkurencyjną na rynku pracy, na różnych polach. Wśród zrealizowanych przeze mnie projektów znajdują się prace graficzne, fotograficzne i filmowe. Zaprojektowałam swój monogram, logo sklepu z winami oraz redesign logotypu znanej hiszpańskiej firmy.

Od początku do końca zrealizowałam krótką etiudę fabularną, począwszy od scenariusza i storyboardu, na postprodukcji kończąc. Udało mi się również spełnić marzenie fotograficzne, wykonując esej o oceanie tradycyjną techniką fotograficzną, używając przy tym czarno-białego materiału negatywowego.

Korzyści, które udało mi się uzyskać jest całe mnóstwo. Umiejętności praktyczne, spotkania z ludźmi, podróże. Patrząc z perspektywy czasu, chyba najważniejszą z nich wydaje mi się jednak uświadomienie sobie tego, jak ważna jest współpraca

i relacje interpersonalne. Myślę, że jest to jeden z najważniejszych wyznaczników sukcesu. Ma to szczególne znaczenie w pracy za granicą, kiedy pomoc zaprzyjaźnionych nam osób jest często na wagę złota. Po powrocie do kraju udało mi się znaleźć pracę w branży medialnej. Na moim stanowisku korzystam ze wszystkich umiejętności, których nauczyłam się podczas pobytu w Portugalii. Półroczne studia w tym kraju umożliwiły mi teraz robienie tego, co kocham. Biorąc udział w tym konkursie chcę podzielić się z innymi nabytym w trakcie zagranicznego pobytu doświadczeniem. Moje portfolio jest

bowiem elementem wypracowanym w trakcie półrocznych studiów, doskonale ilustrującym drogę mojego rozwoju i uzyskanych przeze mnie umiejętności. Film umieszczony na YouTube cieszy się dużą popularnością, teczka z moimi projektami graficznymi znajduje się w rękach profesjonalnej graficzki, a mój fotograficzny esej pojawi się niedługo na stronie dokumentalistyki, specjalizacji dziennikarskiej na Uniwersytecie Warszawskim. Mam nadzieję, że wszystko to, co udało mi się osiągnąć, pozostawi jakiś ślad, procentując w przyszłości. Z całą pewnością da mi poczucie satysfakcji z konstruktywnie wykorzystanego czasu.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Ewa Franków // stypendystka programu Erasmus

Zawsze cieszyły mnie wyzwania, podróże i przygody. Komponowało się to świetnie z moją pasją, jaką są języki obce. Kiedy rozpoczynałam studia na Uniwersytecie Warszawskim, byłam tuż po dwuletnim pobycie za granicą – we Francji i Wielkiej Brytanii. Cały czas się zastanawiałam, czy wytrzymam całe trzy lata w jednym miejscu. Jak się szybko okazało, wcale nie trzeba było czekać do końca studiów. Tym razem pojawiła się możliwość wyjazdu w całości naukowego w ramach programu Erasmus. Jako że studiowałam nauczanie języka francuskiego i angielskiego, perspektywa

spędzenia semestru na zagranicznej uczelni w ramach programu Erasmus wydawała mi się szczególnie kusząca. Wyjazd taki dawał mi możliwość poznania systemu nauczania języków obcych na każdym szczeblu edukacji: zajęcia na uniwersytecie obrazowały system nauki języków obcych w szkolnictwie wyższym, a studenckie praktyki nauczycielskie pozwalały poznać system nauczania na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum.

W pierwszej kolejności zwróciłam uwagę na ofertę Universidad de Castilla-La-Mancha w Hiszpanii. Ponieważ znałam podstawy języka hiszpańskiego, wyjazd do Hiszpanii, oprócz rozwoju zawodowego, roztaczał perspektywę pobytu w pięknym kraju pełnym słońca, plaż, gór i flamenco. Doszlifowanie znajomości trzeciego języka obcego traktowałam jako czystą przyjemność i nawet nie podejrzewałam, w jaki sposób wpłynie on na moje życie zawodowe.

Do Polski wróciłam z wysokim poziomem znajomości języka hiszpańskiego i przeświadczeniem, że języki to moja życiowa droga! Zaświtła mi myśl, że może kiedyś będę nauczać nie tylko francuskiego i angielskiego, ale i hiszpańskiego. Aby mieć taką możliwość, po ukończeniu studiów zdałam językowy egzamin certyfikacyjny z hiszpańskiego

i zdobyłam kwalifikacje do nauczania kolejnego języka obcego. Szybko jednak okazało się, że jeśli chcę pracować z dziećmi, jestem skazana na uczenie języka angielskiego, gdyż niewiele szkół oferowało dzieciom naukę innego języka obcego. W tej sytuacji postanowiłam sama wyjść z taką ofertą do dzieci i rodziców i założyć własną szkołę języka francuskiego i hiszpańskiego dla dzieci! Celem mojej małej szkoły (którą nazwałam Méli-Mélo) jest popularyzowanie pięknych języków romańskich i zaszczepianie w młodych umysłach pasji do języków obcych. Za swój największy sukces uważam to, że na moje kursy przychodzą dzieci, które lubią się uczyć, interesują się językami i mogę się z nimi dzielić moją pasją. Może przyczynię się do wykształcenia przyszłych wielojęzycznych tłumaczy pracujących dla Unii Europejskiej czy Organizacji Narodów Zjednoczonych?

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Krzysztof Dłużniewski // stypendysta programu Erasmus

Umysły są jak spadochrony, działają tylko jak są otwarte – przeczytałem kiedyś. Cóż, chyba nie sposób się z tym nie zgodzić, ale zaraz później przychodzi w sukurs myśl, że trzeba przecież jeszcze skoczyć. No, właśnie! Nie rozmyślaj specjalnie, tylko po prostu to zrób! *Odwagi, odwagi!* – woła serce. Ale z nim jest tak samo jak z umysłem i spadochronem właśnie – więc skacze!

Byłem na drugim roku studiów Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, kiedy zdecydowałem wyjechać

do Berlina na roczne stypendium programu Erasmus. Mówi się, że w Londynie, Berlinie, Barcelonie na pewno żyje się lepiej, trawa jest bardziej zielona, a słońce nigdy nie zachodzi. Chyba tak jednak jest, choć wtedy, gdy wyjeżdżałem, jeszcze nie było dla mnie oczywiste, że wyjazdy mają jedynie znaczenie w kontekście powrotów. Po to ten skok i lot na spadochronie, żeby ponownie dotknąć stopami ziemi i poczuć tę realną zmianę w życiu – inne podejście do przeciwności losu, większą pewność siebie, nową perspektywę w patrzeniu na świat – ale w konfrontacji z moją rodzimą rzeczywistością. Chciałem poczuć na własnym przykładzie, czy istotnie mobilność zagraniczna może wpłynąć na życie i pozwala zmienić przyszłość, karierę zawodową. Chciałem wykorzystać szansę, jaką dawała mi uczelnia – poznać inną kulturę, nowych ludzi, studiować w międzynarodowym towarzystwie i poza zdobyciem wiedzy nabyć umiejętności miękkie: radzenia sobie w różnych dziwnych, generowanych przez życie sytuacjach.

Co jest dla mnie ważne i co wtedy też było? Być szczęśliwym, poznawać świat z ciekawością dziecka, odkrywać siebie i innych ciągle na nowo, uczyć się i rosnąć. Od mojego powrotu z rocznego stypendium Erasmusa przybrało to jeszcze bardziej na znaczeniu i się potwierdziło. Wtedy jednak nie mogłem wiedzieć, czy

dostanę to, czego szukam ...i to niesamowite podekscytowanie na dzień przed wyjazdem: co też mnie tam będzie czekać?

Z jednej strony tak jak tylko mogłem, reprezentowałem sobą Polskę. Często erasmusowcy, ale też Niemcy, byli zdziwieni, że jestem Polakiem. Zanim zaczęli ze mną rozmawiać, myśleli: facet jest z Danii albo stąd, z Berlina. Polak? Niemożliwe! Polska wciąż często jest postrzegana jako zacofany i biedny kraj. W oczach ludzi, których poznałem, moja osoba nijak nie przystawała do tego wizerunku. Ogromną satysfakcję sprawiło mi obserwowanie, jak ci ludzie sami dochodzili do wniosku, jak bardzo stare i zwietrzałe są źródła negatywnego stereotypu o Polsce. Bardzo ważne było dla mnie być blisko wydarzeń promujących polską kulturę: Deutsch-Polnische Zusammenarbeit czy festiwal filmu polskiego Film Polska.

Stypendium programu Erasmus w Hiszpanii

MIEJSCOWOŚĆ
Warszawa

OKRES REALIZACJI PROJEKTU
luty-maj 2008 r.

Stypendium programu Erasmus w Niemczech

MIEJSCOWOŚĆ
Warszawa

OKRES REALIZACJI PROJEKTU
wrzesień 2010 r.-lipiec 2011 r.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Lidia Pokrzycka // nauczycielka akademicka

Od wielu lat interesuję się zagadnieniami związanymi z Islandią i jej mediami. Wyjazd związany z prowadzeniem wykładów dla studentów dziennikarstwa w University of Iceland był więc dla mnie jak spełnienie marzeń. Z drugiej strony było to ogromne wyzwanie. Po raz pierwszy miałam poprowadzić wykłady w języku angielskim, jak się później okazało, także w obecności islandzkich mediodawców. Przy okazji pobytu w Reykjavíku chciałam uzupełnić swoją wiedzę z zakresu systemu medialnego

związanymi z Islandią i jej mediami. Wyjazd związany z prowadzeniem wykładów dla studentów dziennikarstwa w University of Iceland był więc dla mnie jak spełnienie marzeń. Z drugiej strony było to ogromne wyzwanie. Po raz pierwszy miałam poprowadzić wykłady w języku angielskim, jak się później okazało, także w obecności islandzkich mediodawców. Przy okazji pobytu w Reykjavíku chciałam uzupełnić swoją wiedzę z zakresu systemu medialnego Islandii, być może zdecydować się nie tylko na napisanie artykułów, ale i książki. Wyjazd miał pokazać, czy jestem w stanie przetrwać barierę językową, dodatkowo będąc komunikatywną wykładownicą i czy znajdę odpowiednie źródła informacji, które są niezbędne przy pisaniu książki. Dzięki zrealizowaniu podstawowych celów wyjazdu mogłam nie tylko przetrwać wewnętrzne bariery, ale także znacznie wzbogacić swój dorobek dydaktyczny i naukowy. Miałam szansę rozwinąć swoje zainteresowania i bardziej się otworzyć na kontakty zagraniczne.

Podstawowym wyzwaniem było efektywne dotarcie do moich słuchaczy podczas zajęć w Islandii. Największą satysfakcję przyniósł mi widok bardzo zainteresowanych studentów, zadających pytania w trakcie i po moich

wykładach. A ja, swobodnym, komunikatywnym angielskim, mogłam im wyjaśniać zawitości polskiego systemu medialnego. Moja swoboda w komunikowaniu się także z islandzkimi mediodawcami zaowocowała szeregiem kontaktów, realizacją badań w tamtejszych redakcjach, uzyskaniem materiałów źródłowych, przeprowadzeniem wywiadów z dziennikarzami.

Udział w tym projekcie zmienił moją sytuację osobistą oraz zawodową. Jestem pewniejsza siebie, wiem, że dobrze znam język angielski, że dam sobie radę w sytuacjach stresowych. Widzę także, że moja wartość na rynku edukacyjnym i naukowym znacznie wzrosła. Mam zagraniczne doświadczenia dydaktyczne, które systematycznie przenoszę na zajęcia prowadzone w Polsce, a także, zrealizowane we współpracy z Islandczykami, działania dziennikarskie i badawcze.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Magdalena Brzozowska

Studia w ramach programu Erasmus, to niewątpliwie najbardziej intensywne 308 dni w moim życiu. To czas matych i tych większych sukcesów, bowiem od momentu decyzji o wyjeździe każdego dnia pojawiały się nowe wyzwania; począwszy od organizacji całego przedsięwzięcia, przez funkcjonowanie w nieznanym dotąd rzeczywistości i zdobywanie nowych doświadczeń. Z perspektywy czasu myślę, że był to okres niesamowitego rozwoju osobistego, kiedy wszystkie działania podejmowałam z myślą o sobie i dla siebie, funkcjonując przy tym w specyficznym, wielokulturowym środowisku, stając się bardziej wrażliwą na różnice kulturowe i otwartą na drugiego człowieka.

Myślę, że zwieńczeniem mojej krótkiej historii sukcesu jest fakt, iż obecnie robię to, co sprawia mi ogromną satysfakcję i radość. Pracuję jako asystent na Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu swojej Alma Mater. Mam szansę rozwijać się m.in. dzięki programom mobilności pracowników STA-Erasmus i kontynuować podjęte w czasie studiów zamierzenia badawcze. Staram się również dzielić swoim doświadczeniem i dodawać otuchy studentom, którzy stoją o krok przed decyzją wyjazdu na Erasmusa. Przypominam sobie wówczas słowa bliskiej mi osoby, która napisała: *Statki w porcie są*

bezpieczne, ale stanie w porcie nie jest ich przeznaczeniem.

Każdy z nas operuje innym pojęciem sukcesu. Dla sportowca będzie to być może udział w olimpiadzie, dla polityka wygrana w wyborach, a dla ucznia pomyślne ukończenie szkoły... Najważniejsza jest jednak odpowiedź na pytanie, co on dla mnie właściwie oznacza, bowiem mając świadomość, jaki ma być szczyt naszych osiągnięć, będziemy wiedzieli jakich narzędzi użyć i którą drogą się kierować, aby móc tam dotrzeć. Prawdziwym sukcesem jest dla mnie doprowadzenie działań do spodziewanych efektów i radość z ich spełnienia. Niech więc uzupełnieniem mojej definicji sukcesu będą słowa Marka Twaina: *Za dwadzieścia lat bardziej będziesz żałował tego, czego nie zrobiłeś, niż tego, co zrobiłeś. Więc odwiąż liny, opuść bezpieczną przystań. Złap w żagle pomyślne wiatry. Podróżuj, śnij, odkrywaj.* Odwaga, cierpliwość i wytrwałość to moja recepta na sukces.

„Prowadzenie zajęć dydaktycznych w University of Iceland”

MIEJSCOWOŚĆ
Lublin

OKRES REALIZACJI PROJEKTU
marzec 2012 r.

Stypendium programu Erasmus na Uniwersytecie Lipskim w Niemczech

MIEJSCOWOŚĆ
Zgorzelec

OKRES REALIZACJI PROJEKTU
24 września 2010 r.
-15 lipca 2011 r.

Kategoria instytucjonalna > Laureat Uniwersytet Warszawski

„*Jeżeli coś wyróżnia w szczególny sposób powstawanie oprogramowania dla BWZ od innych tego typu projektów, to bardzo ścisła współpraca użytkowników, wyrażających swoje potrzeby i informatyków, którzy je przekładają na język oprogramowania.*”

koordynatora uczelnianego programu Erasmus oraz pełnomocnika kwestora. Choć moduł nosi nazwę BWZ, służy on całej społeczności akademickiej: studentom, doktorantom, pracownikom uczelni, w tym wydziałowym koordynatorom Erasmus, pracownikom dziekanatów, sekcji finansowych, Kwestury.

Determinacja, cierpliwość, niezrażanie się napotykanymi problemami, świadomość, że nie ma innego wyjścia. USOS-BWZ powstał dzięki współpracy dwóch stron, programistów i pracowników BWZ, w wyniku stosunkowo długiego procesu nauki wzajemnego rozumienia się. Strony musiały nauczyć się rozmawiać ze sobą językiem zrozumiałym dla drugiej strony oraz zrozumieć wzajemne oczekiwania i uwarunkowania, w których każda z nich funkcjonuje (moce przerobowe, terminy, czas!). Na zadawane przez informatyków pytania „pomocnicze” pracownikom BWZ trudno było odpowiadać jednoznacznie „tak” lub „nie” (przecież powszechnie wiadomo, że odpowiedź powinna brzmieć „tak, ale..” lub „nie, ale...”) oraz przewidzieć nieprzewidywalne, gdyż takie są wymogi pracy nad oprogramowaniem

Doc. J. Mincer-Daszkiwicz podkreśla: *Jeżeli coś wyróżnia w szczególny sposób powstawanie oprogramowania dla BWZ od innych tego typu projektów, to bardzo ścisła współpraca*

użytkowników, wyrażających swoje potrzeby i informatyków, którzy je przekładają na język oprogramowania. Ważnym elementem współpracy jest także to, że to użytkownicy są inicjatorami zmian.

Wielką satysfakcję sprawiają e-maile studentów: *Dziękuję za niezwłoczną odpowiedź! Serce moje się raduje, gdy personel biura współpracy z zagranicą pracuje szybciej niż student jest to sobie w stanie wyobrazić; Bardzo się cieszę, że mogłam być w kontakcie z Panią i z BWZ tak podczas przygotowań do wyjazdu na Erasmusa, w trakcie, jak i po. Życzę wszystkim studentom tak profesjonalnych i pomocnych osób jak Pani; Chciałabym bardzo podziękować za opiekę przed, w trakcie i po wyjeździe! Z samego wyjazdu jestem bardzo zadowolony, w dużej mierze dzięki życzliwej i bezproblemowej pomocy ze strony BWZ; Chciałabym podziękować za wszelką pomoc udzieloną mi podczas mojego wyjazdu do Francji, naprawdę współpraca z Państwa biurem była rewelacyjna i miło ją wspominam, nawet po 3 latach. Moje doświadczenie z koordynatorką Erasmusa w M. było dosyć straszne, więc tym bardziej doceniłam (i doceniam) Państwa życzliwość i skuteczność w działaniu; Dziękuję za sprawną współpracę w ciągu całego roku. Jesteście naprawdę fajnym Biurem!; Pragnę podziękować za*

miłą, wzorową i profesjonalną współpracę z Państwem. Organizacja, atmosfera i wszelkie działania w Państwa biurze powinny być przykładem dla wielu firm, organizacji, a nawet rządu!; Tyle nam Pani pomogła na przestrzeni ostatnich kilku miesięcy [...] że pozwolę sobie w imieniu własnym i mojego przyjaciela [...] zaprosić Panią w dogodnej chwili na jakąś LLP Kawę!; Chciałabym najserdeczniej podziękować za pomoc i okazane zrozumienie. Dzięki temu udało się przejść przez ten szereg formalności zupełnie bezboleśnie; Bardzo dziękuję za kilkumiesięczną współpracę, BWZ jest wyjątkowo sprawnie działającą i przyjazną studentowi instytucją; Chciałabym podziękować Pani i całej komórce współpracy z zagranicą za profesjonalne organizowanie wyjazdu i bezstresowe organizowanie procedur.

W czerwcu 2007 r. oczywistym było, że tak dalej być nie może. Podstawowy bilans liczbowy dotyczący uczestnictwa studentów Uniwersytetu Warszawskiego (UW) w obu edycjach programu Socrates w latach 1997-2007 to: 4443 wyjazdy studentów na studia częściowe do ponad 300 uczelni partnerskich, 1542 studentów zagranicznych (czyli prawie 6000 mobilności studenckich) oraz łączna wartość wypłaconych stypendiów w wysokości 7 144 680 EUR (ok. 28 600 000 PLN). Oczywistym było zatem, że przystępując do programu „Uczenie się przez całe życie” 2007-2013, Uniwersytet musi opracować i wdrożyć kolejne rozwiązania systemowe w zakresie zarządzania m.in. mobilnością studencką.

Podjęte wówczas decyzje musiały ponadto uwzględniać fakt, że Uniwersytet był na etapie

rozbudowy informatycznego Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS) oraz Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK), a „erasmusowe” standardy organizacji wymiany studenckiej miały objąć każdą mobilność realizowaną w ramach innych form współpracy międzynarodowej.

Zapadła decyzja o utworzeniu specjalistycznego oprogramowania na potrzeby Biura Współpracy z Zagranicą (BWZ) UW, jednostki administracji centralnej odpowiedzialnej m.in. za realizację projektów Erasmus – Mobilność. Oprogramowanie to (moduł BWZ), zintegrowane z systemem USOS, zostało opracowane i wdrożone dzięki współpracy zespołu programistów pod kierunkiem dr Janiny Mincer-Daszkiwicz (Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki) oraz pracowników BWZ UW, w tym

TYTUŁ PROJEKTU

„USOS – moduł BWZ oraz Mobility – nowoczesne technologie na rzecz rozwoju uczelni”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Sylwia Salamon

MIJSCOWOŚĆ

Warszawa

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2007-2013 r.

Kategoria instytucjonalna > Laureat

Politechnika Białostocka – Studium Języków Obcych

TYTUŁ PROJEKTU

„Intensywne Kursy Języka Polskiego EILC”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Alina Jabłońska-Domurat

Inicjatywę opisała i zgłosiła do konkursu: Elżbieta Sieńko

MIEJSCOWOŚĆ

Białystok

NUMER PROJEKTU

2012-1-PL1_ERA11-28044

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

27 sierpnia 2012 r.-23 września 2012 r.

Projekt *Kursy języka polskiego EILC*, przeprowadzony w Studium Języków Obcych Politechniki Białostockiej, odpowiadał przede wszystkim na potrzeby zagranicznych studentów przyjeżdżających na polskie uczelnie w ramach wymiany studenckiej w programie Erasmus. Na Politechnice studiuje rocznie ok. 200 obcokrajowców, dlaczego więc nie wyjść im naprzeciw i nie zapewnić solidnej dawki języka polskiego na dobry początek?

Nasze zainteresowanie nauczaniem języka polskiego jako obcego zaczęło się kilka lat temu. Pojawiło się, jako alternatywa dla codziennej, trochę już rutynowej pracy wykładowczyń języka angielskiego. W branży edukacyjnej działamy od lat, zarówno na uczelni jak i realizując zadania edukacyjne w naszym

W ramach naszych Kursów studenci nauczyli się podstaw języka polskiego, tak aby móc komunikować się w różnych sytuacjach życiowych, jak również poznawali nasz kraj nie tylko przez pryzmat tekstów podręcznikowych czy suchych informacji.

stowarzyszeniu. Ze studentami Erasmusa mamy do czynienia nieustannie, ponieważ chętnie uczestniczą oni w naszych lektoratach. W porozumieniu z Biurem Programów Międzynarodowych zdecydowaliśmy prowadzić krótkie kursy języka polskiego w trakcie roku akademickiego, które również zbierały pozytywne recenzje. Zachęceni dobrymi rezultatami naszej pracy, postanowiliśmy zorganizować kursy EILC na Politechnice, która to działalność *notabene* jest jedyną tego rodzaju inicjatywą w regionie północno-wschodniej Polski. Podjęliśmy się realizacji tego zadania z pełną świadomością, że Podlasie nie leży na szlaku głównych zainteresowań turystycznych obcokrajowców, a co za tym idzie, liczyliśmy się z niewielkim zainteresowaniem potencjalnych słuchaczy. Mimo to wierzyliśmy, że nasze sale zapelniają po brzegi przyszli międzynarodowi

studenci Politechniki Białostockiej. Ku naszemu zaskoczeniu, ci Erasmusi tworzyli dość nieliczną grupę; większość stanowili studenci raczej odległych uczelni, m.in. z Krakowa, Wrocławia, Bydgoszczy.

W ramach naszych Kursów studenci nauczyli się podstaw języka polskiego, tak aby móc komunikować się w różnych sytuacjach życiowych, jak również poznawali nasz kraj nie tylko przez pryzmat tekstów podręcznikowych czy suchych informacji. Zdobywali też doświadczenie i trenowali swoje umiejętności komunikacyjne w czasie licznych kontaktów z polskimi studentami, mieszkańcami miasta, podczas wspólnych wyjść, imprez, warsztatów i wycieczek.

Najwięcej emocji wzbudzały warsztaty

kulinarne, na których nasi słuchacze zdobyli konkretne umiejętności i wiedzę. Przy okazji spotkań przy pełnym stole studenci wymieniali opinie, dzielili się ciekawostkami kulinarnymi swoich krajów, co sprzyjało naturalnej integracji – stanowiąc wartość nie do przecenienia. Dla nas organizacja tych warsztatów była największym wyzwaniem, ponieważ – przy sporym doświadczeniu trenerskim – gotować jeszcze nigdy nikogo nie uczyliśmy.

klik!

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Akademia Leona Koźmińskiego

Akademia Leona Koźmińskiego przystąpiła do programu Erasmus w 1999 r. jako jedna z pierwszych uczelni wyższych w Polsce. Wówczas uczelnia nosiła jeszcze nazwę Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego, a program Erasmus funkcjonował pod dawną nazwą Sokrates Erasmus.

Krótko po przystąpieniu do grona beneficjentów programu Erasmus uczelnia uruchomiła pierwsze programy studiów prowadzonych wyłącznie w języku angielskim (od roku akademickiego 2001/2002). Równoległe z rozwojem oferty dydaktycznej zwiększała się liczba uczelni partnerskich, również w obszarze współpracy pozaeuropejskiej. Jednocześnie rosta mobilność studentów i pracowników, czemu towarzyszył wzrost widoczności i popularności programu Erasmus na uczelni.

Wprowadzeniu programu towarzyszyły liczne zmiany o charakterze organizacyjnym i instytucjonalnym wymagające elastyczności i skoordynowanej pracy kilku sekcji administracyjnych. Należało pozyskać nowych partnerów z zagranicy, dostosować ofertę, wypracować praktyki zarządzania programem, wdrożyć system ECTS, stworzyć własne instrumenty do zarządzania procesami mobilności, przeszkolić ludzi. Pierwsi studenci wyjeżdżali za granicę ze skromnym wsparciem finansowym, w zasadzie w nieznanym.

Od początku programu w Akademii Koźmińskiego funkcjonowało przekonanie, że korzyści, jakie odnosi instytucja z uczestnictwa w programie daleko bardziej przewyższają wysiłek włożony w jego realizację.

Na sukces realizacji programu Erasmus w Akademii Leona Koźmińskiego składają się przede wszystkim ludzie, ich zaangażowanie, a także oryginalne, elastyczne podejście instytucji i konsekwencja w realizacji przyjętej strategii.

Program Erasmus na stałe wpisał się w ofertę edukacyjną uczelni, stanowiąc dla przyszłych kandydatów nierzadko kryterium decyzyjne już na etapie wyboru studiów. Bogata oferta wyjazdów sprawia, że w zasadzie każdy student spełniający kryteria procesu selekcji ma szansę odbyć wymianę studencką lub praktykę zagraniczną.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego

Powołując galerię Strefa Erasmus, pod merytoryczną opieką prorektora ds. nauczania prof. Mariusza Łukawskiego, kierowaliśmy się chęcią umożliwienia studentom uczelni macierzystej i studentom uczelni partnerskich indywidualnego prezentowania prac, będących wynikiem ich uczestnictwa w programie Erasmus. Do tej pory na stałe w życie uczelni wpisywały się semestralne zbiorowe wystawy studentów zagranicznych, a prezentacja prac studentów łódzkiej ASP pozostawiona była inicjatywie wydziałów i pracowni poszczególnych specjalizacji. Impulsem do nowego typu działania była wystawa 5 stron świata, zorganizowana z okazji obchodów 25-lecia programu Erasmus. Wernisaż wystawy prezentującej prace studentów ASP, którzy byli uczestnikami programu Erasmus od początku jego funkcjonowania w uczelni, miał miejsce 5 grudnia 2012 r.

Powołanie galerii Strefa Erasmus było kontynuacją pomysłu na instytucjonalne wsparcie dalszej promocji programu i umożliwienie studentom, młodym artystom, prezentowanie osiągnięć, będących wynikiem uczestnictwa w programie. Chcieliśmy stworzyć miejsce, które będzie promowało ideę umiędzynarodowienia uczelni, wspierało integrację studentów zagranicznych z naszą społecznością akademicką oraz reintegrację studentów łódzkiej ASP powracających po semestrach mobilności.

Uczelnia zyskała miejsce, gdzie studenci mają szansę na przygotowanie indywidualnej wystawy prezentującej ich osiągnięcia artystyczne. To miejsce wyjątkowe, bo właśnie tu studenci poprzez sztukę opowiadają o wpływie, jaki miało na nich uczestnictwo w programie Erasmus. Społeczność akademicka i zapraszani goście mogą przekonać się, jak istotne w procesie dydaktycznym są mobilność i stwarzane przez nią możliwości. Galeria Strefa Erasmus to zintensyfikowana promocja programu. Prezentujemy uczestników i ich prace, by dzięki czytelnemu przekazowi opartemu na historiach ich sukcesu poszerzać grono przyszłych beneficjentów programu. Dajemy narzędzie, dzięki któremu informacja od tych, którzy uczestniczyli w programie w sposób bezpośredni i skuteczny dociera do studentów i pracowników Uczelni. Każda wystawa to kontynuacja rozmowy o sztuce, uczelniach partnerskich łódzkiej ASP, ich ofercie dydaktycznej, studentach i pedagogach. To w końcu przestrzeń międzynarodowa, widoczny dla wszystkich sygnał, że się zmieniamy, nie jesteśmy już monolitem narodowościowym, językowym i kulturowym.

TYTUŁ PROJEKTU

„Erasmus: Mobilność – szkoły wyższe”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Kinga Nekanda-Trepka
Inicjatywę opisała i zgłosiła do konkursu: Joanna Kartasiewicz

MIEJSCOWOŚĆ

Warszawa

NUMER PROJEKTU

Erasmus Charter 59115-IC-1-2007-1-PL-ERASMUS-EUCX-1

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

1999-2013 r.

TYTUŁ PROJEKTU

„Galeria Strefa Erasmus”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Beata Bloch

MIEJSCOWOŚĆ

Łódź

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

kwiecień-czerwiec 2013 r.

Leonardo da Vinci

Program Leonardo da Vinci promuje mobilność pracowników na europejskim rynku pracy oraz podnosi jakość kształcenia i szkolenia zawodowego.

Pracownicy, przedsiębiorcy oraz osoby bezrobotne wyjeżdżają na staże zagraniczne trwające od 2 do 26 tygodni, poznają organizację i kulturę pracy w innym kraju. Mogą oni brać udział w Projektach Partnerskich, dzięki którym wymieniają się doświadczeniami z partnerami z zagranicy. Cały projekt trwa 2 lata i kończy się wypracowaniem wspólnego produktu (np. publikacja, strona internetowa, konferencja, kurs szkoleniowy).

Projekty Partnerskie zakładają aktywny udział osób szkolonych, wspierają mobilność i wymianę doświadczeń między partnerami. Celem przedsięwzięć może być: opracowywanie wspólnych treści i koncepcji szkoleń; wzmocnienie związków pomiędzy edukacją a światem pracy; rozwój kwalifikacji nauczycieli i szkoleniowców w kształceniu zawodowym; testowanie i stosowanie wspólnych europejskich metod kształcenia i szkolenia zawodowego oraz integracja potrzeb szkoleniowych rynku pracy.

Nauczyciele zawodu, szkoleniowcy mają możliwość:

- uczestniczenia w **projektach wymiany doświadczeń VETPRO*** (wyjazd za granicę, by wymieniać się ciekawymi rozwiązaniami i doskonalić warsztat metodyczny).

* Celem wyjazdów jest poznanie i przeniesienie ciekawych rozwiązań, a także doskonalenie i modernizacja metod oraz praktyk związanych z kształceniem zawodowym. W projektach VETPRO mogą brać udział osoby odpowiedzialne za kształcenie i szkolenie zawodowe lub za rozwój kadr w instytucji: nauczyciele zawodu (w tym nauczyciele języków obcych zawodowych), instruktorzy zawodu, doradcy zawodowi, osoby odpowiedzialne za szkolenia, kierownicy działów kadr, kadra zarządzająca instytucji i przedsiębiorstw. Czas trwania wymiany doświadczeń może wynosić od 1 do 6 tygodni. W roku 2012 najczęściej decydowano się na pobyty tygodniowe (70 proc. wszystkich uczestników) i dwutygodniowe (28 proc.). Projekty wymian najczęściej realizowały szkoły zawodowe, komendy policji, urzędy pracy i organizacje pozarządowe. Aplikacje dotyczyły wymiany doświadczeń w zakresie: kształcenia i szkolenia (m.in. nauczycieli przedmiotów zawodowych), pedagogiki, rzemiosła, nauk o zarządzaniu i administracji, prac socjalnych i poradnictwa, świata pracy, branży hotelarskiej i restauracyjnej, zbiorowego żywienia, opieki społecznej oraz informatyki.

”
Praktyka to najdzielniejsza
nauczycielka wszechrzeczy.

Pliniusz

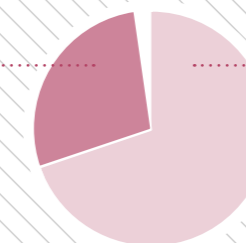

- podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych dzięki wyjazdom za granicę poprzez **Projekty Partnerskie***.

* Projekty Partnerskie zakładają aktywny udział osób szkolonych, wspierają mobilność i wymianę doświadczeń między partnerami. Celem przedsięwzięć może być: opracowywanie wspólnych treści i koncepcji szkoleń; wzmocnienie związków pomiędzy edukacją a światem pracy; rozwój kwalifikacji nauczycieli i szkoleniowców w kształceniu zawodowym; testowanie i stosowanie wspólnych europejskich metod kształcenia i szkolenia zawodowego oraz integracja potrzeb szkoleniowych rynku pracy.

pobyty dwutygodniowe (28%)

pobyty tygodniowe (70%)

Uczniowie szkół zawodowych mogą:

- wyjechać za granicę na praktyki zawodowe (**projekty IVT**)* na okres od 2 do 39 tygodni, aby zdobyć wiedzę i kwalifikacje w zupełnie nowym środowisku;
* Czas trwania stażu za granicą może wynosić od 2 do 39 tygodni dla uczniów na wstępnym etapie kształcenia zawodowego (IVT) i od 2 do 26 tygodni dla osób pracujących i poszukujących pracy (PLM). Staż może odbywać się w krajach, które biorą udział w programie Leonardo da Vinci.
- wziąć udział w **Projektach Partnerskich**, w których jednym z działań jest wyjazd do zagranicznego partnera.

Niemcy (2 096 osób)	46%
Wielka Brytania (557 osób)	12%
Włochy (502 osób)	11%
Hiszpania (374 osób)	8%

Organizacje, instytucje, firmy mogą:

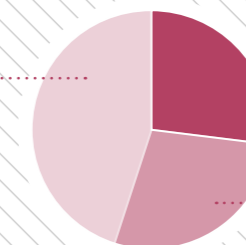
- zaadaptować już istniejące innowacyjne rozwiązania i produkty podnoszące jakość kształcenia i szkolenia zawodowego, realizując projekt **Transferu Innowacji (TOI)*** z partnerami z co najmniej dwóch innych krajów;
* W każdym projekcie TOI uczestniczy co najmniej trzech partnerów z trzech różnych krajów. Łącznie w projektach dofinansowanych w 2012 r. wzięty udział 84 instytucje reprezentujące 24 kraje – najczęściej partnerami są podmioty z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Włoch, Hiszpanii, Czech, Grecji i Belgii, a także z Polski. Wśród tych ostatnich w 2012 r. było sześć uczelni wyższych, trzy fundacje i stowarzyszenia, dwa instytuty badawcze oraz przedsiębiorstwo, agencja rozwoju regionalnego i instytucja branżowa.
- realizować **Projekty Partnerskie*** wraz z minimum dwiema instytucjami z dwóch różnych krajów.
* W ramach projektów zatwierdzonych w roku 2012 szansę na wyjazd w ramach projektów mobilności programu Leonardo da Vinci uzyskało 5995 osób. Wśród nich najwięcej jest uczniów szkół zawodowych (45 proc. wszystkich uczestników) oraz młodych pracowników i absolwentów (28 proc.). W projektach wymiany doświadczeń uczestniczyć będzie 1637 osób (27 proc.).

uczniowie szkół zawodowych (45%)

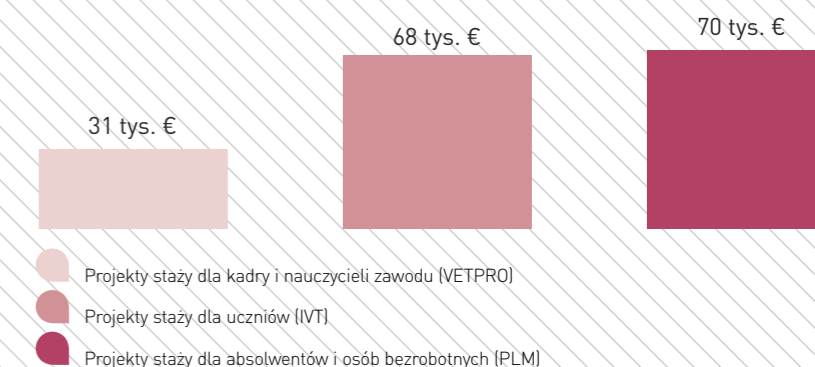
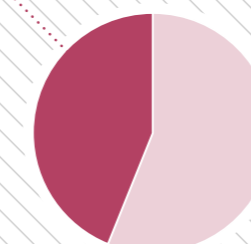
młodzi pracownicy i absolwenci (28%)

projekty wymiany doświadczeń (27%)

Budżet projektów staży i wymiany doświadczeń zatwierdzonych do realizacji w konkursie 2012 r.

44% z 261 zatwierdzonych projektów staży i wymiany doświadczeń złożyły instytucje, które w latach 2007-2011 nie realizowały projektu w tej akcji programu

Kategoria indywidualna > Laureat

Mateusz Zelkowski

TYP DZIAŁANIA

staż zawodowy „The Brain Tumour Immunology & Therapy Group”

(wydział biomedycyny Uniwersytetu Bergen)

MIEJSCOWOŚĆ

Wrocław

NUMER PROJEKTU

2012-1-PL1-LEO02-27897

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2012 r.

Projekt, jaki wybrałem do analizy podczas stażu – opracowywanie nowatorskich immunoterapii nowotworów mózgu, był niesamowitym źródłem doświadczenia. Chęć spełnienia się jako naukowiec, przy jednoczesnym realnym wpływie na innowacyjną metodę leczenia nieuleczalnych nowotworów, stwarzała znakomitą okazję łączenia pasji z czymś bardzo pożytecznym.

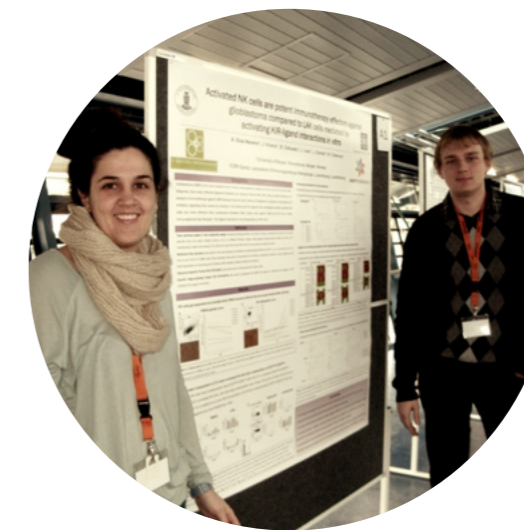
Od dawna moją pasją jest biologia molekularna oraz inżynieria genetyczna. Jestem dyplomowanym absolwentem Politechniki Wrocławskiej, swoje doświadczenia zawodowe uzyskiwałem pracując w Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej Polskiej Akademii Nauk. Tam osiągnąłem pierwsze sukcesy zawodowe – odkryłem białko regulatorowe SC03932 w *Streptomyces coelicor*, zbadałem i scharakteryzowałem jego działania (m.in. wpływ na metabolizm zidentyfikowanego w 2012 r. związku o właściwościach antybiotykowych – coelimycyny). Udział w programie Leonardo da Vinci na wydziale

biomedycyny Uniwersytetu Bergen poszerzył moje horyzonty naukowe – nabyłem warsztat metod wykorzystywanych w specyficznym zawodzie, który wykonuję. Projekt, jaki wybrałem do analizy podczas stażu – opracowywanie nowatorskich immunoterapii nowotworów mózgu, był niesamowitym źródłem doświadczenia. Chęć spełnienia się jako naukowiec, przy jednoczesnym realnym wpływie na innowacyjną metodę leczenia nieuleczalnych nowotworów, stwarzała znakomitą okazję łączenia pasji z czymś bardzo pożytecznym. Nowym doświadczeniem były pierwsze prace z żywą tkanką pobieraną bezpośrednio od pacjentów.

”

Staż Leonardo da Vinci dał mi coś bezcennego, motywację zdobywaną przez doświadczenie. Współpraca przy innowacyjnym projekcie pozwoliła mi wyrazić się jako naukowcowi, dojrzeć jako człowiekowi i jednocześnie otworzyła mi okno na świat.

Emocje towarzyszyły mi w pracy każdego dnia – zarówno kiedy analizowałem tkanki, kultury tkankowe czy podczas zwykłych molekularnych obliczeń. Największą satysfakcję sprawiło mi odnalezienie związku między efektywnym zwalczaniem nowotworu, a obecnością aktywnych receptorów. Jestem współautorem publikacji, która odnosi się do badań potwierdzających tę zależność. Cieszę się, że to właśnie ja odnalazłem zależność jednego z aktywnych receptorów. Jest to może mały, ale jednak krok do przodu przy szukaniu skutecznej metody w leczeniu raka mózgu.

Staż Leonardo da Vinci dał mi coś bezcennego, motywację zdobywaną przez doświadczenie.

Współpraca przy innowacyjnym projekcie pozwoliła mi wyrazić się, jako naukowcowi, dojrzeć, jako człowiekowi i jednocześnie otworzyła mi okno na świat.

Realizacja projektu wpłynęła pozytywnie na moją przyszłość zawodową. To, czego się nauczyłem, podnosi moje notowania jako potencjalnego kandydata na studia doktoranckie w renomowanej placówce naukowej. Aktualnie pracuję w jednym z najlepszych laboratoriów molekularnych we Wrocławiu – w Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej, gdzie również wykorzystuję wiedzę i doświadczenia wyniesione z pobytu w Norwegii. W najbliższej

przyszłości chciałbym wrócić do krajów skandynawskich i rozwijać się uczestnicząc w innowacyjnym i ambitnym projekcie. Dojrzałem jako naukowiec i człowiek – wyjazd utwierdził mnie w tym, czym chcę się zajmować zawodowo, nauczyłem się świetnie radzić sobie zarówno w sprawach formalnych, jak i socjalnych.

Udało mi się spełnić wszystkie punkty z założonego programu stażu. Wykonałem wszystkie z założonych celów, tj. immunohistochemia tkanek mózgowych znakowanych na różne markery nowotworowe, cytometria przepływowa dla fenotypowania (charakteryzacji komórkowej)

i cytotoksyczności, genotypowanie, analizy bioinformatyczne wyników. Dodatkowo uczestniczyłem w operacjach mózgów ludzi oraz myszy. Nie była to czysta praca odtwórcza, lecz często zawiła i skomplikowana analiza, prowadząca do innowacyjnych wyników.

Największym sukcesem w mojej pracy było odnalezienie zależności wzrostu cytotoksyczności (zabijania nowotworu przez komórki NK) przy aktywacji niektórych receptorów KIR (Killer Immunoglobulin – like receptor). Odkrycie to dołożyło kolejnych hipotez oraz teorii jak regulowana i wykorzystana może być immunoterapia wobec nowotworów. Praca aktualnie jest

w recenzji i będzie opublikowana z moim współautorstwem w międzynarodowym renomowanym czasopiśmie.

Pod koniec stażu w Bergen uczestniczyłem również w konferencji naukowej „Cellular therapy” odbywającej się w Erlangen. Wspólnie z moją koleżanką z grupy, Andreą Gras Navarro, prezentowałem tam wyniki prowadzonych przez nas badań.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Maria Rzepisko

Moją wielką pasją są zwierzęta egzotyczne; niestety będąc na stażu weterynaryjnym w Polsce rzadko mogłam z nimi pracować. Dzięki udziałowi w programie stażowym Leonardo da Vinci mogłam wyjechać do wysoce wyspecjalizowanej kliniki weterynaryjnej, specjalizującej się w pomocy zwierzętom egzotycznym. Oczywiście podczas pobytu w Wielkiej Brytanii chciałam lepiej poznać język i kulturę tego kraju. Mimo iż przed wyjazdem mój poziom języka angielskiego był dość wysoki, czułam brak umiejętności swobodnej wypowiedzi w tym języku, bardzo stresowała mnie konieczność rozmowy z kimś, dla kogo język angielski jest językiem ojczystym.

Poziom świadczonych usług weterynaryjnych był nieporównywalnie wysoki w stosunku do

polskich standardów. Ta różnica stanowiła dla mnie pewne wyzwanie, nie byłam przyzwyczajona do zwracania uwagi na szczegóły, takie jak np. organizacja stanowiska pracy, doskonałe porozumienie i podział prac w zespole, nigdy wcześniej nie wymagano ode mnie tak wiele! Z perspektywy zakończenia stażu mogę powiedzieć, iż był to zbiór niezwykle cennych doświadczeń, które dały mi całkiem nowe spojrzenie na charakter mojego zawodu, odkryłam również znaczne różnice dzielące nasz kraj od zagranicznego modelu pracy lekarza weterynarii. Dopiero teraz widzę, jak wiele jest jeszcze do zrobienia w tej dziedzinie.

Pożytek, jaki przyniosło moje działanie, jest wielowymiarowy. Z zawodowego punktu widzenia nauczyłam się rzeczy, o których

„
Staż Leonardo da Vinci dał mi coś bezcennego, motywację zdobywaną przez doświadczenie. Współpraca przy innowacyjnym projekcie pozwoliła mi wyrazić się jako naukowcowi, dojrzeć jako człowiekowi i jednocześnie otworzyła mi okno na świat.

TYTUŁ PROJEKTU

„Absolwenci Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu na europejskim rynku pracy – program staży”

MIEJSCOWOŚĆ
 Kraków

NUMER PROJEKTU
 2012-1-PL1-LEO02-27890

OKRES REALIZACJI PROJEKTU
 12 listopada 2012 r.
 -10 maja 2013 r.

w Polsce wiedza jest bardzo niewielka, i brak ich praktycznego zastosowania. Dlatego od przyjazdu doradzałam i dzieliłam się moimi doświadczeniami z lekarzami weterynarii. Mogę powiedzieć, że to rezultaty, które bezpośrednio przełożyły się na dobro pacjentów. W Polsce wiedza na temat zwierząt egzotycznych jest bardzo niewielka, dlatego tak ważne dla mnie było praktyczne jej zastosowanie, nauka przez praktykę. Obecnie jestem w trakcie przygotowywania artykułu do pisma o tematyce weterynaryjnej. Nie bez znaczenia jest również strona internetowa projektu, na której publikowane są przypadki kliniczne, z którymi, wraz z innymi uczestnikami stażu, spotykaliśmy się w swojej pracy. Myślę, że to pomaga zobaczyć standardy i wysoki profesjonalizm zagranicznych placówek, co stanowi ogromną

inspirację nie tylko do wyjazdów na zagraniczne staże, ale również motywuje do praktykowania medycyny weterynaryjnej na najwyższym poziomie.

Kategoria instytucjonalna > Laureat

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1

TYTUŁ PROJEKTU

„Staż hotelarzy”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Janusz Salamończyk

MIEJSCOWOŚĆ

Chojno

NUMER PROJEKTU

2010-1-PL1-LE001-10218

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

1 lipca 2010 r.-30 października 2011 r.

„
ZSP nr 1 chcąc wyjść
naprzeciw wymogom
stawianym przez rynek
pracy, zdecydowała się
uczestniczyć w projektach
mobilności realizowanych
w ramach programu
Leonardo da Vinci. Dzięki
temu uczniowie Technikum
Zawodowego w zawodzie
technik hotelarstwa mają
możliwość odbywania
obowiązkowej praktyki
zawodowej w angielskich
i niemieckich hotelach.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Chojnie to szkoła bardzo ambitna. Chociaż brakuje w niej wielkich tradycji, olimpijczyków czy też stawnych absolwentów, to społeczność szkolna stara się realizować działania wyróżniające placówkę na tle innych. Od kilku lat w ZSP nr 1 funkcje kierunek technik hotelarstwa. Podstawowym celem kształcenia w tym zawodzie, jest przygotowanie absolwenta do organizacji działalności hotelarskiej – planowaniu, oferowaniu, koordynowaniu oraz bezpośrednim wykorzystywaniu usług hotelarskich. Absolwent takiego kierunku może zajmować się obsługą wszelkiego

rodzaju imprez – kongresów, konferencji, bankietów, zjazdów, odpowiadając na potrzeby klienta odpowiednio przygotowaną ofertą. Trzeba tu się wykazać znajomością zarówno nowoczesnych technik public relations, jak również form reklamy i promocji. Nasi uczniowie przygotowani są również do prowadzenia dokumentacji, analizy wskaźników, zarządzania wyposażeniem oraz urządzaniem wnętrz hotelowych i gastronomicznych. Jednak na tym kierunku jedną z najważniejszych umiejętności jest wykorzystywanie zdobytej wiedzy w praktyce. ZSP nr 1 chcąc wyjść naprzeciw wymogom stawianym przez rynek pracy, zdecydowała

się uczestniczyć w projektach mobilności realizowanych w ramach programu Leonardo da Vinci. Dzięki temu uczniowie Technikum Zawodowego w zawodzie technik hotelarstwa mają możliwość odbywania obowiązkowej praktyki zawodowej w angielskich i niemieckich hotelach. Umożliwia im to nie tylko kontakt z nowoczesnymi zakładami hotelarskimi, zagranicznymi menadżerami, ale również poprzez żywy kontakt z językiem – mogą poprawić umiejętności komunikowania się w języku obcym. To dla młodych ludzi wchodzących na rynek pracy bardzo ważne, bezcenne doświadczenia.

„
Wśród wielu celów ogólnych i szczegółowych projektu zawsze na pierwszym miejscu stawialiśmy bezpośrednich uczestników mobilności – młodzież. Jesteśmy przekonani, że udało się nam wdrożyć młodych ludzi z Chojny i okolicznych wiosek do mobilności i umożliwić im konkurowanie na europejskim rynku pracy w hotelarstwie i gastronomii.

Jesteśmy przekonani, że projekty realizowane w ramach programu Leonardo da Vinci, przyczyniły się do sukcesu naszej placówki. Oczywiście były i są też wyzwania – jednym z nich było przekonanie nauczycieli i uczniów zaangażowanych w projekt, że jest to możliwe i realne. Do tej pory uczniowie realizowali praktyki w okolicznych hotelach, często musieli sami pokrywać koszty dojazdu i wyżywienia. A tu nagle pojawia się możliwość praktyki zagranicznej z pokryciem wszelkich kosztów, łącznie z kieszonkowym. Pomimo wielkiego entuzjazmu ze strony bezpośrednich beneficjentów, uczniów klas hotelarskich, problemem było ich właściwe przygotowanie do czterotygodniowego pobytu za granicą.

Trzeba zmierzyć się było z prozaicznymi kłopotami od braku odpowiednich ubrań, poprzez strach przed podróżą samolotem, aż po bardziej skomplikowane problemy związane z brakiem wiary we własne siły. Nietatwe było też namówienie nauczycieli przedmiotów zawodowych do uczestnictwa w różnych działaniach projektowych. Wiązało się to z otwarciem na nowe, często niestandardowe rozwiązania w realizacji procesu nauczania, dużo większe powiązanie realizowanych treści z potrzebami rynku pracy.

Było wiele momentów radości i satysfakcji. Zdarzało się, że w wyniku rekrutacji do udziału w mobilności kwalifikowali się uczniowie, którzy nie mieli najlepszej opinii swoich

wychowawców. Podczas staży ci uczniowie zbierali najwyższe pochwały od menadżerów hoteli. Po powrocie do szkoły ci sami wychowawcy klas stwierdzali, że chyba ktoś zamienił im uczniów – wrócili osoby otwarte, ale i pewne siebie, potrafiące wypowiedzieć się i bronić własnej opinii, często mające nowe, ambitne plany zawodowe.

Spoteczność Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Chojnie jest przekonana o wieloaspektowych korzyściach, jakie nasza placówka, ale również indywidualni uczniowie, odnieśli dzięki realizacji projektu „Staż hotelarzy”. Nasze przekonanie opieramy na porównywaniu mierzalnych danych typu wyniki zewnętrznych egzaminów, które

projektów Leonardo da Vinci wzrósł prestiż szkoły w środowisku lokalnym, zwiększyła się jej popularność wśród absolwentów gimnazjów, a to z kolei przyczyniło się do poprawy wyników rekrutacji do szkoły.

Rezultaty projektów LdV wykorzystywane są w codziennej realizacji programu nauczania przedmiotów zawodowych w szkole. Nie są to tylko wyższe umiejętności z obszarów zawodowych związanych z hotelarstwem i gastronomią, ale również nowe umiejętności pracy w zespole, planowania i ewaluacji, przygotowywania wniosków aplikacyjnych, pogłębiona wiedza księgowych z zakresu realizacji i rozliczania projektów dofinansowanych z funduszy europejskich.

Wśród wielu celów ogólnych i szczegółowych projektu zawsze na pierwszym miejscu stawialiśmy bezpośrednich uczestników mobilności – młodzież. Jesteśmy przekonani, że udało się nam wdrożyć młodych ludzi z Chojny i okolicznych wiosek do mobilności i umożliwić im konkurowanie na europejskim rynku pracy w hotelarstwie i gastronomii. Udaje nam się monitorować losy sporej części uczestników projektu „Staż hotelarzy” oraz pozostałych projektów LdV zrealizowanych w naszej szkole w latach 2007-2013.

Wśród byłych uczestników projektów mamy absolwentów i studentów kierunków turystycznych, hotelarskich i gastronomicznych, są też osoby pracujące jako menadżerowie hoteli w Wielkiej Brytanii i Polsce. Wśród uczniów uczęszczających do naszej szkoły wyraźnie poprawił się poziom znajomości języka

obcego zawodowego, czego świadectwem były wyniki egzaminów zewnętrznych, zarówno zawodowego, jak i maturalnego.

Projekt zmienił sposób realizowania kształcenia w zakresie przedmiotów zawodowych w klasach technikum hotelarskiego istniejącego w strukturze ZSP Nr 1 w Chojnie. Treści przekazywane uczniom i kształtowane u nich umiejętności zostały mocno skorelowane z wymaganiami rynku pracy. Zwiększyła się częstotliwość kontaktów z lokalnymi przedsiębiorcami zarówno w obszarze organizowania praktyk i staży, jak i konsultowania treści i sposobu realizowania poszczególnych etapów kształcenia zawodowego. Nauczyciele przedmiotów zawodowych zostali mocno zmotywowani do permanentnego podnoszenia i aktualizowania własnych kwalifikacji. Jedną z nauczycielek została zakwalifikowana do projektu realizowanego z POKL i odbyła praktyki w zakładach hotelarskich w Polsce i Niemczech. Współpraca z rodzicami uległa wyraźnej poprawie. Ich zaangażowanie emocjonalne związane z wysyłaniem ich dzieci na staże zagraniczne spowodowało powstanie poczucia współodpowiedzialności za wyniki osiągnięte w szkole.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

English Unlimited Sp. z o.o.

Pragniemy opowiedzieć historię projektu partnerskiego Leonardo da Vinci „Kreatywność w nauce języków” poprzez metaforę. Myśląc o tym projekcie, zakończonym już rok temu, widzimy piękne drzewo owocowe, które nadal rodzi dobre owoce i które zostało zasadzone przez „ogrodników” z pięciu krajów (Polski, Niemiec, Włoch, Finlandii i Litwy) z potrzeby stworzenia nowego smaku. Smakiem, którego szukaliśmy, dla wzbogacenia diety służącej nauce języków obcych, był smak głębokiej motywacji – dla tych, którzy uczą i tych, którzy są uczeni. Nasza instytucja – English Unlimited (EU) – istniejąca od ponad dwudziestu lat szkoła językowa i instytucja prowadząca Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych (NKJO) w Gdańsku, potrzebowała na tym etapie rozwoju nowego bodźca do odświeżenia oferty edukacyjnej i programowej oraz nowego, spójnego programu szkoleń dla nauczycieli. Jednocześnie myśleliśmy o nadaniu nowego waloru zajęciom z metodyki dla słuchaczy NKJO, tak aby mogli poczuć, jakiego rodzaju zadania motywują ich do nauki. W poszukiwaniu smaku głębokiej motywacji poznaliśmy partnerów z innych organizacji edukacyjnych w Europie, którzy podobnie jak my potrzebowali rozwinięcia warsztatu swoich nauczycieli języków i którzy tak jak my byli związani z kształceniem zawodowym. Po uzgodnieniu naszych potrzeb zdecydowaliśmy stworzyć projekt poświęcony kreatywności w nauce języków oraz zbadać, jak różne techniki kreatywnego uczenia – takie

jak opowiadanie historii (*storytelling*), drama czy tworzenie własnego filmu – wpływają na motywację nauczycieli i słuchaczy.

Projekt wpłynął bardzo pozytywnie na funkcjonowanie naszej instytucji. Po pierwsze, „dodał nam skrzydeł” poprzez podniesienie motywacji wszystkich osób zaangażowanych w projekt. Świadomość brania udziału w projekcie międzynarodowym była dodatkowym pozytywnym bodźcem dla słuchaczy szkoły i NKJO do większego zaangażowania w zajęcia. Zauważyliśmy, że osoby, które wzięły udział w tym projekcie chętniej decydowały się na udział w innych projektach edukacyjnych realizowanych w późniejszym okresie. Pod wpływem projektu zmodyfikowano program zajęć z metodyki dla studentów, NKJO, co z kolei miało i ma wpływ na program przygotowania zawodowego przyszłych nauczycieli. Wymiana międzynarodowych doświadczeń i poczynione obserwacje wpłynęły pośrednio na styl komunikacji i podejście do rozwiązywania problemów w naszej instytucji.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Zespół Szkół nr 3

Projekt „Hotel, restauracja, sklep – bez barier” powstał przede wszystkim z myślą o naszych uczniach, którzy kształcą się w naszej szkole w zawodach typowo usługowych, gdzie kontakt z klientem jest bardzo ważnym elementem edukacji. W naszej placówce staramy się wyposażyć absolwentów w szczególne umiejętności związane z obsługą klientów z różnorodną niepełnosprawnością. Taki rodzaj klienta wymaga indywidualnego podejścia, wrażliwości, empatii – po prostu profesjonalizmu. Ten profesjonalizm postrzegamy w tym, że gdy klient niepełnosprawny pojawia się w hotelu, restauracji czy sklepie, nie powinien być traktowany jak kłopot, nie powinien wywoływać niepokoju u obsługi, zaskoczenia albo mało dyskretnej chęci pomocy. Klient ma się po prostu czuć jak najbardziej normalnie. Do nauki takich umiejętności nie wystarczą słowa, zdjęcia czy plansze. To musi być nauka przez praktykę, poszukiwanie, obserwację, inne spojrzenie na sytuację i miejsce oczami, którymi patrzy osoba niepełnosprawna. Absolwent szkoły musi również znać wszelkie możliwe udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, które powinny znaleźć się w każdej szanowanej restauracji, hotelu czy sklepie. Musi również dostrzec problem w otoczeniu tych miejsc, w środkach komunikacji, na chodniku, przejściu dla pieszych, parkingach, toaletach, czyli wszędzie tam, gdzie jego potencjalny klient przebywa przed tym, nim dotrze do hotelu, restauracji

czy punktu handlowego.

Największą wartością naszego projektu jest uświadomienie uczestnikom stażu, a poprzez upowszechnienie rezultatów projektu także uczniom szkół ponadgimnazjalnych w powiecie, że są wśród nas osoby niepełnosprawne, że tak jak wszyscy mają prawo skorzystać z restauracji, baru, sklepu i innych miejsc publicznych, a co może najważniejsze, że oni chcą to robić i robiliby to, gdyby tylko mieli stworzone do tego warunki.

Najcenniejsze rezultaty naszego projektu to ukształtowanie 50 młodych, tolerancyjnych i wrażliwych ludzi. Uczestnicy projektu poza niewątpliwą poprawą i nabyciem nowych umiejętności zawodowych i językowych zyskali coś, co jest w tym momencie trudno zmierzyć. Dla wielu z nich był pierwszy wyjazd za granicę kraju, wyjazd w całości sfinansowany ze środków zewnętrznych, wyjazd, na który otrzymali na potrzeby własne „kieszonkowe”. Wyjazd dał uczniom dużą pewność siebie, otworzył ich na Europę, dał inne spojrzenie na otaczający ich świat. Uczniowie wrócili po prostu inni – w całym dobrym tego słowa znaczeniu. Dla realizacji takich celów warto było uczestniczyć w takim przedsięwzięciu.

TYTUŁ PROJEKTU

„Creativity in Language Learning”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Bettina Killinger
Inicjatywę opisała i zgłosiła do konkursu: Małgorzata Sz waj

MIEJSCOWOŚĆ

Sopot

NUMER PROJEKTU

2010-1-DE2_LEO04-047474

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2010-2012 r.

TYTUŁ PROJEKTU

„Hotel, restauracja, sklep – bez barier”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Piotr Czekaj

MIEJSCOWOŚĆ

Bochnia

NUMER PROJEKTU

2011-1-PL1_LEO01-19134

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

1 sierpnia 2011 r.-1 grudnia 2012 r.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Zespół Szkół im. Oddziału Partyzanckiego AK „Jędrusie”

Projekt był kontynuacją innowacji w kształceniu zawodowym. Od 2004 r. (corocznie) na staż zagraniczny Leonardo da Vinci wyjeżdża grupa 8 najlepszych uczniów klas III Technikum Elektronicznego. Pozostali uczniowie realizują praktykę zawodową na miejscu w Połańcu. Motywacja do wyjazdu jest ogromna. Wielu uczniów przychodzi do naszej szkoły, gdyż wiedzą, że będą mieli szansę na wyjazd zagraniczny i zdobycie przede wszystkim nowych umiejętności zawodowych. Wyjazd, który bardzo dużo zmieni w ich życiu (zawodowym i osobistym).

Dobra szkoła to szkoła kształcąca zgodnie z „duchem czasu” i wymaganiami rynku pracy i XXI wieku. Dzięki realizacji tego i innych projektów Leonardo D Vinci – Technikum Elektroniczne w Połańcu wpisuje się doskonale w wizerunek liderów edukacji zawodowej.

Największą satysfakcję przyniosło obserwowanie rozwoju własnego każdego z uczniów. Uczestnictwo w projekcie to nie tylko rozwój pasji zawodowych, zakończony światowymi sukcesami, ale również rozwój osobistych umiejętności: otwartość na nowe wyzwania, samodzielność w trakcie pobytu za granicą (każdy z uczestników otrzymywał zadania - np. zakup biletów, oprowadzenie grupy po mieście lub obiekcie, każdy wcielal

się w rolę pilota-przewodnika). Z satysfakcją obserwowaliśmy, jak nieco wystraszeni, nawet lekko zakompleksieni chłopcy z małej miejscowości z Polski C, z każdym dniem stają się pewni siebie, pewni wiary w nowo nabyte umiejętności. Staż był także częstokwąt formą weryfikacji umiejętności własnych w stosunku do rówieśników z innego kraju i formą przygotowania i wsparcia beneficjentów w ich wejściu na rynek pracy.

Projekt stanowił inspirację dla wielu instytucji, a przede wszystkim dla uczniów (program był opracowany w sposób sprzyjający rozwojowi innowacyjności indywidualnej – stąd tak wiele międzynarodowych i ogólnopolskich sukcesów uczestników stażu).

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Chojnie

English Unlimited Sp. z o.o. w Sopotie

Zespół Szkół nr 3 w Bochni

Zespół Szkół im. Oddziału Partyzanckiego AK „Jędrusie” w Połańcu

TYTUŁ PROJEKTU

„Marzenia i pasje – moja firma elektroniczna”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Mariusz Zyngier

MIEJSCOWOŚĆ

Połaniec

NUMER PROJEKTU

PL/09LdV-IVT/140041

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

20 sierpnia 2009 r.
-15 grudnia 2010 r.

Grundtvig

Program Grundtvig ustanowiony został w 2000 r. jako ostatni z czterech sektorowych programów programu „Uczenie się przez całe życie”. Dotyczy różnych form kształcenia i podnoszenia poziomu niezawodowej edukacji osób dorosłych poprzez współpracę europejską. Program skierowany jest do różnego typu organizacji zajmujących się niezawodową edukacją dorosłych – zarówno ich słuchaczy, jak i pracowników. Jego celem jest wspieranie działań adresowanych do tych dorosłych, którzy wymagają szczególnego wsparcia. Dla nich tworzona jest oferta edukacyjna, w tym alternatywne ścieżki edukacji.

Organizacje oraz instytucje są jednym z partnerów w Projektach Partnerskich Grundtviga – przedsięwzięciach, które trwają 2 lata. Projekty partnerskie to największa akcja w programie Grundtvig – cieszy się w Polsce bardzo dużym zainteresowaniem. Ilustrują to dane z kolejnych lat: w 2010 r. złożono 209 wniosków, w 2011 r. – 287, a w 2012 r. – aż 399. W roku 2012 zakończono realizację 78 projektów rozpoczętych w 2010 r., realizowano 111 projektów rozpoczętych w 2011 r. oraz z sukcesem rozpoczęto realizację aż 134 ze 137 zaakceptowanych w selekcji roku 2012.

Osoby dorosłe 18+, 50+ mogą:

- **wyjechać za granicę dzięki Projektom Partnerskim Grundtviga***;
* Inicjatywy służą zwykle tworzeniu atrakcyjnej oferty edukacyjnej, rozwijaniu kompetencji kluczowych u dorosłych (np. języki obce, kompetencje obywatelskie, umiejętności w zakresie TIK) oraz motywowaniu ich do dalszego uczenia się – zwłaszcza tych, którzy nie ukończyli szkoły i są zagrożeni wykluczeniem społecznym. Projekty dotyczą również: zagadnień międzykulturowych, walki z ksenofobią i nietolerancją, edukacji rodziców, uczenia się osób w starszym wieku, specjalnych potrzeb edukacyjnych osób niepełnosprawnych, edukacji prozdrowotnej, konsumpcyjnej oraz prowadzonej w zakładach karnych, a także oferty edukacyjnej dla dorosłych na terenach wiejskich, sztuki, muzyki i kultury. W projektach tych kluczowe jest aktywne zaangażowanie dorosłych słuchaczy we wszelkie działania, w tym w wyjazdy do organizacji partnerskich;
- zostać wolontariuszami poza granicami Polski (**Projekty Wolontariatu Seniorów**). Wyjazd trwa od 3 do 8 tygodni i jest okazją do zdobycia nowych umiejętności, dzielenia się swoją wiedzą i doświadczeniem. Wyjechać mogą tylko osoby, które ukończyły 50 lat;
- wziąć udział w edukacyjnych warsztatach odbywających się za granicą. Spotkanie słuchaczy z minimum trzech krajów trwa od 5 do 10 dni. **Warsztaty Grundtviga*** są o przeróżnej tematyce, ale nie mogą dotyczyć doskonalenia zawodowego.
* Tematyka warsztatów organizowanych w 2012 r. w Polsce była niezwykle różnorodna – od edukacji prozdrowotnej i ekologicznej, poprzez naukę nowych technologii lub ćwiczenia umysłowe dla seniorów, po edukację obywatelską (aktywizacja kobiet w życiu publicznym), warsztaty fotograficzne czy też naukę języka polskiego dla obcokrajowców.

Sukcesy życiowe bardziej wpływają na długowieczność niż uprawianie sportu, niepalenie, zachowywanie szczupłej sylwetki, czy długie życie rodziców.

Frank Macfarlane Burnet, laureat nagrody Nobla

Organizacje, instytucje:

- organizują **Warsztaty Grundtviga dla słuchaczy z Europy**. W każdym warsztacie bierze udział od 10 do 20 osób z zagranicy;
- goszczą i wysyłają wolontariuszy w ramach **Projektów Wolontariatu Seniorów***.
* Te dwuletnie projekty mają na celu współpracę dwóch organizacji partnerskich z dwóch krajów europejskich (minimum jeden musi być członkiem Unii Europejskiej), dotyczącą wolontariatu seniorów oraz wymianę wolontariuszy-seniorów. Każdy z partnerów zarówno wysyła, jak i przyjmuje u siebie kilkusobową grupę wolontariuszy. Ich pobyt w organizacji partnerskiej trwa kilka tygodni i jest okazją do uczenia się oraz do dzielenia się swoją wiedzą, umiejętnościami i doświadczeniem. Projekty umożliwiają wymianę doświadczeń i pomagają rozwinąć stałą europejską współpracę organizacji partnerskich dotyczącą wolontariatu seniorów.

Osoby uczące dorosłych, kadra zarządzająca mają możliwość:

- uczestniczenia w zagranicznych **Kursach doskonalenia zawodowego kadry dla edukacji dorosłych***. Szkolenia te trwają od 5 dni do 6 tygodni i dotyczą np. metodyki nauczania czy zarządzania w edukacji;
* Akcja skierowana jest do edukatorów, szkoleniowców, nauczycieli, kadry kierowniczej i innych osób związanych z niezawodową edukacją dorosłych. Z wyjazdów korzystają pracownicy bardzo różnych organizacji, np.: przedstawiciele Uniwersytetów Trzeciego Wieku, członkowie organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, kadra Centrów Kształcenia Ustawicznego, pracownicy muzeów, bibliotek, szkół językowych. Kursy mogą dotyczyć m.in. metodyki nauczania dorosłych, tworzenia oferty edukacyjnej, a także zarządzania w edukacji dorosłych. W 2012 r. odnotowano wyjątkowo duże zainteresowanie akcją.
- wyjazdu za granicę np. na konferencję, seminarium czy też staż w celu poznania różnych aspektów edukacji dorosłych. Akcja **Wizyty i wymiana kadry dla edukacji dorosłych** dofinansowuje działania trwające od 1 dnia do 12 tygodni;
- pracy w zagranicznej organizacji zajmującej się edukacją dorosłych w ramach akcji **Asystentury Grundtviga***. Asystent pomaga w nauczaniu lub zarządzaniu organizacją, może także być ekspertem i prowadzić szkolenia. Pobyt za granicą trwa od 13 do 45 tygodni.
* Wśród beneficjentów akcji są m.in.: przedstawiciele kadry zarządzającej i administracyjnej organizacji edukacyjnych oraz trenerzy zajmujący się edukacją międzykulturową. Zdecydowana większość osób zdecydowała się na wyjazdy trwające bardzo długo, ponad 40 tygodni.

Kategoria indywidualna > Laureatka

Karina Boguń

// Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach

”

Miałam okazję obserwować innych uczestników i trenerów, którzy, pochodząc z tak różnorodnych obszarów zawodowych, dzielili się swoimi nowatorskimi metodami pracy.

TYP DZIAŁANIA

**Kurs doskonalenia zawodowego ARTERY workshop
– Art Education Therapy. Social Skills for Vulnerable Groups**

MIEJSCOWOŚĆ

Wadowice

NUMER PROJEKTU

2012-2-PL1-GRU03-29277

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2-9 września 2012 r.

Lubię ludzi. Interesują mnie ludzie. Lubię z ludźmi pracować. A zwłaszcza z takimi osobami, które w życiu mają nieco trudniej – poprzez swoją niepełnosprawność, zmniejszone możliwości, ograniczające środowisko, w którym żyją. Tacy ludzie zawsze zmuszają mnie do refleksji, że jestem szczęściarą, bo być może dostałam od losu więcej niż inni. I że moim obowiązkiem jest dzielenie się potencjałem, doświadczeniem, umiejętnościami, wykorzystanie tego, co mam dla dobra innych. Taka postawa wymaga ode mnie ciągłego rozwoju, poszukiwania coraz lepszych i skuteczniejszych metod

pracy, inwestowania w siebie, aby móc pomagać innym. Dlatego z radością podjęłam trud aplikowania o środki na udział w kursie „ARTERY – Art Education Therapy. Social Skills for Vulnerable Groups”. Stwierdziłam, że poprzez udział w nim dodam nowe doświadczenia i wiadomości do tego, co już wiem i umiem, a z równania otrzymam nowe, kreatywne metody pracy z osobami o mniejszych szansach. Kurs ten potraktowałam jako inspirację. Miałam okazję obserwować innych uczestników i trenerów, którzy, pochodząc z tak różnorodnych obszarów zawodowych, dzielili się swoimi

nowatorskimi metodami pracy. I pomimo tej różnorodności, a może właśnie dzięki niej, okazało się, że jeśli jesteśmy gotowi do porzucenia wypracowanych, sprawdzonych schematów myślenia i możemy dostrzec potencjał w ludziach tam, gdzie go wcześniej nie zauważaliśmy. Jesteśmy bardziej wydajni i efektywni. Bardziej cieszy nas praca. Kurs „ARTERY” udowodnił, że można pomagać innym w bardziej angażujący sposób, łączyć dziedziny życia na pozór niemające ze sobą wiele wspólnego, a zwłaszcza niebędące utożsamiane z pracą z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym:

”

Nauczyłam się, jak być lepszym pracownikiem, ale przede wszystkim, jak być lepszym człowiekiem: bardziej tolerancyjnym i otwartym na inność, czerpiącym radość z różnorodności, nawiązującym nowe przyjaźnie z ludźmi z drugiego krańca Europy.

naukę o kolorach, teatr, literaturę, taniec, lalkarstwo, sztuki plastyczne. Bardzo cennym doświadczeniem był również fakt, że właściwie od początku uczestnicy kursu na równi z organizatorami-trenerami byli traktowani jak eksperci w swoich dziedzinach, stali się współprowadzącymi zajęcia. Zniknęła bariera trener – uczestnik kursu, wszyscy tam uczyliśmy się od innych i uczyliśmy innych.

Dużo radości dostarczyło mi przygotowanie: wybieranie z katalogu najodpowiedniejszego kursu, wypełnianie formularzy aplikacyjnych, odświeżanie wcześniejszych doświadczeń zawodowych, organizowanie przelotu,

zbieranie informacji o Perugii i Włoszech. Już wtedy rodziła się ekscytacja, gład nowości, oczekiwanie na wrażenia. Rodziły się też pytania, czy efekty kursu zrównoważą włożony w przygotowania trud. Najważniejsze, i chyba najtrudniejsze, było zrobienie tego pierwszego kroku, czyli podjęcie decyzji, że wchodzę w to, że chcę spróbować, że rezygnuję z czegoś innego i poświęcam ten czas na przygotowanie aplikacji, aby jak najbardziej zwiększyć swoje szanse na otrzymanie dofinansowania kursu.

Udział w tym kursie nie tylko wzmocnił mnie jako pracownika, ale był też okazją do poszerzenia doświadczenia życiowego.

Nauczyłam się, jak być lepszym pracownikiem, ale przede wszystkim, jak być lepszym człowiekiem: bardziej tolerancyjnym i otwartym na inność, czerpiącym radość z różnorodności, nawiązującym nowe przyjaźnie z ludźmi z drugiego krańca Europy. Kurs ten był okazją do przetamywania barier i obaw wynikających z kontaktu z innością. Okazywało się wręcz, że ta inność jest fascynująca i chce się jej więcej. Nie można też zapomnieć, że kurs był okazją do postugiwania się językiem angielskim, którego nie mam niestety okazji używać w codziennej pracy. Te doświadczenia i umiejętności we współczesnym świecie są niezbędne. Dorastałam w ograniczających

czasach komunistycznych, które pozbawiły mnie możliwości poznawania świata inaczej niż przez książki czy wyselekcjonowane filmy. Teraz korzystam z szansy, jaką dają fundusze unijne, i nadrabiam pokoleniowe zaległości w stawianiu się pełnoprawnym i aktywnym obywatelem Europy i świata.

Kurs, w którym uczestniczyłam, wzbogacił mnie też pod względem towarzyskim (pознаłam wielu wspaniałych ludzi, z którymi kontakt utrzymuję do dziś), zawodowym, językowym, kulturowym i duchowym. Bo nie można pozostać obojętnym na historię zapisaną w murach i na ulicach średniowiecznej Perugii,

na umbryjskie pagórki w kolorach, które trudno nawet opisać, na kuchnię włoską, która była rozkoszą dla podniebienia, na słyszany na ulicach język włoski, który pobrzmiwał melodią w głowie nawet w czasie snu. Wystarczyło mieć otwarte zmysły i chłonąć: bogactwo i piękno świata jest ogromne i zostawia niezatarty znak w naszych wnętrzach – już na zawsze.

Jadąc do Włoch, chciałam dowiedzieć się przede wszystkim, jak skuteczniej i bardziej nowatorsko pracować z ludźmi zagrożonymi wykluczeniem społecznym. Szukałam nowych inspiracji. Miałam też nadzieję na poznanie nowych technik pracy poprzez wymianę doświadczeń z innymi profesjonalistami, co zamierzałam wykorzystać, prowadząc po powrocie do Polski szkolenia przeznaczone dla kadry pracującej z osobami niepełnosprawnymi i chorującymi psychicznie. Oprócz tego chciałam zobaczyć Włochy – to był mój pierwszy wyjazd do tego kraju.

Kurs dał mi więcej, niż zamierzałam osiągnąć. Udało się to dzięki temu, że chłonąc z całą otwartością przyjmowałam to, co wyjazd mi oferował. Nie czekałam, aż ktoś przyjdzie do mnie, proponując mi nowe informacje i doświadczenia. To ja wychodziłam naprzeciw i ze wszystkich sił czerpałam z danej mi szansy. Takie podejście utwierdziło mnie w przekonaniu, że świat ma wiele do zaoferowania tym, którzy chcą brać. I że ja mogę! Że jest we mnie potencjał i możliwości do korzystania z życia oraz do dzielenia się tym z innymi.

W tak aktywnym uczestniczeniu w kursie pomogło mi moje wcześniejsze doświadczenie

życiowe i zawodowe, które zdobyłam, mieszkając i pracując przez kilka lat za granicą. Obecnie mieszkam w małej miejscowości, w której życie płynie wolniej, wszyscy się znają, a kontakt z obcokrajowcami można mieć, obserwując ich przez kilka minut, gdy z aparatem fotograficznym w ręku zwiedzają nasze miasteczko. I dlatego tak bardzo sobie cenię możliwość bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami innych krajów i kultur, bo to jedna z najważniejszych rzeczy, które przywozłam ze sobą z pobytu za granicą: im bardziej różnorodni ludzie i poglądy, tym bardziej możemy się od nich uczyć, czerpać inspirację i motywację do podnoszenia jakości własnego życia.

Udział w tego typu działaniach to moje własne przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, które w pracy w pomocy społecznej, w pracy z klientem trudnym i szczególnie wymagającym, zdarza się częściej niż w innych dziedzinach życia. Dlatego szukam ciekawych przedsięwzięć i inspirujących ludzi, z którymi kontakt odświeża moją pasję do pracy, pomaga przezwyciężyć trudności, motywuje do pracy nad sobą i samodoskonalenia.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Maryla Soluch

Aurora to inaczej zorza polarna, wspaniałe zjawisko na niebie. Druga część nazwy projektu – „Polaris” – odnosi się do Gwiazdy Polarnej i jest akronimem nazwy „Partnership Opportunity for Learning: Astronomy Resources for Inspiring Seniors (Partnerstwo w uczeniu się: astronomiczne zasoby inspirujące seniorów)”.

Jedną z moich pasji jest astronomia, czekająca przez wiele lat na czas, który będę mogła jej poświęcić. Od wielu lat w Olsztyńskim Planetarium i Obserwatorium Astronomicznym prowadzone były wykłady dla słuchaczy miejscowego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Rozszerzeniem tych działań było powstanie Koła Mitośników Astronomii UTW, do którego się zgłosiłam. Moim celem było i jest rozwinięcie wiedzy na temat astronomii. Od początku brałam czynny udział w pracach koła. Zaczęliśmy od przedstawienia sylwetek polskich astronomów i badaczy kosmosu. Pierwszym wyzwaniem, przed którym stanęłam, było stworzenie prezentacji multimedialnej prezentującej wybitnego polskiego astronoma – Jana Śniadeckiego. Mimo wcześniejszych prac z użyciem komputera pierwszy raz stanęłam przed zadaniem kreacji z użyciem narzędzia PowerPoint. Pomimo ogromnej tremy, towarzyszącej wystąpieniu publicznemu – udało się! Później, podczas realizacji projektu „Aurora Polaris”, tę samą prezentację przedstawiałam w języku angielskim przed międzynarodową publicznością. Byłam w ogromnym szoku. To

był skok na głęboką wodę – sami zawodowcy, obcy język i ja, cała rozdygotana – trzęsące się ręce stwarzały problem i kasowały moje umiejętności obsługi komputera. Jednak ciepłe przyjęcie ze strony pozostałych uczestników projektu sprawiło, że chciałam wciąż rozwijać swoje pasje – były inspiracją do udziału w kolejnym międzynarodowym projekcie: „Unlocking the Universe” [2011-2013]. Oba projekty pozwoliły mi rozwinąć zainteresowania, ale ani moja wyobraźnia, ani cele, jakie przed sobą stawiałam, nie pozwoliły mi przewidzieć, jak wiele poznam, zobaczę i jak wiele jestem w stanie zmienić w sobie. To jest chyba najlepsze w uczestnictwie w obu tych programach – radość poznania.

Oba projekty miały bardzo duży wpływ na moje życie – pobudziły moją ciekawość świata, otworzyły na nowe wyzwania, nauczyły podejmowania ryzyka i przełamywania wewnętrznych barier – i proces ten wciąż trwa. Moje publiczne wypowiedzi są łatwiejsze. Prezentowane treści – z wykorzystaniem programów multimedialnych, precyzją plastyczną – przynoszą ogromną satysfakcję.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Maria Nowak-Szabat

Po realizacji trzech warsztatów Grundtviga w Polsce nabrałam ochoty na więcej. Zdecydowałam się na wyjazd na Asystenturę Grundtviga do włoskiej organizacji pozarządowej. Miałam nadzieję, że przyniesie mi to wiele korzyści i stanie się dla mnie ważnym etapem rozwoju osobistego i zawodowego. Moim celem było zdobycie większego doświadczenia w pracy trenerskiej z międzynarodowymi grupami. Chciałam zyskać większą wiedzę na temat funduszy europejskich i nauczyć się, jak skutecznie pozyskiwać środki na realizację projektów edukacyjnych. Chciałam także lepiej współpracować w międzynarodowym środowisku, z ludźmi z różnych kultur, o różnych doświadczeniach i kwalifikacjach.

Sycylia leżąca na styku Europy i Afryki, ze swoją wielokulturowością, barwną i fascynującą historią, okazała się idealnym miejscem. CESIE, organizacja, w której pracowałam, została zainspirowana pracą człowieka nazywanego sycylijskim Gandhim – Danilo Dolci. Człowieka, który wierzył, że każde działanie zmieniające świat zaczyna się od ludzi, którzy biorą inicjatywę w swoje ręce. CESIE przyciąga ludzi z całego świata, ludzi młodych i pełnych energii, którzy mają ochotę działać, a dzięki funduszom unijnym mogą realizować swoje pomysły na ulepszenie świata. Dokładnie tak jak ja.

Pracując w grupie ludzi z ogromnym doświadczeniem, pasją i wieloma sukcesami w projektach europejskich, mogłam rozwijać

swoje umiejętności pisania i realizowania projektów.

Największe emocje wzbudzało we mnie włoskie, a właściwie sycylijskie podejście do pracy i do życia – mieszanka ciężkiej pracy, ogromnej elastyczności, która przychodzi na myśl pozycje jogi, i poczucia humoru. Mieszanka, która pozwoliła Sycylijczykom przetrwać burzliwe, wielowiekowe zawieruchy. Moją mantrą stała się elastyczność – podejście bardzo pomocne w radzeniu sobie z dzisiejszym nieustannie zmieniającym się światem.

Najwięcej radości dostarczyło mi stałe doskonalenie siebie – zawodowo i osobiste. Zadania, które czekały na mnie w pracy, okazały się nie lada wyzwaniem i wymagały zmobilizowania wszystkich moich dotychczasowych kompetencji, całej wiedzy i doświadczenia. Ale nie po to, żeby robić to, co do tej pory, lecz po to, żeby robić rzeczy większe i trudniejsze, a ostatecznie bardziej satysfakcjonujące.

TYTUŁ PROJEKTU

„Aurora Polaris” oraz „Unlocking the Universe”

MIEJSCOWOŚĆ
Naterki

NUMER PROJEKTU
2008-1-GB2-GRU06-001003

OKRES REALIZACJI PROJEKTU
7 sierpnia 2008 r.-31 lipca 2012 r.

TYTUŁ PROJEKTU

Asystentura Grundtviga

MIEJSCOWOŚĆ
Kluze

NUMER PROJEKTU
GRU/2012/ASST/W/0009

OKRES REALIZACJI PROJEKTU
12 listopada 2012 r.
-22 czerwca 2013 r.

Kategoria instytucjonalna > Laureat

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym

Celem nadrzędnym było rozwinięcie w osobach niepełnosprawnych lepszych kompetencji społecznych – a więc umiejętności wypowiadania się, komunikowania się z innymi, formułowania własnych opinii, zwiększenia odpowiedzialności i poczucia przydatności w społeczeństwie, co jest zgodne ze statutem naszej organizacji.

TYTUŁ PROJEKTU

„Sounds and Voices”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Anna Kwiatkowska

MIEJSCOWOŚĆ

Warszawa

NUMER PROJEKTU

2011-1-IT2-GRU06-252917

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

1 sierpnia 2011 r.-31 lipca 2013 r.

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym (PSOUU) jest organizacją wspierającą rozwój, włączanie w społeczeństwo, wprowadzanie na rynek pracy osób z niepełnosprawnością intelektualną. Możliwość wykorzystania nowoczesnych narzędzi (Internetu, radia internetowego) bardzo zwiększa atrakcyjność oferty i motywację do pracy. Celem nadrzędnym było rozwinięcie w osobach niepełnosprawnych lepszych kompetencji społecznych – a więc umiejętności wypowiadania się, komunikowania się z innymi, formułowania własnych opinii, zwiększenia

odpowiedzialności i poczucia przydatności w społeczeństwie, co jest zgodne ze statutem naszej organizacji. A wszystko to chcieliśmy osiągnąć poprzez rozwój radia internetowego – tworzenie coraz lepszych audycji, zadawanie pytań wymagających przemyślenia tego, co JA sądzę na dany temat, postugiwania się narzędziami edycji dźwięku i obrazu. Prowadzenie audycji stało się ważnym obowiązkiem, zadaniem. Uczestnicy czują się potrzebni i aktywni. Podczas prowadzenia audycji najwięcej pozytywnych emocji wzbudza kontakt ze słuchaczami – komunikacja przez forum i Facebooka. Wówczas to prowadzący audycję uczyli się reagowania

nie tylko na pochwały, ale też na krytykę, zrównoważonego, kulturalnego odpowiadania, a nawet bronięcia własnego zdania. Otwierali się na kontakty nie tylko z osobami z najbliższego otoczenia, ale też z innych miejsc w Polsce i w Europie.

Przeszliśmy długą drogę – od wykorzystywania komputera jedynie do gier i odtwarzania filmów na YouTube, do postugiwania się profesjonalnymi narzędziami typu Audacity i Corel. Od czytania przed mikrofonem kwestii z kartki (często treści napisanych przez innych lub znalezionych w Internecie), po mówienie swoimi własnymi słowami. Od emisji

”

Od chcieć do móc jest jednak daleka droga. Potrzebna nam była pracownia multimedialna, a także sprzęt (dyktafony, profesjonalne mikrofony), oprogramowanie, wiedza terapeutów i osób, które potrafiły tworzyć radio w Internecie i wreszcie konkretna praca do wykonania: tematy, którymi trzeba się zająć, materiał, który trzeba przygotować.

nagranych plików mp3, po prowadzenie na żywo audycji z wywiadami realizowanymi przez Skype. Wszystko to emitowane w Internecie. I wreszcie drogę od biernego siedzenia w kącie i przyglądania się w milczeniu, po moment przetamania się i stwierdzenia: ja też tak chcę!

Od chcieć do móc jest jednak daleka droga. Potrzebna nam była pracownia multimedialna, a także sprzęt (dyktafony, profesjonalne mikrofony), oprogramowanie, wiedza terapeutów i osób, które potrafiły tworzyć radio w Internecie i wreszcie konkretna praca do wykonania: tematy, którymi trzeba się zająć, materiał, który trzeba przygotować.

Początki były trudne. Nieraz długo walczyliśmy z konfiguracją sprzętu i oprogramowania, aby uzyskać pożądany efekt, nieraz terapeuci łapali się za głowę, słysząc zaproponowany przez innych partnerów projektu temat. Nikt wcześniej nie pomyślał, że można z osobami z niepełnosprawnością intelektualną rozmawiać na takie tematy, jak normalność, tożsamość. A jednak można! Teraz nowy temat, nowy pomysł na audycję to radość i przyjemność. Problemy techniczne opanowane, problemy osobowości pokonane, teraz można się skupić na tym, żeby audycje były urozmaicone, ciekawe, zachęcające słuchaczy do interakcji.

Dla terapeutów największą satysfakcję przynoszą chwile, w których widać postęp, zmianę uczestnika, choćby wspomniane momenty przetamania i wyjścia poza własną alienację. Zespoły redaktorów w rozgłośniach rozlokowanych w różnych miejscach w Polsce powiększają się, jest coraz więcej chętnych. Nie nadajemy już audycji raz w miesiącu ani nawet raz w tygodniu. Nadajemy codziennie! Dla redaktorów największa satysfakcja jest wówczas, gdy audycja wzbudza odzew, gdy słuchacze nawet kilka dni po niej wracają do tematu. A niepowtarzalną radość wywołują komentarze na forum lub Facebooku w trakcie audycji – świadomość, że ktoś słucha, że chce

porozmawiać, czy choćby pozdrowić.

Takie radio – Radio SoVo – jest tylko jedno. Radio pełne treści, o których wcześniej nikt nie mówił, przestrzeń, gdzie można powiedzieć i posłuchać o problemach i radościach osób z niepełnosprawnością intelektualną z całej Polski i Europy. Pomysł stworzenia radia internetowego osób z niepełnosprawnością intelektualną jest sam w sobie oryginalny, innowacyjny. Na początku budził ogromny sceptycyzm i niedowierzenie. Teraz często internauci sięgają do archiwum, by jeszcze raz posłuchać wybranych audycji.

Nasi redaktorzy mówią wyraźniej, pełniejszymi zdaniem, wyrażają swoje opinie. W przypadku ludzi niepełnosprawnych jest to ogromne dobro, powodujące, że takie osoby mają większe atuty przy szukaniu pracy. Bardzo wiele nauczyli się też terapeuci, pracownicy placówek. Zdobyli umiejętności techniczne i są bogatsi o nowe doświadczenia włączania i edukowania uczestników.

Największą wartością projektu to poczucie w uczestnikach, że mam zadanie do wykonania, jestem potrzebny, muszę być odpowiedzialny. Osoby uczestniczące w tym przedsięwzięciu nauczyły się planowania, myślenia o tym, co było, co będzie, co jest ważne i potrzebne.

Osiągnęliśmy to poprzez praktykę – tworzenie audycji i dawanie dużej swobody uczestnikom, przez co uczą się na własnych błędach. Proces ten można bardzo dobrze zauważyć przy przechodzeniu przez kolejne etapy tworzenia audycji – gdy temat okazał się zbyt trudny i kontrowersyjny, redaktorzy zaczęli szukać innych tematów. Podczas ustalania kolejnego tematu zastanawiają się, na ile jest on odmienny od zagadnień już podejmowanych; przygotowując scenariusz, myślą o odbiorze i o jakości przekazu...

Tworzenie radia internetowego przez osobę niepełnosprawną zmienia jej wizerunek: z postrzegania jej jak dziecko, na postrzeganie jej jak osobę dorosłą z pełnią praw, potrzeb i obowiązków.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne

W projekcie „Aurora Polaris” naszymi partnerami były instytucje, które podobnie jak my zajmują się naukami przyrodniczymi, a w szczególności promują astronomię. Chcieliśmy się dowiedzieć, jaki jest zakres ich działania, jakich używają metod i z jakimi grupami wiekowymi pracują. Szczególnie intrygujące dla nas było prowadzenie zajęć dla osób z dysfunkcją wzroku. Poza tym byliśmy tuż przed Międzynarodowym Rokiem Astronomii 2009 i udział w tym projekcie dawał szansę większego zaangażowania w jego obchody nie tylko na terenie naszego województwa czy kraju, ale również w kontekście międzynarodowym. Umożliwiał również zaangażowanie w działania słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Największe emocje wzbudzał bezpośredni kontakt z osobami niewidomymi i niedowidzącymi. Wyzwaniem było zaplanowanie i przeprowadzenie z nimi zajęć oraz opracowanie odpowiadających możliwościom ich percepcji materiałów dydaktycznych. Wymagało to poznania nowych technik prezentacji wiedzy i nauczania się, że nie zawsze to, co robi wrażenie na ludziach widzących jest podobnie odbierane przez osoby niewidzące. Musieliśmy się nauczyć innej wrażliwości i nieco innego spoglądania na otaczający nas świat i – co chyba jest najtrudniejsze – opisywania go w sposób zrozumiały dla osób, które nigdy go nie widziały. Sam kontakt z tymi ludźmi budzi ogromne

emocje, a niesamowita chęć poznania świata i wszechświata u nich budzi ogromny respekt i podziw.

Największą wartością projektu jest przemiana postawy słuchaczy naszego Koła Astronomicznego UTW. Stali się oni aktywną, zintegrowaną grupą. Nasi seniorzy przełamali swe uprzedzenia i obawy, często związane ze stanem ich zdrowia, i uwierzyli, że oni również mogą podróżować, zdobywać nową wiedzę i kolejne nowe doświadczenia. Uwierzyli, że aktywne studiowanie nie jest jedynie domeną młodych. Wyjeżdżający słuchacze sprawdzili się w nowej dla nich sytuacji. Nabrali pewności siebie w kontaktach z rówieśnikami z zagranicy i przekonali się, że są takimi samymi ludźmi jak oni. Mają stabości, pasje i podobne problemy. Udało nam się namówić jedną z naszych słuchaczek, by sprawdziła się w roli prelegenta na międzynarodowych warsztatach. Koło Miłośników Astronomii rozwija się, skupiając coraz większą liczbę zaangażowanych członków, którzy aktywnie wpływają na tematykę i rodzaj zajęć, jak również samodzielnie przygotowują materiały, oczywiście związane z astronomią.

klik!

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Fundacja Wymiany Kulturowej toTu toTAM

Fundacja toTU toTAM powstała w 2010 r. Zainteresowanie różnorodnością kulturową, chęć pokazania innym, jak wspaniata i istotna w procesie edukacji jest współpraca międzynarodowa – to tylko niektóre powody, które skłoniły nas do realizacji projektu. Z ust osób 40+ styszeliśmy wiele razy, że nie miały takich możliwości, jakie my – młodzi ludzie – mamy obecnie. Postanowiliśmy to zmienić.

Działalność Fundacji toTU toTAM jest rozwinięciem pasji kulturoznawczych i językowych jej założycieli. Współpraca z Belgią, Turcją, Wielką Brytanią i Włochami dawała nam możliwość sprawdzenia się zawodowo w kontekście wielokulturowym. Ogromne emocje towarzyszyły nam przed wyjazdem do Turcji, która kulturowo jest krajem najbardziej od nas odległym. Mogliśmy też po raz pierwszy postawić stopę na kontynencie azjatyckim. W fazie pisania projektu najbardziej cieszyliśmy się na czekające nas wyjazdy zagraniczne. W trakcie realizacji okazało się, że największe emocje budziło... przygotowanie spotkania w Polsce. Bycie gospodarzem, pokazanie piękna i bogactwa Podkarpacia oraz współpraca z lokalnymi partnerami uświadomiły nam, jak istotnym elementem Projektów Partnerskich jest zorganizowanie przez każdego partnera mobilności we własnym kraju.

Największą wartością naszego projektu jest zintegrowanie i uaktywnienie ludzi

i organizacji na poziomie lokalnym oraz międzynarodowym – stworzenie swoistego rodzaju współpracującej społeczności. Więź ta zacieśniła się z każdą mobilnością, co dowodzi, że spotkanie z drugim człowiekiem w procesie edukacji międzykulturowej jest czynnikiem decydującym. Rezultatem miękkim naszego projektu jest zwiększenie świadomości uczestników i kadry zarządzającej w zakresie dziedzictwa kulturowego kraju i Europy, rozszerzenie współpracy w obszarze edukacji wielokulturowej, integracja międzynarodowa i międzypokoleniowa, rozwinięcie uzdolnień artystycznych, otwarcie uczestników na kontakty międzynarodowe, a także poprawa umiejętności komunikacyjnych, uświadomienie potrzeby uczestniczenia w życiu kulturalnym i oczywiście nowe przyjaźnie.

W trakcie realizacji projektu „Open to YOUrope” staraliśmy się wykorzystywać kompetencje poszczególnych partnerów i słuchaczy, dzięki czemu praca była dla nas źródłem przyjemności

klik!

TYTUŁ PROJEKTU

„Aurora Polaris”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Elżbieta Plucińska

MIEJSCOWOŚĆ

Olsztyn

NUMER PROJEKTU

2008-1-GB2-GRU06-001003

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

7 sierpnia 2008 r.-31 lipca 2010 r.

TYTUŁ PROJEKTU

„OPEN TO YOUROPE:
travelling and designing
your own view on Europe”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Magdalena Pardel

MIEJSCOWOŚĆ

Bochnia

NUMER PROJEKTU

2011-1-IT2-GRU06-229535

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

1 sierpnia 2011 r.-31 lipca 2013 r.

Wizyty Studyjne

Wizyty studyjne to krótkie spotkania (3-5 dni) w małej grupie specjalistów (10-15 osób) z różnych krajów europejskich, pracujących w podobnych obszarach kształcenia. Ich celem jest rozwój współpracy i wymiany dobrych praktyk związanych z realizacją strategii uczenia się przez całe życie. Wizyty dotyczą tematów zaproponowanych przez kraje uczestniczące w programie i koncentrują się wokół zagadnień priorytetowych dla rozwoju systemów edukacyjnych w Europie. Program finansuje wizyty kadry kierowniczej i ekspertów z zakresu edukacji ogólnej oraz wizyty osób zaangażowanych w kształcenie i doskonalenie zawodowe.

Za koordynację działań na poziomie europejskim odpowiada Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (CEDEFOP) w Salonikach (Grecja), natomiast narodowe agencje współpracują przy tworzeniu katalogu wizyt, rekrutacji uczestników i upowszechnianiu rezultatów. Wnioskodawcy aplikują o dofinansowanie do narodowej agencji, a następnie CEDEFOP przydziela uczestników do poszczególnych grup. Propozycje wizyt studyjnych znajdują się w katalogu publikowanym corocznie przez Komisję Europejską. Temat wybranej wizyty powinien mieć ścisły związek z profilem zawodowym wnioskodawcy.

Kluczowe tematy programu Wizyty Studyjne:

- wspieranie współpracy pomiędzy obszarami kształcenia, szkolenia i pracy zagranicznego partnera;
- wspieranie wstępnego i stałego szkolenia nauczycieli, osób prowadzących szkolenia oraz kadry kierowniczej instytucji zajmujących się kształceniem i szkoleniem;
- promowanie przyswajania kluczowych kompetencji za pośrednictwem systemu kształcenia i szkolenia;
- propagowanie włączania społecznego i równości płci w obszarze kształcenia i szkolenia, łącznie z integracją migrantów;
- opracowywanie strategii uczenia się przez całe życie i mobilności.

Ale kiedy jest się młodym, trzeba zobaczyć różne rzeczy, zbierać doświadczenia, myśli; poszerzać horyzonty.

Joseph Conrad „Jądro ciemności”

- osoby szkolące nauczycieli, kadra zarządzająca, decydenci z obszaru edukacji,
- właściele małych i średnich przedsiębiorstw, kierownicy działu kadr,
- izby gospodarcze i rzemieślnicze, organizacje zrzeszające pracodawców, związki zawodowe,
- przedstawiciele władz publicznych.

mają możliwość wyboru z corocznie publikowanego Katalogu Wizyt Studyjnych tego wyjazdu, który ściśle wiąże się z ich profilem zawodowym. Udział w spotkaniu finansowany jest ze środków Unii Europejskiej w formie indywidualnego grantu.

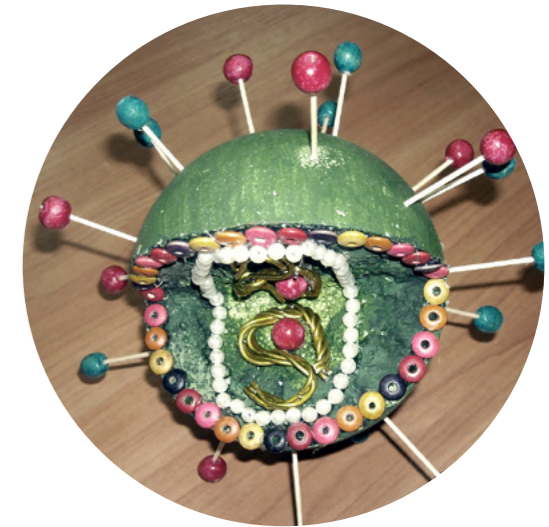

Kategoria indywidualna > Laureatka

Sylwia Piekarczyk

Po powrocie z wizyty studyjnej podzieliłam się swoimi spostrzeżeniami i wiedzą z gronem pedagogicznym, a w głowie zaczął mi kielkować pomysł na zajęcia dla moich uczniów, rozwijające zarówno moje, jak i ich zainteresowania oraz pasje.

TYP DZIAŁANIA

The CLIL approach in a bilingual environment

MIEJSCOWOŚĆ

Radzionków

NUMER PROJEKTU

2008-1-PL1-KA101-02778

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

19-24 października 2008 r.

W tym roku mija dziesiąta rocznica rozpoczęcia mojej przygody z nauczaniem i zarazem uczeniem się. Właśnie tak to rozumiem – nauczyciel to przewodnik, który od swoich uczniów każdego dnia uczy się czegoś nowego. Gdy rozpoczynałam studia na kierunku filologia angielska, marzyłam o byciu tłumaczem, podróżach zagranicznych i wielkich korporacjach. Jak bardzo moje przyszłe życie zawodowe miało różnić się od marzeń, dowiedziałam się już niedługo, gdy zaczęłam pracę lektora języka angielskiego w jednej ze szkół językowych. Bardzo szybko zorientowałam się, że nauczanie to moja pasja.

Udział w wizycie studyjnej był dla mnie niesamowitą okazją do tego, by poznać pasje innych nauczycieli, ich metody pracy. Głównym celem tego wyjazdu była jednak potrzeba wiedzy na temat dwujęzycznego systemu nauczania. Dlaczego? Myślę, że była to odpowiedź na coraz większe aspiracje moich uczniów, młodych, zdolnych, ciekawych świata ludzi, żyjących w dobie komputerów i Internetu. Ludzi, dla których języki obce były paszportem do wielkiego świata – ich znajomość kształtowała ich przyszłe życie. Wizyta na Majorce pokazała mi, że mimo licznych problemów nauczanie dwujęzyczne jest możliwe i to od najmłodszych lat.

Po powrocie z wizyty studyjnej podzieliłam się swoimi spostrzeżeniami i wiedzą z gronem pedagogicznym, a w głowie zaczął mi kielkować pomysł na zajęcia dla moich uczniów, rozwijające zarówno moje, jak i ich zainteresowania oraz pasje.

Udział w wizycie studyjnej w Palma de Majorca to nie tylko niezwykła przygoda, kolejny krok na ścieżce doskonalenia zawodowego. To również, a może przede wszystkim, inspiracja do tworzenia nowych projektów – nowych metod pracy z młodzieżą. Od 2010 r. w szkole, w której pracuję – Gimnazjum im. Ojca Ludwika

”

Decyzja o realizacji wizyty studyjnej wywarła ogromny wpływ na mnie i moje otoczenie. Jako nauczyciel języka obcego podniosłam swoje kwalifikacje zawodowe – merytoryczne i językowe. Nauczyłam się, że dużo jest w zasięgu moich możliwości – zaczęłam aktywnie korzystać z oferty edukacyjnych programów Unii Europejskiej.

Włodarczyka w Radzionkowie – prowadzę zajęcia pozalekcyjne „Science in English”. Oczywiście wraz z wprowadzaniem nowego typu zajęć pojawiły się nowe wyzwania. Nie było łatwo – jednak teraz, z pełną satysfakcją mogę stwierdzić, że było warto. Podczas zajęć uczniowie zdolni mogą nie tylko zwiększać kompetencje językowe, ale również zagłębiać się w tematy nauk ścisłych, pracować z użyciem technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Z dumą muszę przyznać, że zdecydowanie było warto poświęcić swój czas, energię, zaangażowanie i wysiłek w to, by móc zobaczyć wdzięczność uczestników kursu,

ich rodziców oraz całej społeczności gimnazjum wraz z gronem pedagogicznym i dyrekcją. Dzięki zajęciom „Science in English” nasze gimnazjum stało się atrakcyjniejsze dla uczniów, a każdego roku większa liczba młodzieży wyrażała chęć udziału w nietatwych, aczkolwiek ocenianych jako atrakcyjne, zajęciach dodatkowych.

Decyzja o realizacji wizyty studyjnej wywarła ogromny wpływ na mnie i moje otoczenie. Jako nauczyciel języka obcego podniosłam swoje kwalifikacje zawodowe – merytoryczne i językowe. Nauczyłam się, że dużo jest w zasięgu moich możliwości – zaczęłam

aktywnie korzystać z oferty edukacyjnych programów Unii Europejskiej. Inni nauczyciele, którzy ze mną współpracują, zachęceni moimi doświadczeniami zdecydowali się na mobilności szkolnej kadry edukacyjnej oferowane m.in. w programie Wizyty Studyjne. Udało mi się nawiązać wspaniałą współpracę z nauczycielami przedmiotów ścisłych – biologii, fizyki, chemii, dzięki temu zajęcia stały się atrakcyjniejsze i ciekawsze dla naszych uczniów.

Jestem dumna, że zajęcia w ramach projektu „Science in English” na stałe wpisały się w ofertę edukacyjną naszej szkoły.

Zainteresowanie zajęciami wśród uczniów jest każdego roku coraz większe, co sprawia, że wyjazd na wizytę studyjną był doskonałym wyborem.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Hanna Stasicka

TYTUŁ PROJEKTU

„School evaluation as a path towards its development”

MIEJSCOWOŚĆ

Dębica

NUMER PROJEKTU

165/2013

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

22-26 kwietnia 2013 r.

Niektórzy swój widnokrąg biorą za koniec świata.

Zacząłem się w dzieciństwie, kiedy stałem przed zamkniętą wówczas granicą, obserwując mrówki, żuczki i ptaki, które pokonywały magiczną strefę bez problemu i bez paszportu. Ten tajemniczy, niedostępny świat poza granicą Polski poznawałem w ramach korespondencji z rówieśnikami (z Czechosłowacji, Bułgarii, ZSRR, Niemiec, Japonii, Kenii), adresy zdobywając z czasopism młodzieżowych. Gdy zostałem nauczycielką, rozpoczęłam poszukiwanie innowacyjnych, skutecznych metod uczenia. Kiedy zostałem dyrektorem szkoły w 2002 r., doszły kolejne cele pogłębiania wiedzy dotyczącej zarządzania, doskonalenia

jakości pracy szkoły, dzielenia się wiedzą i doświadczeniem z innymi. Rozpoczęła się moja wielka przygoda z programami edukacyjnymi UE. Moja szkoła zrealizowała projekt Comeniusa „Uczyć się od Europy – uczyć się ku przyszłości”, którego finałne spotkanie w Niemczech zakończyło się dokładnie w dniu wejścia Polski do UE i gratulacjami partnerów z tego tytułu. Wyniesione korzyści skłoniły mnie do złożenia wniosku na pierwszą wizytę studyjną, po niej były następne.

Działanie na rzecz rozwoju edukacji, wyjście ze stereotypów i nowe inspiracje, przekroczenie linii horyzontu i dzielenie się wiedzą z innymi oraz doskonalenie umiejętności menadżerskich

„*Działanie na rzecz rozwoju edukacji, wyjście ze stereotypów i nowe inspiracje, przekroczenie linii horyzontu i dzielenie się wiedzą z innymi oraz doskonalenie umiejętności menadżerskich to spełnienie mojego celu (marzenia) wniesienia wkładu w rozwój edukacji.*”

to spełnienie mojego celu (marzenia) wniesienia wkładu w rozwój edukacji. Opisywana tu wizyta studyjna przyniosła mi ogromne zadowolenie, ponieważ jako piąta zrealizowana przeze mnie została oceniona przez jej uczestników, w raporcie grupowym, najwyżej. W opinii uczestników program był bardzo obszerny i ambitny, organizacja na wysokim poziomie.

Udało mi się osiągnąć wielki cel: zarówno goście, jak i ja jako koordynator skorzystaliśmy ze spotkań, ponieważ podzieliliśmy się wiedzą i doświadczeniami na temat nadzorów pedagogicznych, ewaluacji i jakości pracy szkół w krajach Unii Europejskiej. Wszystkie wcześniejsze projekty, zdobyte doświadczenia

okazały się wartościowe i przydatne w kontekście mojej pracy wizytatora oraz koordynatora tej wizyty studyjnej. Szczególną satysfakcję przyniosła mi zorganizowana w języku angielskim, międzynarodowa konferencja, panele dyskusyjne, rozbudzone zainteresowanie nauczycieli i dyrektorów szkół projektami unijnymi jako formą rozwijania wiedzy i umiejętności, a także uczenia się przez całe życie. Poszukiwanie dobrych, skutecznych rozwiązań edukacyjnych stało się moją pasją.

Realizacja wizyty studyjnej, jak również wszystkich wcześniejszych projektów, pozwoliła na zbudowanie wizji dobrej szkoły, przewartościowanie priorytetów, przekonanie do wartości i przydatności wybranych

kierunków rozwoju szkół i kształcenia uczniów w krajach członkowskich UE. Doceniam wartość wyjścia poza środowisko, w którym żyjemy na co dzień, wartość uczenia się od siebie nawzajem i uczenia się przez całe życie. Bogactwo zdobytej dzięki projektom wiedzy, doświadczeń, przyjaźni, inspiracji sprawia, że ciągle myślę o udziale w kolejnych przedsięwzięciach.

klik!

Kategoria instytucjonalna > Laureat

Zespół Szkół w Tuchowiczu i Gimnazjum nr 2 w Łukowie

Aby osiągnąć sukces, potrzebna była współpraca samorządów – gminy, miasta i starostwa, rady rodziców, rad pedagogicznych i dyrektorów zaangażowanych szkół oraz przedszkoli. Kosztowało nas to wiele wysiłku logistycznego i organizacyjnego, ale podjęty trud spełnił oczekiwania wszystkich uczestników.

TYTUŁ PROJEKTU

„How ICT techniques improve teaching and learning process”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Artur Baranowski (Gimnazjum nr 2 w Łukowie)

Projekt opisała i zgłosiła do konkursu: Bożena Stępniewska-Szewczak (dyrektor Zespołu Szkół w Tuchowiczu)

MIEJSCOWOŚĆ

Tuchowicz, Łuków

NUMER PROJEKTU

SV-9/2012

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

3-5 października 2012 r.

W dniach 3-5 października 2012 r. w powiecie łukowskim odbyła się wizyta studyjna specjalistów z dziedziny edukacji, kształcenia i doskonalenia zawodowego z różnych krajów Europy (Finlandii, Francji, Hiszpanii, Niemiec, Macedonii, Szwecji, Turcji, Węgier, Wielkiej Brytanii oraz Włoch). Tematem wizyty studyjnej był wpływ nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych na proces nauczania i uczenia się. Celem projektu było nie tylko nawiązanie i wzmocnienie współpracy między szkołami różnych szczebli w regionie oraz jednostkami samorządu terytorialnego, ale także wymiana doświadczeń na arenie międzynarodowej.

Chcieliśmy sprawdzić, czy jako wiejska szkoła położona na wschodzie Polski jesteśmy w stanie przedstawić atrakcyjną ofertę włączenia TIK w proces kształcenia na różnych etapach edukacyjnych. Realizacja tego spotkania utwierdziła nas w przekonaniu, że jako wiejska szkoła pracująca w bardzo trudnych warunkach lokalnych możemy być pionierami we wdrażaniu i wykorzystywaniu nowoczesnych technologii w realizacji podstawy programowej. Dzięki dyskusjom w międzynarodowym gronie nie tylko poszerzyliśmy własną wiedzę na temat wykorzystywania i stosowania TIK, ale również przekonaliśmy się, że zmierzamy ze swoimi

„
Najbardziej widocznym rezultatem jest zmiana nastawienia nauczycieli i otwarcie na nowe technologie oraz ich udział w wielu organizowanych przez koordynatora szkoleniach z TIK oraz pracy na platformie programu eTwinning.

Gimnazjalnych, projekty eTwinning czy aplikowanie do programu Comenius (www.letscreateamulticulturaleurope.blogspot.com/).

Dzięki zorganizowaniu wizyty studyjnej w Zespole Szkół w Tuchowiczu udało się nawiązać współpracę między szkołami gmin Łuków i Stanin oraz szkół ponadgimnazjalnych w powiecie łukowskim. Efektem jej realizacji jest również wzmocnienie pozycji ZS w środowisku lokalnym, zbudowanie pozytywnej atmosfery wokół szkół uczestniczących w projekcie i wzrost zaangażowania rodziców w życie szkoły.

Dla Artura Baranowskiego, koordynatora projektu, to z pewnością wzmocnienie jego roli lidera w wielu projektach europejskich, które zdecydowaliśmy się realizować. To również nowe wyzwania – aplikowanie do nowych programów (POKL 9.1.2.) i realizacja projektów (Festiwal Nauki i Sztuki, Native Speaker na Wakacje, udział szkoły w programie Comenius, wymiana młodzieży ze szkołą w Kaliningradzie oraz z miastem partnerskim w Lasdijas na Litwie, wprowadzenie dziennika elektronicznego). Rezultaty projektu wykorzystujemy w codziennym nauczaniu formalnym i pozaformalnym np. eTwinning, projekty gimnazjalne, otwarcie oddziału dwujęzycznego (<http://bilingualim2lukow.blogspot.com/>) czy: ogólnopolski konkurs Drugie życie elektrośmieci.

Dzięki realizacji wizyty dowiedzieliśmy się, że

możemy we współpracy podejmować podobne przedsięwzięcia, a współpraca na szczeblu lokalnym w zakresie edukacji i samorządów przynosi wymierne efekty wszystkim placówkom.

Nauczyciele prowadzący zajęcia podczas wizyty zyskali uznanie w oczach swoich przełożonych i kolegów, ponadto otrzymali podziękowania od organizatorów projektu. Część kadry pedagogicznej naszej szkoły w średnim wieku podjęła wyzwanie nauki języka angielskiego od podstaw, natomiast młodzież została pozytywnie zmotywowana do dalszej nauki języka angielskiego i nawiązała nieformalne kontakty z rówieśnikami odwiedzanych krajów partnerskich. Rodzice dostrzegli potrzebę wspierania swoich dzieci w nauce języków obcych, co w środowisku wiejskim jest bardzo istotne.

W przyszłości będziemy wykorzystywać nawiązane kontakty ze szkołami w regionie oraz na arenie międzynarodowej do realizacji różnorodnych projektów.

pomysłami metodycznymi we właściwą stronę.

Zorganizowanie wizyty studyjnej to również wyzwania – musieliśmy nawiązać współpracę z różnymi instytucjami. Aby osiągnąć sukces, potrzebna była współpraca samorządów – gminy, miasta i starostwa, rady rodziców, rad pedagogicznych i dyrektorów zaangażowanych szkół oraz przedszkoli. Kosztowało nas to wiele wysiłku logistycznego i organizacyjnego, ale podjęty trud spełnił oczekiwania wszystkich uczestników.

Nasi goście obalili stereotypowy pogląd, że polska szkoła na wsi reprezentuje niski poziom nauczania. Mamy powody do dumy, bo w naszych placówkach zauważono olbrzymi potencjał – podkreślano fakt, że pomimo niewystarczającego, w porównaniu do zachodnich szkół, wyposażenia w pomoce dydaktyczne nie pozostajemy w tyle. Obserwując prace w naszych szkołach, goście podkreślali dobrą znajomość języka angielskiego wśród uczniów, brak barier komunikacyjnych i otwartość w kontaktach interpersonalnych.

Największą wartością projektu jest nawiązanie szerokiej współpracy ze środowiskiem nauczycieli z różnych szkół biorących udział w projekcie oraz utworzenie, przy współpracy z dr. Marcinem Klebanem z Uniwersytetu Jagiellońskiego grupy wymiany dobrych praktyk (www.englishteachersshareexperience.blogspot.com/p/home.html). Wart podkreślenia jest też wzrost świadomości w środowisku nauczycieli w regionie, że nowe technologie są potrzebne, należy je stosować w nowoczesnym nauczaniu oraz uczeniu się.

Najbardziej widocznym rezultatem jest

zmiana nastawienia nauczycieli i otwarcie na nowe technologie oraz ich udział w wielu organizowanych przez koordynatora szkoleniach z TIK oraz pracy na platformie programu eTwinning. W szkoleniach tych uczestniczyli nauczyciele ze szkół i przedszkoli, którzy prowadzili zajęcia podczas wizyty.

Do dziś rozwijamy sieć współpracy (ze szkołami i władzami) przy przedsięwzięciach typu Native Speaker na Wakacje (www.arturbaranowski-englishteaching.blogspot.com/p/2013.html), Festiwal Nauki i Sztuki, Przegląd Projektów

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

V Liceum Ogólnokształcące im. Janusza Korczaka

Zaprezentowany program, ciepłe dyskusje oraz nieformalne spotkania uruchomiły też kreatywność samych uczestników wizyty (film), a także podniosły ich zaangażowanie między innymi poprzez współuczestniczenie w zajęciach. Nasza instytucja jako organizator wizyty została doceniona w środowisku lokalnym, a sam problem zauważony przez władze lokalne i stowarzyszenia oraz fundacje, które wystąpiły z propozycją wspierania uczniów uzdolnionych.

TYTUŁ PROJEKTU

„Supporting students' skills and passions – a challenge for contemporary school”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Agnieszka Foszcz (nauczycielka języka angielskiego)
Projekt opisała i zgłosiła do konkursu: Joanna Jasiak (dyrektorka placówki)

MIEJSCOWOŚĆ

Tarnów

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

17-21 października 2011 r.

Inspiracją do zorganizowania wizyty studyjnej poruszającej temat wspierania zdolności i pasji uczniów jako wyzwania, przed którymi stają współczesne szkoły, była potrzeba znalezienia nowych metod pracy z uczniami zdolnymi. Chcieliśmy wymienić doświadczenia z przedstawicielami różnych instytucji oświatowych w Europie. Celem wizyty było również nawiązanie kontaktów do dalszej współpracy w ramach różnych projektów i działań na szczeblu europejskim oraz wypromowanie idei wizyt studyjnych i naszej własnej instytucji w środowisku lokalnym.

Nie mając wcześniejszych doświadczeń w organizacji wizyt studyjnych, wzięliśmy udział w szkoleniach organizowanych przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji, przedyskutowaliśmy przedstawione podczas niej dobre praktyki. Następnie przeanalizowaliśmy potrzeby nasze (szkoły, nauczycieli) i uczestników, by w kolejnym kroku przystąpić do działania. Wymagało to bliskiej współpracy z przedstawicielami organu prowadzącego oraz nawiązania kontaktów z ekspertami. Jednym z zaplanowanych działań była organizacja międzynarodowej konferencji, na którą zaprosiliśmy prelegentów z: Warszawy (Ośrodek Rozwoju Edukacji), Nowego Sącza

(Projekt DIAMENT), Zabierzowa Bocheńskiego (niepubliczne gimnazjum, gdzie odbywają się zajęcia rozwijające kreatywność).

Prezentując swoją działalność i jej wpływ na rozwój i wspieranie młodzieży utalentowanej w naszej placówce i środowisku lokalnym, odnieśliśmy się do systemów praktykowanych w krajach uczestników wizyty. Dużym wyzwaniem była komunikacja w języku roboczym zarówno podczas trwania konferencji, jak również wizyt w szkołach. Zaangażowanie nauczycieli naszej szkoły pozwoliło nie tylko na przełamanie barier językowych. Podkreślić należy fakt, że pomysł oraz sposób jego

realizacji zostały pozytywnie zaopiniowane przez władze lokalne, które wsparły go finansowo. Wpłynęło to bardzo korzystnie na możliwość uatrakcyjnienia wizyty studyjnej poprzez organizację nieformalnych wieczorów dyskusyjnych z dyrektorami wizytowanych szkół, przedstawicielami Urzędu Miasta Tarnowa oraz Kuratorium Oświaty w Krakowie. Zaprezentowany program, ciepłe dyskusje oraz nieformalne spotkania uruchomiły też kreatywność samych uczestników wizyty (film), a także podniosły ich zaangażowanie między innymi poprzez współuczestniczenie w zajęciach. Nasza instytucja jako organizator wizyty została doceniona w środowisku

lokalnym, a sam problem zauważony przez władze lokalne i stowarzyszenia oraz fundacje, które wystąpiły z propozycją wspierania uczniów uzdolnionych.

klik!

European Language Label

Europejski znak innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych – European Language Label przyznawany jest w Polsce od 12 lat. Otrzymują go instytucje oświatowe, nauczyciele oraz uczniowie, którzy w sposób nowatorski podchodzą do edukacji językowej. Certyfikat ELL ma wymiar międzynarodowy i poświadcza, że laureaci konkursu uczą bądź uczyć się języków obcych zgodnie ze standardami europejskimi.

Z roku na rok projekty ELL stają się bardziej wielojęzyczne i interdyscyplinarne. Nauczanie języków obcych przestało być domeną jedynie nauczycieli językowców, którzy w swoje przedsięwzięcia zaczęli

angażować fizyków, historyków czy muzyków. Do dziś wśród projektów nadsyłanych na konkurs ELL przeważają inicjatywy realizowane w języku angielskim, niemieckim, francuskim i hiszpańskim, jednak coraz częściej pojawiają się inicjatywy dotyczące nauki języków rzadziej używanych i nauczanych, takich jak: szwedzki, hebrajski, japoński oraz języków dialektycznych, np. gwary kociewskiej.

Wyróżnienie znakiem ELL jest sygnałem dla społeczności lokalnej, że nagrodzona instytucja uczy języków obcych w sposób innowacyjny i niestandardowy. Certyfikat poświadcza także europejski zasięg realizowanych inicjatyw i ich twórczy charakter.

Europejski znak innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych jest przyznawany w trzech kategoriach:

- konkurs indywidualny dla nauczycieli,
- konkurs projektów instytucjonalnych,
- konkurs indywidualny dla osób uczących się języków pod hasłem „Języki to moja pasja”.

”

Wiek XX otworzył nowe perspektywy dla dydaktyki języków obcych, zaczęły się badania i eksperymenty, do procesu nauczania weszły jako pomoc aparaty i maszyny, powstały laboratoria językowe i lekcje języków przybrały formy, o których nie śniło się nie tylko naszym przodkom, ale także nauczycielom dnia wczorajszego.

Michał Cieśla,

Jak to ongiś wyglądały lekcje języków obcych, „Języki Obce w Szkole” nr 4/1966

Jednym z najważniejszych elementów społeczeństwa i gospodarki opartych na wiedzy jest nauka języków obcych. (...) Moją osobistą ambicją jest ustanowienie nauki języków obcych jednym z najważniejszych priorytetów przyszłej generacji programów edukacyjnych UE.

Androulla Vassiliou,

komisarz ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży

Wszystkie projekty zgłaszane do konkursu ELL muszą spełniać wymagania ustalone przez Komisję Europejską. Inicjatywy powinny:

- być innowacyjne;
- mieć wielostronny charakter;
- wnosić tzw. wartość dodaną do dotychczasowych krajowych praktyk nauczania i uczenia się;
- promować językową różnorodność UE;
- stanowić źródło inspiracji;
- być możliwe do zastosowania w nauczaniu osób w różnym wieku i w różnych kontekstach;

Kategoria indywidualna > Laureatka

Janina Serdakowska-Słowik

Dzięki projektom łączącym naukę języka i teatr zaistniałam w środowisku jako osoba, która robi coś nowego, która w niekonwencjonalny sposób podchodzi do swojej pracy.

TYP DZIAŁANIA

Wykorzystanie technik teatralnych w nauczaniu języka francuskiego

MIEJSCOWOŚĆ

Aleksandrów Łódzki

NAGRODA ELL

European Language Label 2011, Konkurs indywidualny dla nauczycieli

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

1999-2013 r.

Swoją przygodę z nauczaniem języka francuskiego w Młodzieżowym Domu Kultury zaczęłam w roku szkolnym 1992/93. Język francuski nie był wówczas popularny, a w małej miejscowości trudno było przekonać rodziców i dzieci do jego nauki. Poszukując sposobów zainteresowania młodych ludzi kulturą i językiem Francji, wybrałam działania artystyczne i zawsze bliski mojemu sercu teatr, który zaczęłam łączyć z nauczaniem języka.

Projekt „Wykorzystanie technik teatralnych w nauczaniu języka francuskiego” adresowany był do dzieci ze szkół podstawowych, młodzieży gimnazjalnej, licealnej oraz studentów, którzy w ramach zajęć pozalekcyjnych uczestniczyli

w warsztatach teatralnych. Dla osób, które miały doświadczenie w postugiwaniu się językiem francuskim, był kontynuacją nauki i drogą do przełamania barier językowo-kulturowych. Dla tych, z którymi przygodę nauki tego języka zaczynaliśmy od zera, był ogniwem motywującym. Jednym z moich celów było zainteresowanie dzieci i młodzieży literaturą francuską poprzez przygotowanie ich do udziału w konkursach recytatorskich poezji i prozy frankofońskiej. Podczas zajęć często też wykorzystywaliśmy piosenki jako źródła inspiracji i metody nauczania języka francuskiego.

Założyłam, że ten projekt umożliwi połączenie

ekspresji ruchu, głosu, gestu z jednoczesnym funkcjonowaniem języka na scenie, co pozwoli na mimowolną i często nieświadomą naukę języka. Ruch, gestykulacje, intonacja powinny wzmacniać prezentowane na scenie kwestie dialogowe, czynić je bardziej naturalnymi i dawać uczestnikom poczucie swobodnego funkcjonowania w języku obcym.

Ogromną satysfakcję przyniósł nam pierwszy spektakl, bardzo jeszcze nieporadny warsztatowo, który zjednał sobie sympatię widzów i pozwolił mi uwierzyć, że idziemy w dobrym kierunku. Aby ambitne plany mogły się urzeczywistnić, potrzebne były chęci i entuzjazm, których młodzieży nie

”

Założyłam, że ten projekt umożliwi połączenie ekspresji ruchu, głosu, gestu z jednoczesnym funkcjonowaniem języka na scenie, co pozwoli na mimowolną i często nieświadomioną naukę języka. Ruch, gestykulacje, intonacja powinny wzmocnić prezentowane na scenie kwestie dialogowe, czynić je bardziej naturalnymi i dawać uczestnikom poczucie swobodnego funkcjonowania w języku obcym.

brakowało. Miałam też przychylność dyrektora Młodzieżowego Domu Kultury, który promował nasze działania.

Praca nie była łatwa w zróżnicowanej wiekowo grupie o różnym stopniu znajomości języka. Trzeba było pracować etapami, stopniowo zwiększać wymagania i bardzo pilnować, by trudności językowe nie zniechęciły nikogo do uczestnictwa w projekcie, żeby język stawał się narzędziem i nie stanowił bariery.

Oprócz trudności dydaktycznych pojawiły się kłopoty pedagogiczne związane często

z adaptacją nowych członków w zespole lub problemy wynikające z rozbieżności wiekowej młodzieży. Szukałam sposobów na wcielenie do grupy nowicjuszków i na łagodzenie różnic wiekowych. Organizowałam na początku roku szkolnego integracyjne zajęcia teatralne w plenerze. Podczas warsztatów teatralnych, w murach placówki, dzieliłam młodzież na grupy robocze, w których starsi wspierali młodszych, byli ich opiekunami artystycznymi.

Dziś, po 14 latach projektu, stwierdzam, że warto było po każdej premierze zbierać siły, by stawiać czoło kolejnemu wyzwaniu. Młodzież

w teatrze francuskim bardzo mnie zmieniła, a jej entuzjazm i chęć nauki języka i teatru motywują do pracy.

Dość szybko zaczęliśmy odnosić sukcesy na arenie wojewódzkiej i ogólnopolskiej, a z czasem także międzynarodowej. Zaczęłam być rozpoznawalna i kojarzona z teatrem francuskim, szczególnie w środowisku lokalnym i w województwie łódzkim. Zawodowo otrzymałam wiele nagród, jak choćby odznakę Zastżony Działacz Kultury 2002, Brązowy Krzyż Zastugi 2002, Nagroda Starosty Zgierskiego w 2005 r., Nagroda Kuratora Oświaty

i Wychowania w 2008 r., Nagroda Burmistrza w 2009 r. oraz wiele nagród Dyrektora MDK. Otrzymałam też nagrodę dla najlepszego reżysera w 2008 r. na ogólnopolskim festiwalu teatralnym w Koszalinie i II nagrodę w ogólnopolskim konkursie na scenariusz teatralny w 2009 r.

Dzięki projektom łączącym naukę języka i teatr zaistniałam w środowisku jako osoba, która robi coś nowego, która w niekonwencjonalny sposób podchodzi do swojej pracy.

Trwałe korzyści wynikające z realizacji projektu klasyfikuję w trzech kategoriach. Tej najważniejszej dla uczniów, którzy efektywnie uczą się języka obcego, uwrażliwiają się na sztukę i uczą się, jak łączyć język obcy z innymi płaszczyznami życia, kultury. Dla mnie osobiście trwałą korzyścią jest ciągłe zdobywanie doświadczeń i wiedzy w zakresie działań teatralnych w obszarze językowym. Kolejne wydarzenia i uczestnictwo w różnych działaniach generuje pomysły. Dzięki pracy z młodzieżą i realizacji tego projektu stałam się bardziej kreatywna.

Projekt funkcjonuje w ramach Młodzieżowego Domu Kultury, w którym pracuję od 20 lat. Jest to mały ośrodek w małym mieście. Każde uczestnictwo w działaniach na szczeblu wojewódzkim, ogólnopolskim czy międzynarodowym podnosi prestiż i nadaje wymiar europejski placówce, która dzięki temu postrzegana jest w środowisku jako nowoczesny ośrodek z rozwijającą się kadrą, co budzi zaufanie społeczności lokalnej i władz. W bieżącym roku szkolnym MDK otrzymał tytuł Miejsce Odkrywania Talentów, który

świadczy o tym, że placówka ta przyczynia się do odkrywania, promocji i wspierania uzdolnień dzieci i młodzieży.

Dbam o to, żeby idea teatru dwujęzycznego – w mojej ocenie najlepszy rezultat wieloletniego projektu – nie przeszła do historii, żeby znalazła swoich kontynuatorów. Udało mi się zainspirować jedną z moich uczennic do podjęcia studiów pedagogicznych, pracy w MDK i stworzenia własnej grupy teatralnej. Swoimi doświadczeniami dzielę się z nauczycielami języka francuskiego, których spotykam na konferencjach i szkoleniach. Mówię o realizowanych inicjatywach, podpowiadam, jak przygotować tematyczną inscenizację, polecam literaturę odnoszącą się do tematu teatr w szkole.

Zbliżam się powoli do końca mojej zawodowej drogi, ale nadal będę propagować naukę języka francuskiego przez sztukę.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Dorota Kowalik // Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 10 w Gliwicach, Gimnazjum nr 14 z Oddziałami Dwujęzycznymi

Już od czasów szkoły podstawowej moją ogromną pasją był język angielski. Udało mi się dostać do gimnazjum z oddziałami dwujęzycznymi, gdzie mogłam rozwijać i pogłębiać to zamiatowanie. Miałam ogromne szczęście, że trafiłam na szkołę otwartą na nowoczesne technologie i nauczycieli promujących taki właśnie styl nauczania. Coraz bardziej entuzjastycznie podchodziłam do nauki, co pomogło mi szybciej rozwijać pasję. Realizując projekt gimnazjalny Szkoła z klasą 2.0 wraz z grupą uczniów tworzyliśmy zadania multimedialne pomagające w nauce języka angielskiego. Sam projekt odniósł duży sukces, a ja wykształciłam w sobie własny styl nauki, nauki za pomocą multimedii. To pokazało mi, że uczniowie mogą dużo wnieść do edukacji, że mogą pokazać, jak chcą się uczyć. Moim celem stało się propagowanie TIK (technologie komunikacyjno-informacyjne) w edukacji. Najlepszym sposobem było dawanie dobrego przykładu innym, stworzenie własnych ćwiczeń i zadań multimedialnych pomagających w nauce, a ponadto dzielenie się nimi z każdym za darmo. Udział w projekcie był dla mnie szczególnie ważny, ponieważ pokazał, że można połączyć naukę i zabawę, że edukacja nie musi być nudna.

Największym wyzwaniem, z jakim się zmierzyłam podczas tworzenia multimedialnej strony internetowej, było niewątpliwie wchodzenie w struktury środowiska programistycznego, języki programowania,

obsługa stron i serwerów. Początkowo wydawało się to problemem niemal nie do pokonania, ale z czasem edycja stron stawała się coraz prostsza. Często po wielu godzinach spędzonych przed monitorem traciłam wszelkie nadzieje, że napiszę dobrze dany skrypt, ale w momencie, kiedy osiągałam zaplanowany efekt czułam, że te parę godzin były tego warte. Projekt od tego momentu zaczął rozwijać nie tylko moje umiejętności językowe, ale również kreatywność, cierpliwość i wytrwałość w działaniu.

Moje działanie stało się przykładem dla uczniów, którzy szukali własnego stylu nauki. Strona powstawała po starannym określeniu ram tematycznych i zebraniu odpowiedniej ilości materiałów dostosowanych do podstawowego poziomu kompetencji językowych oraz po stworzeniu zasobów z wykorzystaniem narzędzi dostępnych w Internecie. Osiągnięcia projektu pozwoliły mi na dalszy rozwój, a przy tym również odkrywanie nowych pasji. Projekt udowodnił mi, że nie ma barier, których nie da się pokonać. Każdy młody człowiek powinien dostać tak ogromną szansę na rozwój osobisty prowadzący do rozwoju innych.

klik!

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Marianna Agnieszka Pietrus-Rajman

Moją pasją jest uczenie się i nauczanie języków obcych. Jestem zdania, że znajomość języka obcego otwiera drzwi do nowych możliwości związanych z dostępem do informacji, realizowaniem pasji, podróżowaniem czy poznawaniem nowych osób. Pracuję w Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Ogromnym wyzwaniem jest dla mnie obszar nauczania osób dorosłych i zagadnienia związane z uczeniem się przez całe życie oraz kształceniem ustawicznym. Udział w projekcie „Kuznia Kadr 2” umożliwił mi zrealizowanie merytorycznych szkoleń obcojęzycznych w unikatowej formule. Moim celem było wypracowanie programów szkoleń, które umożliwiłyby równoczesne nauczanie języka obcego, doskonalenie umiejętności językowych uczestników oraz wzbogacanie wiedzy merytorycznej z zakresu komunikacji w biurze, korespondencji handlowej, autoprezentacji i prezentacji, negocjacji oraz różnic kulturowych.

Projekt umożliwił jednoczesne podniesienie kompetencji językowych i zawodowych uczestników szkoleń obcojęzycznych przy uwzględnieniu elementów wiedzy interkulturowej; zwłaszcza w grupach defaworyzowanych z racji wieku (zrealizowałam szkolenia dla osób z dużym doświadczeniem zawodowym, grupa 45+) oraz płci (90 proc. uczestników to kobiety). Na przestrzeni lat 2009-2012 przeprowadziłam osiem edycji szkoleń, w których wzięło udział około 250

osób. Jest to liczba imponująca, zważywszy, że szkolenia nie były prowadzone w najbardziej popularnym języku angielskim, ale w języku niemieckim i uczestnicy musieli znać go na tyle dobrze, by móc przyswoić wiedzę merytoryczną objętą programem szkolenia. Największą wartością mojego działania było połączenie i zaoferowanie w jednym szkoleniu możliwości praktycznego wykorzystania umiejętności językowych oraz nabywania lub uzupełniania kompetencji zawodowych. Udało mi się przełamać bariery w praktycznym stosowaniu języka obcego w pracy zawodowej osób z dużym doświadczeniem, które poza zaproponowanymi i zrealizowanymi szkoleniami nie mają możliwości jednoczesnego podnoszenia kompetencji językowych, zawodowych i interkulturowych.

klik!

TYTUŁ PROJEKTU

„Multilingloo – bądź Polakiem w wielu językach”

MIEJSCOWOŚĆ
Gliwice

NAGRODA ELL
European Language Label 2012,
Kategoria indywidualna, dla osób uczących się języków obcych

TYTUŁ PROJEKTU

„Kuznia Kadr 2, czyli wzmocnienie potencjału rozwojowego Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu poprzez rozszerzenie oferty edukacyjnej i szkolenie kadry dydaktycznej”

MIEJSCOWOŚĆ
Wrocław

NUMER PROJEKTU
Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Poddziałanie 4.1.1., 2009-2012 r.

OKRES REALIZACJI PROJEKTU
1 sierpnia 2009 r.-31 lipca 2012 r.

Kategoria instytucjonalna > Laureat

Instytut Głuchoniemych im. Jakuba Falkowskiego

„
Dodatkową motywację stanowił fakt, że słownik w całości jest prezentowany przez samych uczniów, a nie nauczycieli. Istotna jest też tutaj forma przekazu wykorzystująca nowoczesne technologie, tak odmienna od tego, co uczniowie widzą na lekcjach.

TYTUŁ PROJEKTU

„Sign Me English”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Bartosz Wilimborek

MIEJSCOWOŚĆ

Warszawa

NAGRODA ELL

European Language Label 2013, Konkurs projektów instytucjonalnych

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

1 września 2012 r.-25 czerwca 2013 r.

Głównym celem projektu „Sign Me English” było założenie platformy edukacyjnej dla osób niestyszających do nauki języka angielskiego w Polskim Języku Migowym (PJM). Cel ten był uwarunkowany z kilku powodów.

Po pierwsze, biorąc pod uwagę znaczne trudności, jakie mają uczniowie niestyszający z nauką języków obcych, projekt stworzenia strony internetowej do nauki języka angielskiego dla osób niestyszających może w znaczący sposób wesprzeć ich w procesie edukacji. Uczniowie niestyszający nie znają języka polskiego, jest to dla nich język obcy (dla przykładu jedno z badań wskazuje, że poziom językowy 12-letniego ucznia może być

porównywalny z dzieckiem 4-letnim, jednak kompetencje w języku migowym mają wysoko rozwinięte i w tym języku nie mają problemów komunikacyjnych). Dlatego słownik i wszelkie materiały do nauki angielskiego powinny opierać się na PJM.

Po drugie, nie ma obecnie podręcznika dla osób niestyszających z języka angielskiego. Idea stworzenia podręcznika w formie książki może być przy takich zagadnieniach jak tłumaczenie gramatyki całkowicie nienaturalna i abstrakcyjna. Wszelkie formuły gramatyczne tłumaczone w języku polskim w podręcznikach są dla nich niedostępne, w związku z brakiem kompetencji w języku polskim. Dlatego za tak

ważne uznajemy wizualne materiały – m.in. filmy opracowane w PJM, do których można się odwołać np. przy powtórzeniu przed sprawdzianem.

Kolejnym istotnym czynnikiem jest stosowanie naturalnego języka migowego, co stwarza możliwość samodzielnej nauki języka. Nauczyciele często nie znają bardzo dobrze PJM, co jest związane z tym, że są to najczęściej osoby słyszące, które pierwszą styczność z językiem migowym miały na studiach, a ponadto kursy w języku migowym są zazwyczaj prowadzone w Systemie Językowo-Migowym (SJM), który nie jest zrozumiały przez uczniów. Dodatkową motywację stanowił fakt,

Projekt pozwolił nam na rozwinięcie nowych umiejętności: potrafimy korzystać z CMS służącego do projektowania stron internetowych, znamy programy do edycji filmów, rozwinęliśmy kompetencje w macierzystym języku migowym, angielskim oraz obcych językach migowych, potrafimy złożyć wniosek o dofinansowanie naszych projektów z Unii Europejskiej, nauczyliśmy się pracować w grupie.

że słownik w całości jest prezentowany przez samych uczniów, a nie nauczycieli. Istotna jest też tutaj forma przekazu wykorzystująca nowoczesne technologie, tak odmienna od tego, co uczniowie widzą na lekcjach.

Naszą największą wartością jest to, że nie ma takiego drugiego projektu w Polsce. Chcemy promować naukę języka angielskiego, ale i obcych języków migowych. Na naszej stronie można uczyć się Amerykańskiego i Brytyjskiego Języka Migowego (ASL i BSL). Jako uczniowie niesłyszący w ten sposób przekazujemy to, co jest dla nas ważne. Owszem, chcemy się uczyć języka angielskiego w formie pisanej i rozumiemy jego wartość, ale czy nie prowadzi

to do absurdalnej sytuacji, kiedy spotykając osobę głuchą z Wielkiej Brytanii będziemy się z nią komunikować na papierze, a nie za pomocą języka migowego? Nasz cel udało się osiągnąć dzięki zgodzie do wykorzystania materiałów ze strony www.lifeprint.com (ASL) oraz www.britishsignlanguage.com (BSL). Ważny jest dla nas również fakt, że strona promuje wykorzystanie nowych technologii. Prezentacje i zabawy do ściągnięcia ze strony można wykorzystywać podczas lekcji z tablicą interaktywną. Strona może być wykorzystywana zarówno podczas lekcji w sali komputerowej (np. robienie testów online, konsolidacja wiedzy), jak i w domu. Cała strona opiera się na podstawie programowej nauczania

języka angielskiego dla szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum.

Projekt pozwolił nam na rozwinięcie nowych umiejętności: potrafimy korzystać z CMS służącego do projektowania stron internetowych, znamy programy do edycji filmów, rozwinęliśmy kompetencje w macierzystym języku migowym, angielskim oraz obcych językach migowych, potrafimy złożyć wniosek o dofinansowanie naszych projektów z Unii Europejskiej, nauczyliśmy się pracować w grupie. Uczniowie niesłyszący zmienili swoją postawę – z pasywnej na aktywną. Jesteśmy w stanie wziąć sprawy dotyczące społeczności głuchych w swoje

ręce i rozwiązać problemy, które dotyczą bezpośrednio nas. Wyjazd do Londynu nauczył nas tolerancji, rozwinął świadomość kulturową, pozwolił poznać sposoby funkcjonowania organizacji dla osób niesłyszących za granicą. Przedstawiamy nasze doświadczenie innym i zachęcamy do działalności na rzecz osób niesłyszących.

Dla naszego Instytutu ten projekt to prestiż i zwrócenie uwagi na znaczenie edukacji językowej, tak ważne w przypadku osób niesłyszących, które mają trudności z nauką języków. Osiągnęliśmy w tym roku podium w olimpiadach z języka migowego oraz angielskiego. Nauczyciele mają zawsze pod

ręką narzędzie do nauki języka angielskiego. Rodzice są dumni, że ich dzieci uczęszczają do szkoły, która nie skupia się jedynie na przekazaniu wiedzy podczas lekcji, ale dba również o ich rozwój po lekcjach.

Przedstawiamy rezultaty projektu innym nauczycielom, dzielimy się opinią oraz liczymy na ich wskazówki, aby móc się dalej rozwijać. Planujemy nowe działania w oparciu o potrzeby, które zauważamy podczas realizowanych przez nas przedsięwzięć. Inni nauczyciele, zainspirowani naszymi osiągnięciami, proszą nas o pomoc przy pisaniu projektów (obecnie wspieramy nauczycieli w aplikowaniu do programu Comenius, turnieju sportowego,

wspieramy również klub sportowy Instytutu Głuchoniemych).

Gdybyśmy mieli wybrać najlepsze rezultaty z całego projektu, to zdecydowanie byłaby to nasza strona oraz projekt wymiany międzyszkolnej uczniów niesłyszących i słyszących.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

deDOMO EDUCATION

„deDOMO – Angielski dla rodziców (i dzieci!)” to projekt flagowy dla deDOMO Education. Jest on osią, na której rozpięliśmy ogół działań upowszechniających podejście deDOMO jako wiarygodną, spójną i atrakcyjną pedagogicznie alternatywę dla tradycyjnej, zorganizowanej edukacji językowej.

Impulsem dla stworzenia projektu były nasze doświadczenia jako rodziców, a jednocześnie specjalistów w zakresie metody nauczania języka angielskiego, poparte serią spotkań pilotażowych z innymi rodzicami. Odczuwaliśmy wielką potrzebę sensownego zaangażowania się w proces uczenia języka obcego naszych dzieci, a jednocześnie frustrację spowodowaną brakiem odpowiednich rozwiązań i materiałów wspierających. Tak zrodziła się koncepcja deDOMO – nieformalnej, spontanicznej edukacji językowej, inspirowanej proedukacyjnymi zachowaniami rodziców i mocno osadzonej w kontekście domowego życia codziennego. Innymi słowy, Angielski dla rodziców (i dzieci) to projekt stworzony PRZEZ rodziców DLA rodziców.

Mieliśmy jednocześnie nadzieję, że spopularyzowanie podejścia deDOMO wśród rodziców będzie stopniowo oddziaływać pozytywnie także na praktykę nauczania języka obcego w środowisku szkolnym, przesuując nacisk z poprawności językowej na sukces komunikacyjny, choćby częściowy, a także na wspieranie – a nie ocenianie – prób użycia języka przez ucznia, nawet jeśli są one na

razie formalnie niedoskonałe. Naszą inspiracją była tu koncepcja kompetencji częściowej w projekcie „Common European Framework for Languages (CEFR)”. Koncepcja ta, podobnie jak pojęcie języka jako instrumentu komunikacyjnego a nie celu samego w sobie, jakkolwiek niebywale atrakcyjna na poziomie deklaracyjnym, stosunkowo słabo zakorzeniła się w szkolnej dydaktyce języka obcego. Obserwujemy to codziennie w pracy trenerskiej z nauczycielami w całym kraju, na hospitacjach i szkoleniach. Naszą ambicją w tym projekcie było, pośrednio, zainspirowanie nauczycieli i lektorów, zwłaszcza że wielu z nich to przecież także rodzice.

Emocje, jakie towarzyszyły realizacji projektu, to przede wszystkim pragnienie, by zaproponowana przez nas metoda udomowienia języka obcego pomogła rodzicom (i docelowo oczywiście ich dzieciom) uwierzyć w siebie samych jako użytkowników języka obcego, przezwyciężyć wyniesiony często ze szkoły lęk przed popełnieniem błędu i zrozumieć edukacyjnie bezcenną wartość podejmowania samej próby komunikowania się w języku obcym.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

XXI Liceum Ogólnokształcące im. H. Kołłątaja

Podczas realizacji projektu „Mali paryżanie, małym warszawiakom” młodzież z liceum ogólnokształcącego nawiązała współpracę ze szkołą podstawową w Fontenay-aux-Roses we Francji. Dzieci napisały w języku francuskim opowiadanie pt. „Była sobie raz chmurka”, które zostało przetłumaczone na język polski przez uczniów liceum. Bogato ilustrowane opowiadanie wydano w dwóch wersjach językowych. Ważnym elementem projektu było przygotowanie na podstawie książeczki warsztatów literacko-plastycznych dla dzieci z Przedszkola Integracyjnego nr 404 w Warszawie.

Przystępując do realizacji projektu, stawialiśmy przed sobą liczne cele. Przede wszystkim chcieliśmy zmotywować uczniów do nauki języka francuskiego, pokazać im użycie języka w autentycznych sytuacjach komunikacyjnych, chcieliśmy dać im możliwość oceny umiejętności postugiwania się językiem francuskim po dwóch latach nauki. Dodatkowo zależało nam również na promocji szkoły jako placówki, która stawia duży nacisk na naukę i promocję języków obcych, w tym języka francuskiego.

Największą wartością projektu był wzrost zainteresowania językiem francuskim wśród młodzieży (duży odsetek uczniów wybrał ten przedmiot na maturze). Przede wszystkim wzrosła motywacja wewnętrzna uczniów, stali się bardziej pewni siebie w sytuacjach

stresogennych. Nie bali się komunikować w języku francuskim, co było widoczne rok później, w czasie wycieczki szkolnej do Paryża. Przetłumaczona przez uczniów, a następnie wydana książeczka była wielokrotnie pokazywana i rozdawana na uroczystościach szkolnych.

TYTUŁ PROJEKTU

„Mali paryżanie, małym warszawiakom”

KOORDYNATOR PROJEKTU
Radosław Kucharczyk

MIEJSCOWOŚĆ
Warszawa

NUMER PROJEKTU
European Language Label
2011, Konkurs projektów
instytucjonalnych

OKRES REALIZACJI PROJEKTU
luty-czerwiec 2010 r.

TYTUŁ PROJEKTU

„deDOMO – Angielski dla rodziców (i dzieci!)”

KOORDYNATOR PROJEKTU
dr Grzegorz Śpiewak

MIEJSCOWOŚĆ
Warszawa

NUMER PROJEKTU
European Language Label
2012, Konkurs projektów
instytucjonalnych

OKRES REALIZACJI PROJEKTU
7 sierpnia 2008 r.-31 lipca 2010 r.

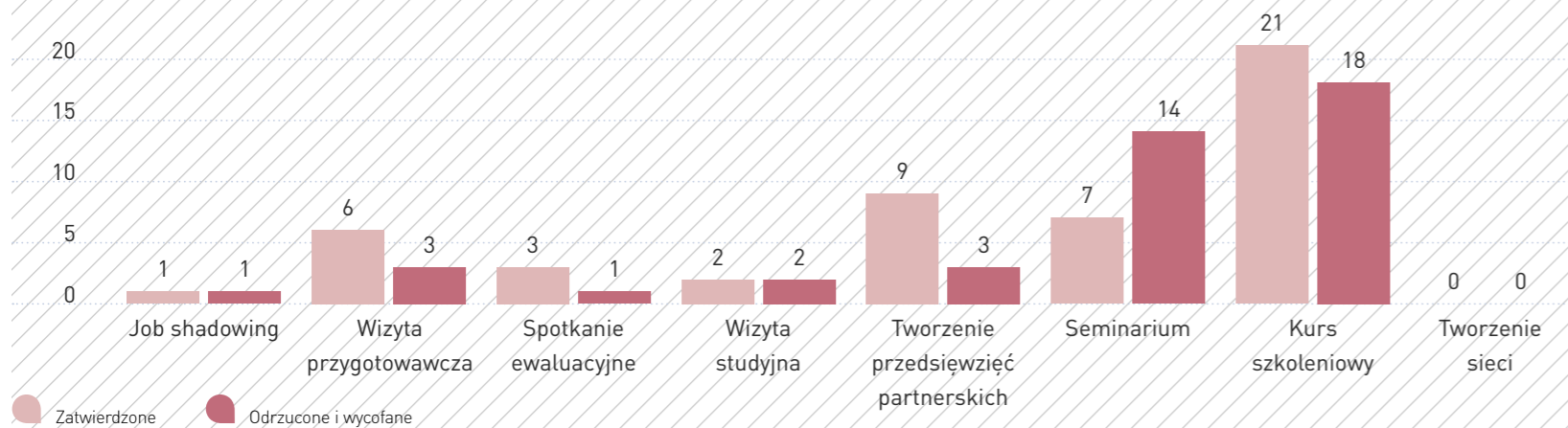
Młodzież w działaniu

Program „Młodzież w działaniu” wspiera edukację pozaformalną, czyli działania podejmowane przez młodych ludzi w czasie wolnym od nauki.

Trenerzy, liderzy, nauczyciele mogą:

- wspierać młodzież we wszystkich Akcjach programu;
- szkolić się, aby mieć jeszcze lepsze kompetencje do pracy z młodymi ludźmi oraz aby tworzyć projekty coraz lepszej jakości (Akcja 4.3.).

Organizacje młodzieżowe, instytucje mają możliwość:

- zorganizować wymianę młodzieżową (Akcja 1.1.) lub otrzymać dofinansowanie na inicjatywę krajową i międzynarodową (Akcja 1.2.);
- wyjechać za granicę lub przyjąć do pracy zagranicznych wolontariuszy (Akcja 2.);
- zainicjować dialog z władzami odpowiedzialnymi za politykę młodzieżową (Akcja 1.3. i 5.1.).

”
Co skraca mi czas? – Działanie!
Co wydłuża mi go niemiłosiernie? – Bezczyność!

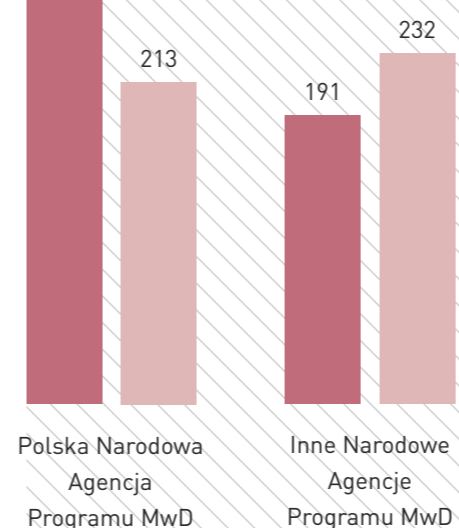
Johann Wolfgang von Goethe

Młodzi ludzie mają okazję:

- przyjąć grupę młodych ludzi z zagranicy albo jechać do nich w ramach **Akcji 1. Młodzież dla Europy** lub **Akcji 3.1. Współpraca z sąsiedzkimi krajami partnerskimi Unii Europejskiej**;
- zrobić coś pożytecznego nie tylko dla siebie, ale też dla swojej miejscowości i jej mieszkańców poprzez krajowy lub międzynarodowy projekt w **Akcji 1.2. Inicjatywy Młodzieżowe**;
- zorganizować konferencję lub debatę (**Akcja 1.3. Młodzież w Demokracji**) czy też przygotować seminarium z politykami i ekspertami w sprawach młodzieżowych (**Akcja 5.1. Spotkania młodzieży i osób odpowiedzialnych za politykę młodzieżową**), by zachęcić młodych ludzi do bardziej aktywnego udziału w życiu obywatelskim;
- wyjechać na wolontariat za granicę, aby zdobyć nowe kompetencje i umiejętności wpływające na rozwój osobisty i zawodowy (**Akcja 2. Wolontariat Europejski**);
- odbyć staż, wziąć udział w kursie szkoleniowym lub spotkaniu ewaluacyjnym, stworzyć struktury stałej współpracy między organizacjami – a to wszystko w ramach **Akcji 4.3. Szkolenie i Tworzenie Sieci**.

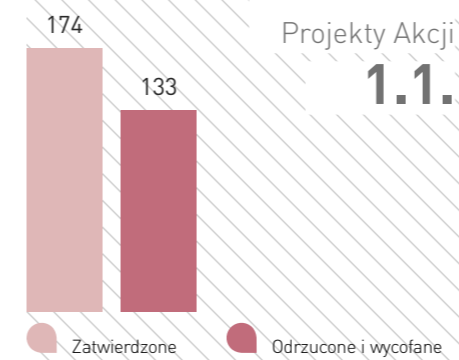
• Wolontariusze wysłani za granicę
 • Zagraniczni wolontariusze goszczeni w Polsce

Liczba wolontariuszy wysyłanych i goszczonych z podziałem na źródło finansowania projektu

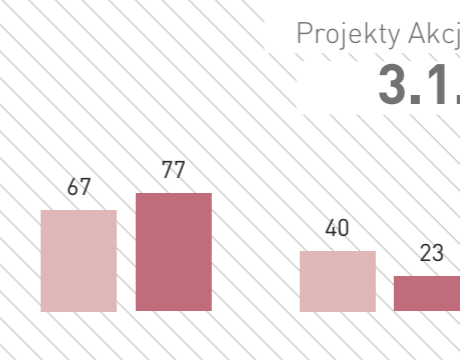
Projekty Akcji 1.1.

Zatwierdzone Odrzucone i wycofane

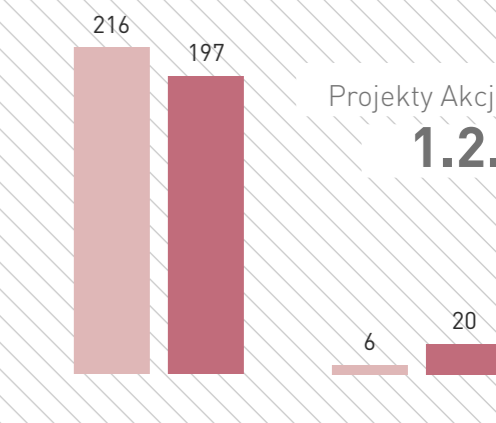
Projekty Akcji 3.1.

Zatwierdzone Odrzucone i wycofane

Projekty Akcji 1.2.

Zatwierdzone Odrzucone i wycofane

Kategoria indywidualna > Laureat

Arkadiusz Kamil Mierkowski

Dużym atutem była różnorodność pracy w organizacji, gdzie byłem wolontariuszem. Mogłem nauczyć się wielu rzeczy, pracować z różnymi osobami, uczyłem się wszystkiego od kuchni, następnie uczestniczyłem w realizacji, a na koniec przy rozliczeniu i podsumowaniu projektu.

TYP DZIAŁANIA

Wolontariat Europejski

Street sport on tour – Projektzentrum Neuseddin

MIEJSCOWOŚĆ

Mrągowo

NUMER PROJEKTU

De-21-116-2006-R1

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

8 maja 2006 r.-7 maja 2007 r.

Co mnie zmotywowało?

Motywacją była chęć odnalezienia miejsca w życiu. Po maturze stanąłem przed dylematem, co dalej robić. Moją pasją był sport – konkretnie piłka nożna, jednak nie osiągałem w tej dyscyplinie wyróżniających mnie wyników. Rodzice nie byli zamożni, więc studiowania nie brałem pod uwagę. Miałem czworo rodzeństwa, rodzice pracowali, mimo to nie stać ich było na finansowanie studiów chociażby jednemu z nas. Znalazłem staż, który nie dawał mi szerokiej perspektywy. Doświadczenia tego okresu nauczyły mnie, że staże nie pomagają młodym ludziom

w znalezieniu pracy, pomagają firmom znaleźć tanią siłę roboczą. W 2005 r. w moim regionie nasiliła się fala emigracji zarobkowej – szczególnie do Wielkiej Brytanii. Postanowiłem wyjechać. Praca w fabryce przetwarzania drobiu chociaż pozwoliła mi na utrzymanie, nie dawała satysfakcji. Bardzo popularne stały się wyjazdy do pracy w UK. Ja również znalazłem się na fali wyjazdów. Postanowiłem wrócić. W rodzinnym mieście dowiedziałem się o Akcji 2. programu „Młodzież w działaniu” – Wolontariacie Europejskim. Zacząłem zadawać pytania: co to dokładnie jest, na czym polega, czy ja też mogę zostać wolontariuszem?

Oczywiście, nie zawsze było łatwo. Zdarzały się trudne sytuacje, które dzisiaj traktuję jako bardzo ważne doświadczenia. Udział w Wolontariacie Europejskim ukształtował mnie, wprowadził mnie na ścieżkę, którą kroczę do dzisiaj.

Pod koniec roku 2005 skontaktowałem się z organizacją wysyłającą wolontariuszy, z Fundacją Rodowo. Wspólnie z koordynatorką projektu – Beatą Zięciną, omówiliśmy wszystkie aspekty wyjazdu. Nie miałem pewności, gdzie chciałbym pojechać i co chciałbym robić. Później był czas oczekiwania. W styczniu zgłosiła się do Fundacji Rodowo organizacja z Niemiec, która była zainteresowana moją kandydaturą. Nie miałem ochoty na pracę w Niemczech, nie kojarzyła mi się atrakcyjnie, ale Beata poprosiła, żebym sprawdził informację o projekcie. Czytam tytuł, a tam: Street Soccer for Tolerance, a organizacją jest Brandenburgski Sport Młodzieży z Poczdamu.

Zwalito mnie z nóg – powiedziałem, że jadę, na 100 proc.

Wyzwań było sporo.

Niezrozumienie ze strony znajomych i bliskich: Po co jedziesz na ten wolontariat? Co ci to da? Zmarnujesz czas. Obawa, jak poradzę sobie bez znajomości języka niemieckiego. Jechałem w zupełnie obce miejsce, do nieznanymi mi ludźmi. Chociaż projekt opisywany był w niezwykle interesujący sposób, zastanawiałem się, czy faktycznie będzie ciekawy, czy dam radę.

Oczywiście, nie zawsze było łatwo. Zdarzały się trudne sytuacje, które dzisiaj traktuję jako bardzo ważne doświadczenia. Udział w Wolontariacie Europejskim ukształtował mnie, wprowadził mnie na ścieżkę, którą kroczę do dzisiaj. Przed wyjazdem nie zdawałem sobie sprawy, jak dużo mogę zrobić, jeżeli będę miał odpowiednią motywację i chęci. Podczas wolontariatu, począwszy od pierwszego dnia podróży – rozpocząłem proces uczenia się, który trwa do dziś. Po zakończeniu programu EVS zaproponowano mi kontynuację pracy – spędziłem kolejny rok w Niemczech, jako wolontariusz, a następnie jako praktykant. Mój pobyt w Niemczech,

w organizacji Brandenburgski Sport Młodzieży trwał prawie trzy lata. Do Polski, do mojego rodzinnego miasta wróciłem pod koniec 2008 r. Bogaty w doświadczenia, wyposażony w konkretne umiejętności – wiedziałem, co chcę robić w życiu; wiedziałem, czym chciałbym się zajmować. Miałem świadomość tego, że nie będzie to łatwa droga. Byłem jednak pewien, że jeżeli będę bardzo się starał i pracował, to uda mi osiągnąć sukces. Pierwszą dużą decyzją było rozpoczęcie studiów na kierunku pedagogika, jednocześnie mogłem pracować. Studia skończyłem z wynikiem bardzo dobrym, a dzisiaj po 3 latach pracy pełnię odpowiedzialną funkcję koordynatora – specjalisty ds. sportu w Mrągowie. Uważam, że gdyby nie wyjazd na Wolontariat Europejski, nigdy do tego by nie doszło, nie odkryłbym swoich prawdziwych zainteresowań, nie poznałbym siebie na tyle, by móc stwierdzić, że chcę i potrafię taką pracę wykonywać.

Dużym atutem była różnorodność pracy w organizacji, gdzie byłem wolontariuszem. Mogłem nauczyć się wielu rzeczy, pracować z różnymi osobami, uczyłem się wszystkiego od kuchni, następnie uczestniczyłem w realizacji, a na koniec przy rozliczeniu i podsumowaniu projektu. Wewnętrznie wyciągałem wnioski, obserwowałem ludzi, jak pracują, w jaki sposób współpracują, jak podejmują decyzje. Często zastanawiałem się, jak ja zachowałbym się w podobnej sytuacji. Miałem również szansę na podjęcie własnej inicjatywy, mogłem wdrażać swoje minikonceptcje w działania – od współpracowników dostawałem informację zwrotną, podobnie było po realizacji zadań. Ciekawe było to, że ludzie, niezależnie od wieku i stanowiska, mówili do siebie po

imieniu – podobno to element kultury pracy w organizacjach sportowych. Czuję, że wszyscy traktują mnie poważnie.

To, czego dowiedziałem się jako uczestnik Wolontariatu Europejskiego, traktuję jako swego rodzaju prezent i tym prezentem dzielę się jak mogę. Staram się swoimi działaniami inspirować innych do aktywności, zachęcać ich, żeby nie rezygnowali ze swoich pasji lub żeby ich poszukiwali. Zdaję sobie sprawę też, że nie wiem wszystkiego i cały czas uczę się nowych rzeczy. Spośród wszystkich działań, które podejmowałem w ciągu ostatnich sześciu lat rok spędzony na Wolontariacie Europejskim w organizacji Brandenburgische Sportjugend był ogromną inspiracją i natchnieniem do dalszego życia.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Michał Owczarek

Działalność społeczną rozpocząłem w 2004 r., kiedy zostałem reprezentantem młodzieży w młodzieżowej radzie miasta niewielkiego miasteczka Łask (woj. łódzkie). Przez trzy lata działaliśmy jako grupa, która wciąż borykała się z problemami biurokracji, decydentów, urzędników. Staliśmy się grupą charytatywnych wolontariuszy, a nie głosem młodzieży. W związku z brakiem wiedzy, motywacji oraz partnerstwa podjęliśmy decyzję o likwidacji młodzieżowej rady. Niedługo później dowiedziałem się o szkoleniu regionalnym organizowanym przez Fundację Rozwoju

Systemu Edukacji. Pojechałem do Spały na 3 dni i... tam nastąpiła mała rewolucja. Spotkałem młodych ludzi pełnych energii oraz walczących o swoje marzenia. To był moment, kiedy pomyślałem, że nie jestem sam, a nasze podwórkowe problemy występują również w innych miejscach.

Kiedy zobaczyłem ogłoszenie promujące projekt „Młodzieżowa Akademia Lokalnych Liderów (MALL)”, zgłosiłem się. To był strzał w dziesiątkę. Młody człowiek spotyka ponad 20 innych liderów, profesjonalnych trenerów, poznaje trudne zadania, refleksje, mnóstwo materiałów. Wiele z tych rzeczy wykorzystuję każdego dnia w pracy. Grupa działa do dziś. Zrobiliśmy ponad 20 projektów lokalnych; dzięki naszemu lobby w mieście powstało boisko Orlik, buduje się skatepark, miasto przekazało lokal dla młodzieży, tzw. urban house. To motywowało. Kiedy wyprowadziłem się z Łasku do Warszawy, w naturalny sposób kontakt się urwał, ale trafiłem do Fundacji Civis Polonus, gdzie teraz jestem animatorem i ekspertem ds. młodzieżowych rad. Motywacja MALL-u pozwoliła mi przetamać bariery językowe, wyjechać na szkolenia i spotkania międzynarodowe. Te natomiast wzbudziły moje zainteresowanie z zakresu bycia trenerem młodzieżowym.

Ten projekt tworzy grupa ludzi z dobrym nastawieniem, podobną wizją działania, czujący pozytywnego ducha programu „Młodzież w działaniu”. Od początku skupiam się na aktywizacji młodych ludzi poprzez motywowanie do zwiększenia ich wpływu na lokalne, regionalne i krajowe decyzje osób rządzących. Uważam, że dzięki MALL-owi, a następnie kolejnym projektom zdobyłem duże doświadczenie, którym teraz się dzielę, nie porzucając dalszego zdobywania nowej wiedzy.

Czy udało mi się osiągnąć sukces? Dla mnie ważne są małe kroki, małe sukcesy. Aktualnie sukcesem dla mnie jest faktyczna zmiana człowieka. Nie narzucam swojej woli, przytaczam swoje doświadczenie, wiedzę i widzę, że to działa. Staram się wpyływać na młodych ludzi, aby myśleli pozytywnie, pokonywali przeszkody, byli bardziej przyjaźni, nie bali się wyzwań. To jest dla mnie sukces. Sukcesem są również otrzymywane e-maile: *Próbuję wypełnić zgłoszenie na MALL możesz zerknąć?* lub *Wysyłamy pismo do burmistrza, myślisz, że jest dobre?*

klik!

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Wiesław Hołdys // Teatr Mumerus

Do uczestnictwa w programie „Młodzież w działaniu” przekonało mnie odkrycie w sobie pasji edukatora. Nie jestem nim z zawodu, jestem reżyserem – jednak przez przypadek zacząłem pracować z młodzieżą i to pochłonęło mnie. Zdecydowałem się na podjęcie pracy edukacyjnej z dwóch podstawowych przyczyn. Po pierwsze – było to dla mnie coś zupełnie nowego, a podejmowanie nowych wyzwań jest czymś elementarnym w pracy artysty, jako że nie ma większego wroga w tej profesji niż rutyna. Po drugie – w edukacji teatralnej widzę szansę

na zwiększenie przestrzeni społecznej dla istnienia teatru. Jestem najgłębiej przekonany, że takich przestrzeni teatr – jako organizacja – musi poszukiwać, gdyż musi motywować swoje istnienie w społeczności. Mówiąc innymi słowami: twórcy teatralni jako beneficjenci pochodzących z publicznych środków dotacji muszą na różne sposoby udowodniać, że są potrzebni.

Jeśli chodzi o projekt „Ludzie gościńca: Papkin i inni”, to jedną z moich motywacji było zarażenie młodzieży polskiej i ukraińskiej miłością do twórczości Aleksandra Fredry, a do postaci Papkina w szczególności. Po prostu uwielbiam Aleksandra Fredrę. Uwielbiam Papkina, dlatego że w postaci tej jak w lustrze może odbić się każdy: stary i młody, mężczyzna i kobieta, biedny i bogaty, śmieszny i tragiczny. Nienawidzę upupienia Fredry przez to, że stał się obowiązkową lekturą szkolną. I fascynuje mnie Ukraina. Najbardziej emocjonującym (i szczęśliwym) dla mnie momentem w realizacji projektu były warsztaty i pokaz w dawnym dworze Fredrów w Beńkowej Wiszni, gdzie – zdałoby się – duch hrabiego Aleksandra wciąż hula po pokojach...

Dla rozwoju indywidualnego uczestników podstawowe znaczenie miał udział w działaniach o charakterze edukacji

nieformalnej. Ponieważ wszyscy uczestnicy są lub zamierzają być studentami kierunków humanistycznych, w dużej mierze odnoszących się do życia kulturalnego, projekt był całkowicie zgodny z ich zainteresowaniami. Dla uczestników ukraińskich natomiast udział w projekcie stanowił okazję do rozwoju poprzez poznanie kultury, która tworzyła się na ziemiach, gdzie mieszkają. Osoby uczestniczące w projekcie poznały też języki – polski oraz ukraiński i nauczyły się nimi posługiwać przynajmniej w stopniu podstawowym.

Największy pożytek z naszego działania był taki, że udało się arcy-polskiego Papkina zetknąć i skonfrontować z arcy-ukraińskimi obrzędami (jak np. picie wódki na grobach) i arcy-ukraińskimi pieśniami (nawet nasi partnerzy z Ukrainy znaleźli pieśń o krokodylu – pewno o tym, którego Klara zażądała od Papkina). Kultura bez granic.

klik!

TYTUŁ PROJEKTU

„Młodzieżowa Akademia Lokalnych Liderów”

MIEJSCOWOŚĆ

Łask

NUMER PROJEKTU

MALL/2009

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2009 r.

TYTUŁ PROJEKTU

„Ludzie gościńca: Papkin i inni”

MIEJSCOWOŚĆ

Kraków

NUMER PROJEKTU

PL-31-117-2010-R2

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

1 sierpnia-30 września 2010 r.

Kategoria instytucjonalna > Laureat

Stowarzyszenie Europe4Youth

”

Nigdy wcześniej nie organizowaliśmy inicjatyw młodzieżowych, ani podobnych akcji. Ustyszeliśmy o metodologii żywej biblioteki i idea wydała nam się bardzo ciekawa. Potraktowaliśmy to jako wyzwanie, ale też jako próbę poszerzenia obszaru naszej działalności.

TYTUŁ PROJEKTU

„Żywa biblioteka: Stop dyskryminacji”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Barbara Moś

MIEJSCOWOŚĆ

Kraków

NUMER PROJEKTU

PL-12-009-2012-R1

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

1 maja-31 sierpnia 2012 r.

„Żywa biblioteka: Stop dyskryminacji” to projekt, który dla Stowarzyszenia Europe4Youth był skokiem na głęboką wodę. Nigdy wcześniej nie organizowaliśmy inicjatyw młodzieżowych ani podobnych akcji. Ustyszeliśmy o metodologii żywej biblioteki i idea wydała nam się bardzo ciekawa. Potraktowaliśmy to jako wyzwanie, ale też jako próbę poszerzenia obszaru naszej działalności. Postanowiliśmy wypróbować metodę, sprawdzić jej skuteczność oraz... skorzystać z żywej biblioteki. Sami byliśmy przecież ciekawi wyników rozmów z żywymi książkami. Metoda żywej biblioteki polega na zorganizowaniu publicznej akcji w formie specyficznej biblioteki, w której książkami

są osoby – żywe książki – reprezentujące grupy narażone na dyskryminację. Można je wypożyczyć na pół godziny i poczytać, pytając o wszystko, co czytelnika interesuje. W ten sposób ma się szansę zdobyć informacje u źródeł, bez pośrednictwa mediów, opinii publicznej, stereotypów czy uproszczonych sądów. Informacje te są dzięki temu cenne, a doświadczenie obcowania z tym innym ubogacają człowieka, rozwiewają wątpliwości, które wcześniej skrywał, pokonują bariery nieśmiałości, ciekawości.

Podstawowym zadaniem naszej akcji było doprowadzenie do spotkania zwykłych

ludzi z osobami dyskryminowanymi, nietolerowanymi. Spotkania te z racji nieformalnej, przyjaznej i otwartej atmosfery miały skutkować zmianą postaw wobec pewnych grup społecznych. Zmiana postawy to trudny proces, który zaczyna się od złamania sposobu myślenia, dostarczenia informacji, które pozwolą na zracjonalizowaną zmianę opinii. Ponadto, osobiste spotkanie i szczerą rozmowę w miłej atmosferze miały skutkować polubieniem żywej książki, zwykłą sympatią, elementem emocjonalnym, który sprzyja zmianie postaw. Miało też to zaowocować ogólną zmianą zachowania wobec osób dyskryminowanych.

Chcieliśmy zapoczątkować szerszą walkę z dyskryminacją w Polsce. Chcieliśmy być widocznymi, słyszalnymi. Naszym celem było podnieść temat dyskryminacji i uświadomić Polakom, że ona ciągle istnieje mimo wszelkich zakazów prawnych. Pewne postawy po prostu tkwią w umysłach ludzkich nienaruszone, gdyż ich zmiana wymaga czegoś więcej niż zmiany w prawie. Dlatego prowadziliśmy również akcje informacyjne, warsztaty i akcje publiczne – rozmowy z przechodniami, a także wydaliśmy publikację na ten temat.

”

Pomimo wszelkich trudności projekt był dla nas dużym sukcesem. Skorzystaliśmy na rozmowach z żywymi książkami, które okazały się wyjątkowymi ludźmi, doświadczonymi wieloma trudnościami w życiu, traumami i zwrotnymi momentami.

Chcieliśmy także zdobyć informacje o zjawisku dyskryminacji w Polsce, dowiedzieć się, które grupy są najbardziej dyskryminowane i w jaki sposób Polacy mówią o dyskryminacji, jak ją rozumieją. Dlatego przeprowadziliśmy wstępne badania społeczne w Krakowie, Warszawie i Gdańsku, z których wynikało, że Polacy kojarzą z dyskryminacją głównie osoby homoseksualne, niepełnosprawnych oraz mniejszości etniczne i religijne.

Chcieliśmy również, bardzo pragmatycznie, nauczyć się organizacji publicznych akcji: rozmów z partnerami, sponsorami, pisanie wniosków, prowadzenia korespondencji z władzami miast, jak też sztuki perswazji i umiejętnego promowania akcji.

Zmierzyliśmy się z wieloma wyzwaniami i trudnościami w przeprowadzeniu tego projektu. Po pierwsze, zostaliśmy oskarżeni przez kilka organizacji o promowanie homoseksualizmu i demoralizowanie

młodzieży. Pośród żywych książek były bowiem osoby homoseksualne, jeden transwestyta oraz muzulmanie i ateści. Oskarżano nas o antykościelność i promowanie dewiacji. Sporo czasu zajęło wytłumaczenie, że organizatorzy „Żywej biblioteki” nie promują prezentowanych przez żywe książki poglądów, a pozwalają je poznać. Daliśmy takie same możliwości wyrażenia poglądów wszystkim książkom, nie identyfikując się z żadnym z nich. Rolą organizatora, naszym zdaniem, było zachowanie neutralności i zapewnienie równego traktowania wszystkim żywym książkom bez względu na poglądy. Umieściliśmy też w regulaminie żywej biblioteki zasadę, że żywe książki nie mogą przekonywać do swoich poglądów, a jedynie je prezentować, tłumaczyć ich podstawy, niejako racjonalizować. Wszelka agitacja była zabroniona, a jeśli by miało do niej dojść, przewidzieliśmy specjalne środki ostrożności.

Kolejnym wyzwaniem były kwestie organizacyjne, logistyczne i biurokratyczne.

Intensywne bieganie od urzędu do urzędu poskutkowało przyspieszonym trybem wydania pozwolenia na akcję publiczną. Wynieśliśmy z tego doświadczenia cenną lekcję na przyszłość – dbać o formalności z dużym wyprzedzeniem czasowym.

Poważnym wyzwaniem było dotarcie z ofertą żywej biblioteki do tych, których powinna dotyczyć: chowających uprzedzenia, dzielących uproszczone sądy, ludzi nietolerancyjnych, nieufnych. Pomimo intensywnej promocji zainteresowane naszą ofertą były zasadniczo osoby otwarte, ciekawe świata, chcące spędzić miło popołudnie na ciekawych rozmowach. Nie twierdzę, że nie jest to odpowiedni target tego typu akcji, ale nieobecność grup naprawdę potrzebujących zmiany postawy ograniczyła skuteczność naszych akcji. Trudno przekonać tych, którzy są nieufni wobec inności do wzięcia udziału w czymś, co wymaga opuszczenia swojej bezpiecznej strefy, zbliżenia się, szczerości. Trudno więc było dotrzeć do tej rozmytej, trudno identyfikowalnej grupy.

Ponadto, staraliśmy się nauczyć odpowiedniego sposobu rozmawiania z ludźmi o tych delikatnych problemach. Staraliśmy się nie być nachalni, odstraszać, wprawiający w zakłopotanie. Często jednak spotykała nas reakcja typu: *Nie, dziękuję; Nie jestem zainteresowany; Co mi pani tu wciska?! Wiele osób nie chciało nawet wystuchać nas do końca i dowiedzieć się, o co tu w ogóle chodzi. Działanie w takich warunkach wymagało wielkiej cierpliwości, determinacji i wytrwałości. Dlatego część wolontariuszy obsługiwała żywą bibliotekę, a część rozdawała ulotki, rozmawiała z ludźmi. Liczba wolontariuszy pozwalała nam na wymienianie ekip i podtrzymanie ducha tych, którzy byli już wyczerpani odmowami. Staraliśmy się zwalczać zniechęcenie i demotyvację. To doświadczenie nauczyło nas, jak się po prostu nie poddawać i walczyć ze stabościami.*

Pomimo wszelkich trudności projekt był dla nas dużym sukcesem. Skorzystaliśmy

na rozmowach z żywymi książkami, które okazały się wyjątkowymi ludźmi, doświadczonymi wieloma trudnościami w życiu, traumami i zwrotnymi momentami. Rozmawialiśmy z nimi o religii, tożsamości, organizacji życia społecznego, filozofii, idei wspólnoty, wykluczeniu i mechanizmach samo-wykluczania. Najciekawsze wnioski, opracowania, wywiady i fotorelacje umieściliśmy w końcowej publikacji pt. „Indeks Książ (NIE)zakazanych, czyli raport Europe4Youth o dyskryminacji w Polsce”. Nauczyliśmy się identyfikować, co jest dyskryminacją, jakim mechanizmom podlega, jakie są patologie myślenia i jak je zwalczać. Dowiedzieliśmy się, w jaki sposób ludzie

podchodzą do problemu dyskryminacji, jak ją definiują, w jaki sposób mówią o inności. I co najważniejsze – daliśmy ludziom możliwość refleksji nad samym sobą, szukania odpowiedzi na nurtujące ich pytania, przetamania dotychczasowych sposobów myślenia i wyjścia ze swojej bezpiecznej strefy. Wielu czytelników było bardzo zadowolonych z przeprowadzonych rozmów, dużo z nich wyniosło. Możliwe to było dzięki stworzeniu odpowiednich warunków do przeprowadzenia delikatnych i bardzo osobistych rozmów: zaciszne pomieszczenia, intymna atmosfera, poczęstunek i napoje, delikatna muzyka wyguszająca toczące się rozmowy i bezpieczeństwo zapewniane przez dziesiątki wolontariuszy. Również wolontariusze wykazali się zdolnościami empatii i taktu. Byli uprzejmi, uśmiechnięci, profesjonalni. Mieli poczucie, że robią coś ważnego i to przetożyło się na końcowy sukces.

Brali również aktywny udział w tworzeniu końcowej publikacji, którą umieściliśmy na stronie internetowej stowarzyszenia i w kilku

bibliotekach publicznych. Utworzyliśmy stronę żywej biblioteki i promujemy wyniki tej akcji do dziś. Dzięki temu oraz dzięki promocji w mediach, na stronach organizacji partnerskich i w mediach społecznościowych zdobyliśmy nową publiczność i sięgnęliśmy z oddziaływaniem poza bezpośrednich uczestników akcji.

Postanowiliśmy kontynuować projekt i pójść w kierunku dyskryminacji ukrytej, nieświadomionej, schowanej w podświadomości i nieujawnianej ze względu na poprawność polityczną. W bieżącym roku chcemy zrealizować kolejną edycję żywej biblioteki, badającą właśnie ten problem.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Grupa Nieformalna Streetparker

Pomysł na projekt „Street Rocket – edukacyjna rakieta ląduje na ulicy” pojawił się na długo przed złożeniem wniosku do programu „Młodzież w działaniu”. Jako streetworkerzy pracowaliśmy od kilku lat w środowisku otwartym Nowej Huty, dzielnicy Krakowa. Streetworking był i jest naszą pasją oraz efektywnym sposobem prowadzenia profilaktyki wśród dzieci wykluczonych społecznie. Wszyscy dobrze wiedzieliśmy, że metoda ta działa, ale jej forma jest niepełna i brakowało w niej elementu ułatwiającego pierwszy kontakt z dzieckiem. Przez długi czas wspólnie poszukiwaliśmy narzędzi, pomysłów, działań, które są wykorzystywane na świecie w celu rozwiązania tego problemu. Udało nam się odnaleźć kilka ciekawych rozwiązań dostosowanych do warunków klimatycznych i potrzeb dzieci w krajach globalnego Południa. Niestety, nasze polskie warunki pogodowe, infrastruktura i odmienne potrzeby dzieci spowodowały, że te narzędzia i pomysły nie byłyby skuteczne. Od razu pojawił się pomysł, by stworzyć własne narzędzie zaprojektowane przez streetworkerów oraz przetestowane i dostosowane do różnych sytuacji, jakie pojawiają się na ulicy.

Urozmaicenie naszych działań, dokształcanie i ciągłe poszukiwanie nowych rozwiązań to nasza pasja i dlatego rakieta edukacyjna jest dla nas bardzo ważnym tworem oraz elementem naszej pracy.

Grupa Nieformalna Streetpaker, jaką

stworzyliśmy na potrzeby projektu, powstała, by łączyć streetworkerów stawiających na własny rozwój i ideę pracy w środowisku otwartym. Realizowany projekt dał nam możliwość sprawdzenia się w nieco innych rolach niż te, które do tej pory przyjmowaliśmy. Jesteśmy grupą, która na ulicy dobrze współpracuje i wspiera się w trudnych chwilach. Chcieliśmy się jednak przekonać, czy uda nam się równie dobrze współpracować na płaszczyznach związanych z finansowaniem, kontaktami z mediami, księgowością. Projekt mimo trudności, które zawsze pojawiają się na początku nowych przedsięwzięć, nauczył nas odpowiedzialności, dobrej organizacji pracy i sprawił, że postanowiliśmy przekształcić naszą grupę w organizację pozarządową.

Nasz sukces jest rezultatem wytrwałości, ciężkiej pracy i ogromnego poświęcenia. Pracowaliśmy nad jego realizacją w godzinach swojego wolnego czasu i mimo trudności konsekwentnie wykonywaliśmy wszystkie założone zadania. Największą satysfakcję poczuliśmy w momencie, kiedy po wielu miesiącach wyobrażania sobie naszej rakiety po raz pierwszy mogliśmy ją zobaczyć w rzeczywistości. Byliśmy z siebie naprawdę dumni, tym bardziej że do końca wiele osób nie wierzyło, że kilku pedagogów może sobie poradzić z tak trudnym zadaniem wymagającym wiedzy technicznej i logistycznej. Nikt z nas nigdy nie żałował, że podjął się tak wymagającej pracy, nikt również nie liczył godzin poświęconych projektowi.

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Stowarzyszenie Sprężyna – Centrum Edukacji Nieformalnej

Projekt „Kobieta, Kreatywność, Kultura” był pierwszą taką kobiecą inicjatywą oddolną w gminie Czorsztyn. Pomysł powstał jesienią 2010 r. wśród 5 młodych kobiet, które poszukiwały możliwości samorozwoju i pragnęły kreatywnie spędzić wolny czas. Zorganizowałyśmy kilka spotkań z kobietami w naszych miejscowościach, podczas których rozmawiałyśmy o naszych potrzebach, pomysłach na warsztaty i czasie, który byłby najlepszy do ich realizacji. Liczba osób pragnących włączyć się w realizację projektu wzrastała.

„Kobieta, Kreatywność, Kultura” był skierowany dla kobiet w każdym wieku, ale panowie również mogli brać udział w niektórych zajęciach. I myślę, że właśnie obserwowanie reakcji panów wzbudzało największe emocje u nas, kobiet. Na początku bardzo nieufnie odnieśli się do naszego projektu, ale z czasem, kiedy ich żony, córki wracały zadowolone z warsztatów do domu, zaczęły dostrzegać korzyść w postaci ofiarowania im czasu dla siebie. A drugą sytuacją, która nas zaskoczyła, był sposób świętowania Dnia Kobiet w lokalnym SPA. Dlaczego? Bo wymagało to pozwolenia sobie samej na odpoczynek i czasem zawalczenia o to w domu.

Nasz projekt już jakiś czas temu pokazał nam i innym kobietom, że był tym, czego potrzebowałyśmy. Uczymy się, jak świadomie dbać o własne potrzeby i pragnienia.

Poznałyśmy tajniki przyrządzania prostych i smacznych potraw japońskich oraz argentyńskich, które były dla większości kobiet pierwszym spotkaniem z różnorodnością kulturową. Atmosfera warsztatów malowania na szkło, robienia biżuterii była tak dobra i kreatywna, że zawsze miałyśmy problem z liczbą chętnych przekraczającą liczbę wolnych miejsc. Spotkania podczas kina wiejskiego były bardzo bezpieczne i kameralne, co sprawiało, że kobiety otwarcie rozmawiały o swoich problemach i wątpliwościach związanych z tym, kim są dla siebie i kim są dla otoczenia, odnosząc to do postaw kobiet z innych krajów. Dzieliłyśmy się swoimi doświadczeniami i pomysłami na warsztatach z asertywności.

Dzięki temu projektowi zobaczyłyśmy, jak bardzo jesteśmy podobne i jak bardzo możemy się nawzajem ubogacać. Nasze cele, które określiliśmy, pisząc wniosek, w rzeczywistości dzięki ogromnemu zaangażowaniu zostały nie tylko osiągnięte, ale stały się fundamentem powstania naszego Stowarzyszenia Sprężyna, założonego pół roku po projekcie.

TYTUŁ PROJEKTU

„Street Rocket – edukacyjna rakieta ląduje na ulicy”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Paulina Orłowska

MIEJSCOWOŚĆ

Kraków

NUMER PROJEKTU

PL-12-459-2011-R5

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

1 lutego-30 listopada 2012 r.

klik!

TYTUŁ PROJEKTU

„Kobieta, Kreatywność, Kultura”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Natalia Niemiec

MIEJSCOWOŚĆ

Mizerna (Gmina Czorsztyn)

NUMER PROJEKTU

12/452/2010

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

1 lutego-30 lipca 2011 r.

klik!

Kategoria instytucjonalna > WYRÓŻNIENIE

Stowarzyszenie Sportowe GramOLajf

TYTUŁ PROJEKTU

„Uliczne granie – uliczne działanie”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Daniel Szczepański
Projekt zgłosił do konkursu:
Wojciech Piszczek

MIEJSCOWOŚĆ

Cieszyn

NUMER PROJEKTU

PL-12-219-2011-R3

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

2 września 2011 r.
-31 października 2012 r.

Pomysł na projekt „Uliczne granie – uliczne działanie” był odpowiedzią młodych ludzi na potrzebę nabycia umiejętności potrzebnych do organizowania wydarzeń sportowych i do koordynacji wolontariatu sportowego. Była grupa osób, która bardzo chciała właśnie tym zajmować się w stowarzyszeniu, rozwijając własną potrzebę aktywności społecznej, brakowało jednak doświadczenia i wiedzy. Projekt, dzięki któremu wolontariusze i osoby związane z „GramOLajf” nabyły potrzebne umiejętności i kompetencje oraz doświadczenie w zakresie przygotowania, organizacji, przeprowadzenia i podsumowania imprezy sportowej, był bardzo potrzebny

naszej organizacji, ponieważ dopiero zaczęliśmy działać. Z tym większą radością, ale i dokładnością i skupieniem realizowaliśmy poszczególne przedsięwzięcia. Przez cały czas trwania projektu towarzyszyły nam skrajne stany fizyczne i emocjonalne: od wyczerpania i zniechęcenia, braku wiary w sukces i rozgoryczenia aż po euforię i poczucie przypiętych skrzydeł, wzruszenie i satysfakcję; od poczucia nieogarniania i delikatnie mówiąc bałaganu, po stan pedantycznej pewności działania i poczucia, że wiem, co robię i to ma sens. Stawiane przez nas cele zostały zdecydowanie osiągnięte, co było dla nas potwierdzeniem nie tylko

„
Członkowie grupy inicjatywnej nabyli umiejętności: pracy w zespole, radzenia sobie z trudnymi, stresującymi sytuacjami, pracy pod presją czasu, oraz umiejętności komunikacyjne również w kontaktach z innymi instytucjami, organizacjami, mediami i sponsorami.

pomyślnej realizacji projektu, ale przede wszystkim nabytych przez nas umiejętności. Poprzez realizację projektu udało się upowszechnić sport i aktywność fizyczną wśród młodzieży oraz w różnych środowiskach, w tym wykluczonych społecznie. Dzięki szkoleniom, organizacji turniejów oraz wizycie studyjnej na Międzynarodowych Mistrzostwach Polski w PNU we Wrocławiu udało się przygotować grupę liderów do organizacji wydarzeń sportowych oraz koordynacji wolontariatu sportowego. Członkowie grupy inicjatywnej nabyli umiejętności: pracy w zespole, radzenia sobie z trudnymi, stresującymi sytuacjami,

pracy pod presją czasu, oraz umiejętności komunikacyjne również w kontaktach z innymi instytucjami, organizacjami, mediami i sponsorami. Projekt, mimo że się skończył, cały czas promuje: aktywność obywatelską, zwłaszcza młodzieży; tolerancję m.in. wobec osób bezdomnych, uzależnionych; aktywność osób zwanych wykluczonymi społecznie; sport jako narzędzie aktywności obywatelskiej i integracji społecznej; zdrowy styl życia wolny od używek oraz aktywne spędzanie czasu wolnego. Projekcja filmu „Boisko Bezdomnych” zwróciła uwagę społeczności na korzyści płynące z aktywności sportowej różnych grup społecznych. Projekt rozpropagował

piłkę nożną uliczną jako dyscyplinę sportową zarówno w środowiskach bezdomnych i trzeźwościowych, ale także wśród młodzieży i dorosłych.

klik!

Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży

Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży (PLFWM) wspiera finansowo i merytorycznie realizację pomysłów młodych ludzi – dofinansowuje wymiany, seminaria, szkolenia i inne inicjatywy młodzieżowe. Jego

główną rolą jest rozwijanie przyjaznych stosunków pomiędzy krajami i inspirowanie młodych ludzi do działań, które pozwolą na wzajemne zbliżenie się obu narodów.

Młodzież (uczniowie, studenci):

- tworzy wspólnie z rówieśnikami z Litwy projekty młodzieżowe;
- razem z Litwinami bierze udział w różnego typu wydarzeniach i szkoleniach.

Nauczyciele, trenerzy, liderzy wspomagają młodzież w działaniach i pomagają w kwestiach logistycznych.

Instytucje, organizacje:

- nawiązują współpracę z organizacją partnerską z Litwy;
- razem z młodymi ludźmi tworzą projekt i składają do Funduszu wnioski o dofinansowanie;
- biorą udział w szkoleniach i spotkaniach informacyjnych.

Głównym założeniem projektów finansowanych z PLFWM jest łamanie stereotypów w postrzeganiu wspólnej historii i współczesnych relacji, a także inspirowanie młodzieży do działań, które pozwalają na integrację obu narodów. Wspólnym celem jest na pewno utrzymanie przyjaźni i pozytywnych stosunków pomiędzy naszymi krajami. Pomimo różnic w otwartości i śmiałości jesteśmy podobni, te różnice są atrakcyjne i każdy chciałby je zaadaptować u siebie.

Jangienia Morozowa,
koordynatorka projektu „Poznaję, rozumiem, działam, zmieniam świat i siebie”

Popularność Funduszu dowodzi, że warto inwestować w polsko-litewskie projekty młodzieżowe, ponieważ to ich uczestnicy będą budować przyszłość naszych państw. Wymiany młodzieży to jedno z najlepszych narzędzi na podnoszenie świadomości młodych ludzi o relacjach polsko-litewskich, które prowadzą do tworzenia nowych sieci i przyjaźni, a w przyszłości, mam nadzieję, udanego partnerstwa między Litwą i Polską.

Manana Melkadze,
liderka projektu „Każdy może coś zmienić”

Kategoria indywidualna > Laureat

Wojciech Michalski

”

Zrozumiałem, jak długa droga przede mną, jeśli chcę dalej działać na tym polu, a chciałem. Poczutem moc takich działań, zdobywania doświadczeń, współpracy, tworzenia relacji.

TYP DZIAŁANIA

PL-Lt Music Crossroads

MIEJSCOWOŚĆ

Solec Kujawski

NUMER PROJEKTU

LMF1-4

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

24-30 czerwca 2012 r.

Co mnie zmotywowało?

Moja przygoda z Polsko-Litewskim Funduszem Wymiany Młodzieży, z projektami młodzieżowymi i edukacją pozaformalną zaczęła się w 2009 r. Rok wcześniej zacząłem pracować jako instruktor w Soleckim Centrum Kultury. Trochę z przypadku, trochę przez marzenia, żeby w naszym małym Solcu Kujawskim coś się zaczęło dziać. Miałem wtedy 24 lata, pracowałem w fabryce na trzy zmiany, planowałem licencjat z filozofii i biernie oczekiwałem na jakąś zmianę. Wtedy zaproponowano mi pracę w SCK.

Zacząłem się uczyć pracy w domu kultury i zdobywać doświadczenia. Rok później na warsztatach poznałem grupę wspaniałych młodych animatorów kultury, z którymi do dziś utrzymuję kontakt. Jeden z nich wystąpił mi po pewnym czasie informację o seminarium kontaktowo-szkoleniowym Develop2Gether. Zgłosiłem się. Możliwość poznania partnerów z Litwy, z którymi można będzie realizować wspólne projekty międzynarodowe... O to właśnie chodziło. Edukacja pozaformalna, uczestnictwo młodzieży, partnerstwo organizacji i międzykulturowość przestały być tajemniczymi formułkami dla

profesjonalistów. Do domu wracałem z całą masą konkretnych planów i nowych pomysłów, nie tylko na projekty, ale także na codzienną pracę. Rok później zrealizowaliśmy pierwszy projekt, w którym jako organizacja byliśmy partnerem. Bardzo trudny, bardzo źle przygotowany, nietrafny. Niestety. Nauczyłem się wtedy chyba wszystkiego o tym, jak nie realizować projektów. Ostatecznie coś z naszego projektu powstało – po kryzysie i zupełnej rewizji pomysłu. Zrozumiałem, jak długa droga przede mną, jeśli chcę dalej działać na tym polu, a chciałem. Poczutem moc takich działań, zdobywania doświadczeń,

”

(...) pokazujemy, że można być równocześnie młodym, szalonym, pokręconym, ale też poważnie i odpowiedzialnie podchodzić do wielu spraw.

współpracy, tworzenia relacji. W następnym roku z grupą młodzieży postanowiliśmy spróbować ponownie. Tym razem to my mieliśmy gościć projekt muzyczny. Do współpracy zaprosiłem Skaiste z Ukmerge, która miała kontakty w miejscowym klubie muzycznym zrzeszającym grającą młodzież. Zrobiliśmy świetny projekt, mimo całej masy problemów, zmian, zaskoczeń. Nagraliśmy wspólnie polsko-litewską piosenkę, zagraliśmy koncert. Nabraliśmy apetytu na więcej...

.....
Czy realizujemy kolejny projekt? Odpowiedź mogła być tylko jedna: *No jasne! O czym?*

Znów muzyka. Powtarzamy pomysł z zeszłego roku, ale tym razem jedziemy do Ukmerge i robimy wszystko lepiej. Zaczynając od partnerstwa, przez udział młodzieży, wymiar edukacyjny, aż po międzykulturowość. Tym razem chcemy namówić młodych muzyków, żeby nagranie oparli o motywy ludowe naszych kultur, chcemy zmotywować uczestników do zrobienia czegoś więcej. Pracujemy, bo wiemy, że to będzie wspinaczka na wysoką górę. Zauważam, że sporo już umiemy. Skaiste jest bardziej doświadczona w realizacji projektów i organizacji ode mnie. Ja mam silniejszą osobowość, umiejętność liderowania zespołowi i lepszy język angielski.

Dzielimy się. Wchodzimy sobie w obowiązki tylko tam, gdzie trzeba. Współpraca, która jeszcze rok wcześniej kulata, dziś idzie bardzo dobrze – każdy robi to, w czym czuje się pewnie. Przygotowujemy grupy. Robimy wizytę przygotowawczą. Dopinamy wyjazd. W tym roku działamy z muzykami z Poniewieža i nową młodzieżą z Ukmerge. Wyzwania? Oddać młodzieży jak najwięcej zadań, zmotywować ją do podejmowania wyzwań, komunikacji, skierować na tor pracy, a nie na zabawę, zapewnić warunki do dostrzegania własnego rozwoju. Mamy też masę rzeczy do zrobienia, które młodzi sami wymyślili, ale czy naprawdę uda im się wszystko zrealizować?

Skaiste siedzi w papierach i organizuje (kajaki, spotkanie z niesamowitym twórcą ludowych instrumentów, codzienne życie, wyjazdy, jedzenie, rozliczenia), ja i Dovaras – lider grupy z Poniewieža, pracujemy z młodymi. Wyzwania? Same wyzwania. Po przetamaniu lodów, zbudowanie grupy, projekt piosenki, działania międzykulturowe, nagranie utworu. Jednak młodzi okazują się nie tylko doskonałymi muzykami, ale też wbrew początkowym pozorom i obawom, niezłymi pracusiami. Nasz etap przygotowaliśmy nie poszedł na marne – wiedzą, po co tu przyjechali. Wykonaliśmy dobrą pracę.

.....
Zmotywować ich do pracy co rano i tak jest trudno – młodzież, a do tego artyści. Jednak kiedy ruszą, nie można im przerwać. Po prostu nie pozwalają. Wyzwanie? W jeden dzień stworzyć piosenkę. Następnie jedziemy do Poniewieža. Wyzwanie? 12 godzin nagrań. Sekcja smyczków, dwie gitary, cztery wokale, piano, perkusja, bas i inne instrumenty. Jesteśmy wszyscy wykończeni. Powrót o godz. 3 w nocy. Od godz. 10 rano dalsza ciężka praca. Wyzwanie? Zapowiedzieliśmy na ten dzień koncert w Ukmerge. Pytamy siebie, czy nie przesadziliśmy? Czy nie wyznaczili sobie zbyt dużo celów? Może trzeba było dać im jakieś limity? Jednak nie. Zmęczeni, ale ciężko pracują. Wspólnie pracujemy. Koncert w pobliżu domu kultury w Ukmerge daje nam dużo radości. Spotykam uczestników z zeszłego roku. Widzę, jak się zmienili i jak ja się zmieniałem. Dobra zabawa, świetny projekt, deklaracje, że w przyszłym roku też coś razem robimy. Mam poczucie, że wreszcie zrealizowałem naprawdę dobry projekt, z którego została masa satysfakcji i umiejętności.

.....
Mamy nasz utwór, którego prezentacja robi wrażenie, zwłaszcza na osobach przekonanych, że Polska i Litwa nigdy się nie dogadają. Bo pokazaliśmy, że właściwie nie ma z tym problemu. Utwór, którego prezentacja robi wrażenie na osobach przekonanych, że młodzi ludzie to bezużyteczne zło konieczne i że trzeba przeczekać – edukując i wychowując – aż będą na tyle dorośli, żeby zacząć z nimi poważnie rozmawiać. Bo pokazujemy, że można być równocześnie młodym, szalonym, pokręconym, ale też poważnie i odpowiedzialnie podchodzić do wielu spraw. Nasz klip siedzi sobie w Internecie, zbierając powoli kolejne pozytywne oddźwięki i widzów. Zawsze kiedy chcemy przekonać kogoś, że jak się chce, to można, pokazujemy naszą piosenkę. Ona sobie tam będzie, miejmy nadzieję jeszcze długo. Udowadniając różne rzeczy różnym ludziom. Zrozumienie przekazu artysty w końcu zależy także od kontekstu i od odbiorcy.

Kategoria indywidualna > WYRÓŻNIENIE

Oktawia Gorzeńska

Największą satysfakcję przyniosła mi wyraźna zmiana nastawienia młodzieży – zarówno tej litewskiej, jak i naszej, polskiej – do siebie nawzajem. Zawiązały się przyjaźnie, które rozwijają się i trwają do dziś. Mnie osobiście projekt otworzył drogę do kolejnych działań na polu edukacji pozaformalnej: wzięłam udział w szkoleniach zagranicznych SALTO, zaczęłam realizować projekty w programie „Młodzież w działaniu”.

TYTUŁ PROJEKTU

„Jak inni nas postrzegają?”

MIEJSCOWOŚĆ

Gdynia

NUMER PROJEKTU

FPL-1-02702010

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

26 maja-1 czerwca 2010 r.

Motywacja

Do uczestnictwa w projekcie motywowała mnie przede wszystkim potrzeba nowych wyzwań. Chciałam przetrząsnąć rutynę i wyjść poza sztywne ramy szkolne. Realizacja projektu „Jak inni nas postrzegają?” przekroczyła moje oczekiwania. Odkryłam nowe, ciekawe metody uczenia innych, poznałam blaski i cienie edukacji pozaformalnej i złapałam bakcyła pracy metodą projektu.

Doświadczenia te pozwoliły mi nie tylko na samorozwój, ale również wykształciły odmienne spojrzenie na edukację. Ze względu na moje zainteresowania – historię, wielokulturowość, metody aktywizujące w pracy z młodzieżą – projekt ten rozwinął moje pasje. Poznałam litewski punkt widzenia na nasze stosunki, co uważam za bezcenne doświadczenie, którym dzielę się z innymi. Wychodząc naprzeciw sytuacjom problematycznym, wyzwaniom,

współpracując z liderami projektów, sama stałam się liderką.

Satysfakcja

Największą satysfakcję przyniosła mi wyraźna zmiana nastawienia młodzieży – zarówno tej litewskiej, jak i naszej, polskiej – do siebie nawzajem. Zawiązały się przyjaźnie, które rozwijają się i trwają do dziś. Mnie osobiście projekt otworzył drogę do kolejnych działań na polu edukacji pozaformalnej: wzięłam udział w szkoleniach zagranicznych SALTO, zaczęłam realizować projekty w programie „Młodzież w działaniu”. Od września planuję rozpoczęcie studiów doktoranckich, które będą dotyczyły tematu edukacji pozaformalnej. Staję się bardziej konkurencyjna na rynku pracy – rozpoczęłam aktywną pracę nad stworzeniem stowarzyszenia, którego głównym celem będzie aktywizowanie innych ludzi, w tym młodzieży.

Kategoria instytucjonalna > Laureat

Gimnazjum im. Wincentego Pola

„
Do osiągnięcia sukcesu potrzebne były zaangażowanie całej grupy i wytrwałość (codzienne, kilkugodzinne próby były bardzo męczące), a także kreatywność, odwaga, odpowiedzialność za siebie i innych.

TYTUŁ PROJEKTU

„Sztuka łączy narody – polsko-litewski dialog międzykulturowy”

KOORDYNATOR PROJEKTU

Andrzej Cywiński
Projekt zgłosiła do projektu: Lidia Skubisz

MIEJSCOWOŚĆ

Radawczyk Drugi

NUMER PROJEKTU

FPL1/012/2013

OKRES REALIZACJI PROJEKTU

10-17 maja 2013 r.

Jesteśmy małą wiejską szkołą położoną niedaleko Lublina. Nasi uczniowie mają mniejsze możliwości ekonomiczne, często pochodzą z rodzin borykających się z trudnościami finansowymi – ich rówieśnicy, ci bardziej zdolni i lepiej sytuowani materialnie, kontynuują najczęściej edukację w mieście. Celem projektu realizowanego wspólnie z litewską szkołą było postrzeganie i odczuwanie świata przez pryzmat sztuki (muzyki, teatru, rzeźby, projektowania, fotografii, malarstwa, symboli). Uczniowie przygotowali sztukę o problemach współczesnej młodzieży – wspólnie stworzyli pantonimę-psychodramę „Pomiędzy mną a światem”. Podczas spektaklu wykorzystano żywe ptaki – wypuszczone na wolność białe

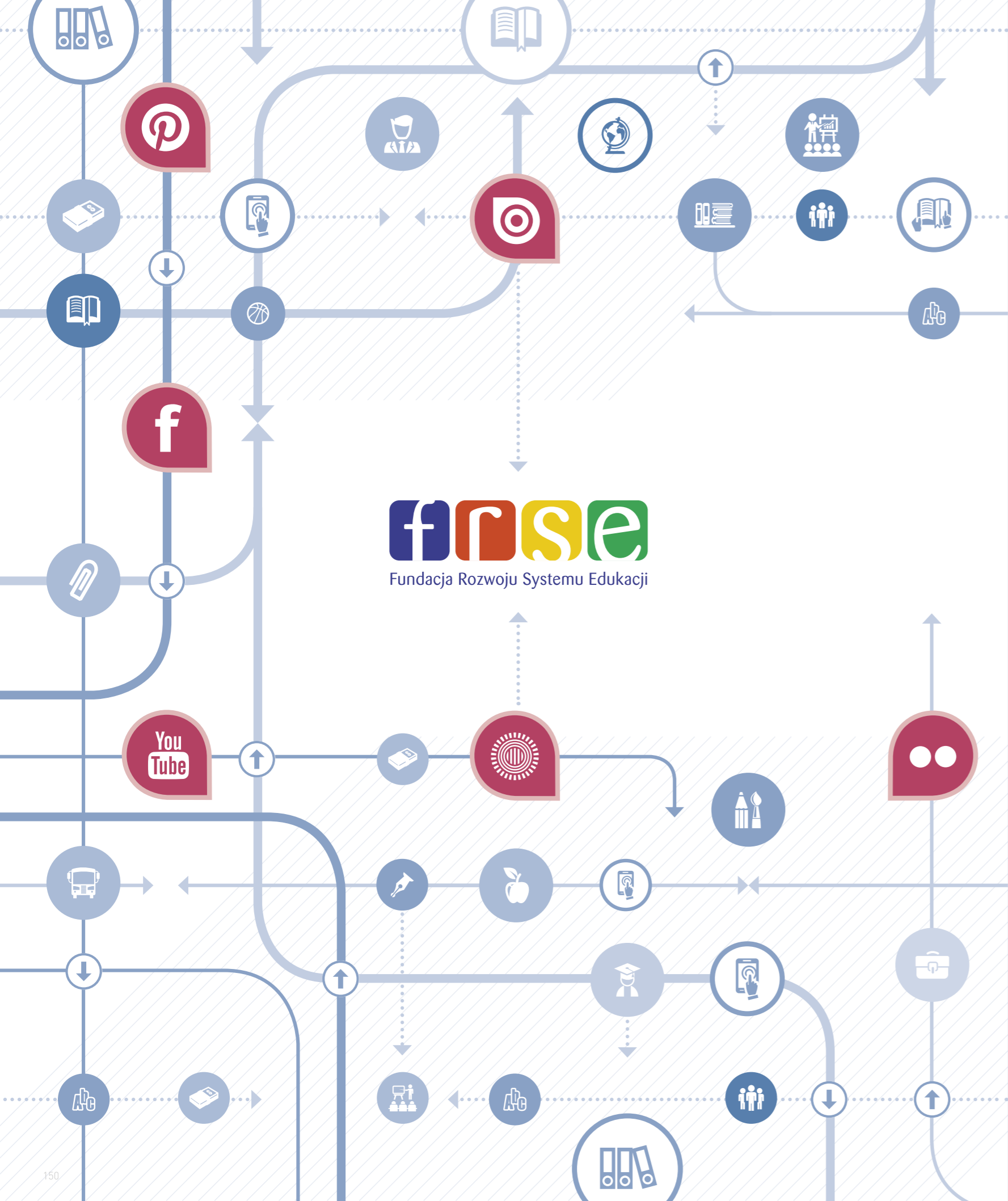
gotębie miały symbolizować pokój i przyjaźń ponad granicami naszych krajów.

Do osiągnięcia sukcesu potrzebne były zaangażowanie całej grupy i wytrwałość (codzienne, kilkugodzinne próby były bardzo męczące), a także kreatywność, odwaga, odpowiedzialność za siebie i innych. Oryginalność projektu polegała na całkowitej aktywizacji wszystkich uczestników i na fackie spontanicznego kreowania rzeczywistości teatralnej przez uczniów – oni sami podsuwali rozwiązania reżyserskie, skomponowali muzykę przy użyciu prostych instrumentów, zaprojektowali kostiumy, logotyp, plakat. W końcu młodzież samodzielnie opracowała pieśni polsko-litewskie, których koncert został

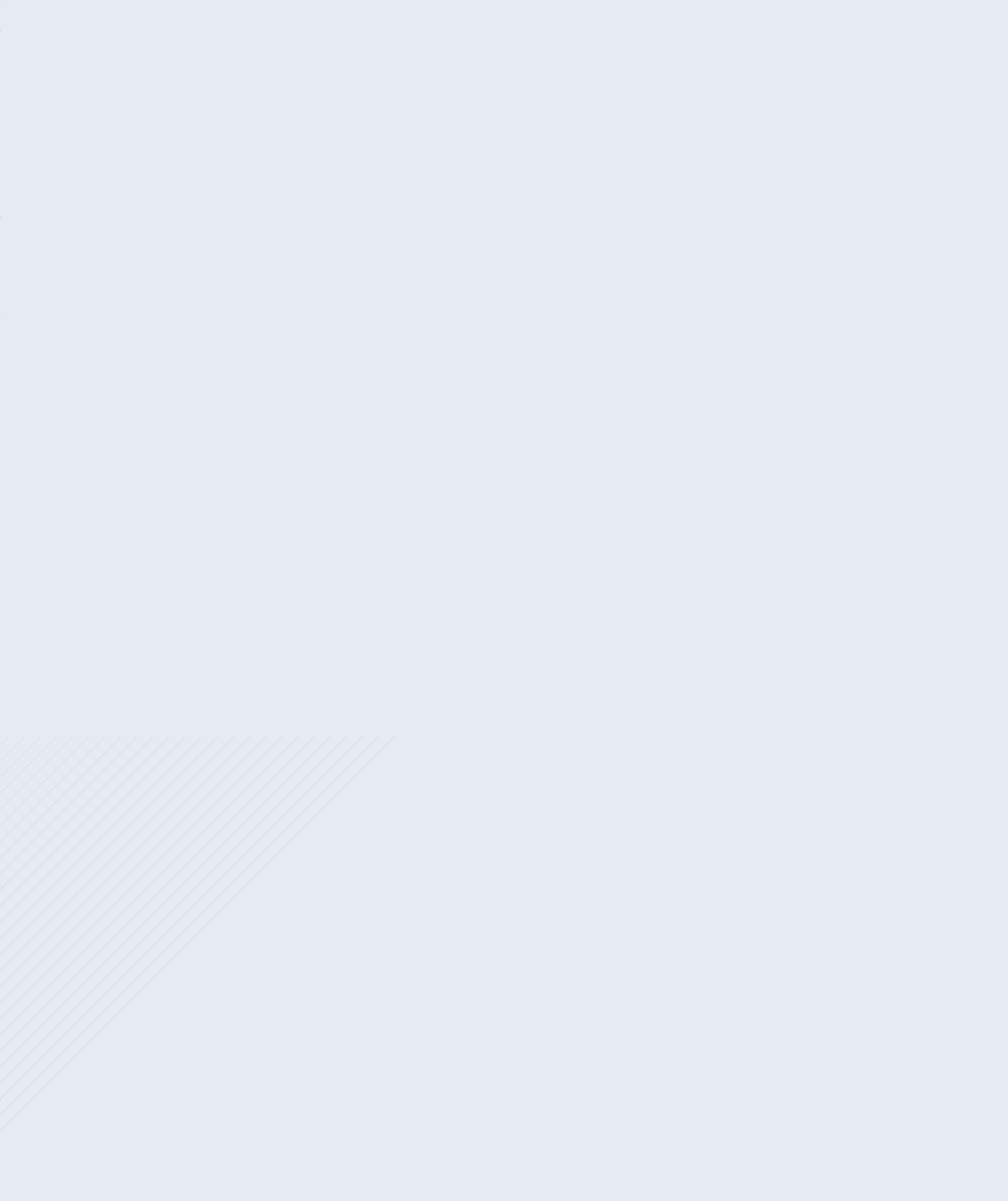
zaprezentowany w kościele w samym sercu Gdańska. Podczas Marszu ku inspiracjom brzegiem morza uczniowie stworzyli rzeźbę z samych siebie, tworząc swoisty gorejący krzew – jeden ogień z różnych płomieni. Miało to symbolizować jedność w różnorodności. Wymiana międzynarodowa i edukacja pozaformalna to niestandardowe wartości, które nasza szkoła, jako jedyna wiejska placówka w regionie, oferuje dzieciom.

Największą wartością była i jest autentyczna integracja uczestników przez tworzenie sztuki. To pozwoliło na rozwój osobowości – przetamanie lęków, kompleksów, uwierzenie w siebie, wzrost własnej wartości, odkrycie w sobie potencjału

intelektualnego i artystycznego, wzrost wrażliwości. Ponadto udało nam się zbudować dialog międzykulturowy, nawiązać polsko-litewską przyjaźń, która niweluje stereotypy. Stworzyliśmy zespół teatralny, wystawiliśmy wspaniałą sztukę.

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Tytuł:

EDUinspiracje 2013

Historie sukcesu – jak udział w programach edukacyjnych wpłynął na funkcjonowanie instytucji i nasze życie?

Redakcja:

Małgorzata Piekarska // Zespół Upowszechniania i Wykorzystywania Rezultatów

Publikacja powstała przy udziale i współpracy laureatów konkursu EDUinspiracje 2013 oraz zespołów programów:

Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig, Wizyty Studyjne, eTwinning, European Language Label, programu „Młodzież w Działaniu”, Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego, Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży

Realizacja Konkursu EDUinspiracje:

Zespół Upowszechniania i Wykorzystywania Rezultatów Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

Korekta:

Agnieszka Pawtowiec

Projekt graficzny i skład:

TAKE MEDIA // Małgorzata Wiatr, Michał Gołaś

Druk:

Agencja Wydawnicza „ARGI” s.c. we Wrocławiu

Wydawca:

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

ul. Mokotowska 43

00-551 Warszawa

e-mail: kontakt@frse.org.pl

www.frse.org.pl

ISBN 978-83-64032-16-5

W publikacji wykorzystano zdjęcia nadane przez laureatów i wyróżnionych w konkursie EDUinspiracje 2013, dokumentujące spotkania uczestników i działania prowadzone w projektach.

Publikacja sfinansowana z funduszy Komisji Europejskiej w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”.

Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za treść umieszczoną w publikacji.

Publikacja bezpłatna

© Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Warszawa 2013

